

EVALUAČNÍ ZPRÁVA O REALIZACI PROJEKTU

Zpracoval: Mgr. Marek Mikulec, Ph.D.

Zpráva zpracována k datu 30. 9. 2019, hodnocené období 1. 10. 2016 – 30. 9. 2019.

**Posílení prevence kriminality v Ostravě prostřednictvím asistentů
prevence kriminality a multidisciplinárního přístupu**

CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0002789

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

OSTRAVA!!!

Obsah

Úvod	3
Strategické cíle projektu a jejich naplňování.....	5
Stabilizace bezpečnosti a snížení kriminality na území SVL a města	5
Zlepšení stavu veřejného pořádku v SVL a ve městě.....	8
Posílení systému prevence kriminality ve městě	10
Dopady projektu	11
Snížení počtu spáchaných trestných činů i přestupků v SVL	11
Zvýšení pocitu bezpečí obyvatel v SVL.....	13
Operativní cíle projektu	16
Asistenti prevence kriminality (APK)	16
Činnost APK.....	17
Shrnutí činnosti APK v rámci projektu	21
Rozvoj APK.....	23
Spolupráce z pohledu APK a MdT	24
Multidisciplinární týmy (MdT)	28
Činnost MdT.....	28
Reflexe činnosti MdT jejími členy	38
Ověření participativních metod	40
Účel a dopady působení MdT z jejich pohledu	44
Závěr.....	47
Zdroje	49
Seznam tabulek.....	50
Seznam obrázků.....	51
Seznam grafů	51
Přílohy	52
Příloha 1: Mapové výstupy.....	52
Příloha 2: Vývoj počtu registrovaných tr. činů, přestupků a jiných skutků v čase dle lokality.....	58
Příloha 3: Moderátory pocitu bezpečí a viktimizace	67

Úvod

Závěrečná evaluační zpráva navazuje na vstupní evaluační zprávu a průběžné evaluační zprávy, představuje tak shrnutí podkladů a materiálů připravených realizátory projektu, resp. aktéry jednotlivých klíčových aktivit (Mentora APK a Koordinátora MdT) a také na výstupy z Navazujícího šetření k evaluaci projektu Posílení prevence kriminality v Ostravě prostřednictvím asistentů prevence kriminality a multidisciplinárního přístupu.

Projekt svými aktivitami reagoval na potřebnost v rámci místního prostředí a při stanovování problémů a jejich příčin v oblasti zvyšování prevence kriminality vycházel zvláště ze:

- Strategického plánu sociálního začleňování Ostrava 2015-2018,
- Plánu prevence kriminality SMO na léta 2015-2016,
- výsledků Výzkumu pocitu bezpečí v okolí SVL a dalších rizikových míst v Ostravě provedeného na podzim 2015,
- zkušeností expertů působících v oblasti prevence kriminality a bezpečnosti na území města Ostravy.

Na základě těchto dokumentů byl zpracován podrobný popis problémů a jejich příčin řešených projektem.

Mezi identifikované problémy, které byly projektem řešeny, byly uvedeny:

1. Koncentrace přestupkové a trestné činnosti do sociálně vyloučených lokalit (dále SVL) a jejich okolí.
2. Specifické druhy trestné činnosti v SVL – lichva, kuplířství, drogy, gamblerství, domácí násilí apod.
3. Problematické soužití „starousedlíků“ a nově příchozích do lokalit + přestupky proti společnému soužití.
4. Nízký subjektivní pocit bezpečí obyvatel SVL a blízkých lokalit.
5. Nedostatek kvalitních a motivovaných APK působících v SVL.
6. Malá spolupráce/koordinace subjektů v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality.
7. Nedostatečné zapojení cílových skupin do řešení problematiky bezpečnosti a prevence kriminality.

Hlavní příčinu všech výše zmiňovaných problémů lze spatřovat již v samotném problému sociálního vyloučení cílové skupiny, navíc v rámci SVL, kde dochází ke koncentraci různých problémů.

V tomto projektu se realizátoři chtěli zaměřit na řešení konkrétních příčin pouze některých z problémů souvisejících s bezpečností a prevencí kriminality v SVL, které:

- a) byly potvrzeny výše zmiňovanými strategickými a analytickými materiály a experty,
- b) nejsou v dostatečné míře řešeny stávajícími nástroji a metodami,
- c) jsou současně řešitelné tímto projektem.

Mezi tyto příčiny jsou zahrnovány zejména:

1. Chudoba a nízké právní povědomí obyvatel SVL.
2. Nezáměr obyvatel SVL o podílení se na utváření bezpečného prostředí a snižování kriminality.
3. Krátkodobost a nesystémovost působení APK v SVL - činnost těchto APK je často financována z různých zdrojů, které na sebe nenavazují, a z toho důvodu je na pozicích APK vysoká fluktuace a tito stále měnění APK si pak nejsou schopni vybudovat s obyvateli SVL dlouhodobější a důvěrnější vztah a těžit z něj. Toto se následně projevuje v nižší míře spokojenosti s jejich prací a současně nižší podporou činnosti APK ze strany dalších subjektů působících v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality (policie, MPO apod.).
4. Chybějící multidisciplinární týmy v některých potřebných obvodech/lokalitách na území Ostravy.

5. Nízkou míru organizace některých existujících multidisciplinárních týmů na území a nejednotnost pravidel jejich fungování - nedostatky ve spolupráci a komunikace mezi zainteresovanými subjekty a cílovou skupinou snižují funkčnost a akceschopnost těchto týmů při předcházení a řešení jevů souvisejících s kriminalitou a rizikovým chováním v SVL.
6. Neexistující nebo nedostatečná podpora aktivit motivujících místní komunitu SVL k účasti na preventivních aktivitách v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality.

Strategický cíl projektu:

Na výše uvedený rámec ostravského prostředí projekt komplexně reagoval, přičemž synergie klíčových aktivit byla koncentrována do strategického cíle: Stabilizace bezpečnosti a zlepšení stavu veřejného pořádku v SVL a dalších rizikových lokalitách, posílení systému prevence kriminality ve městě a snížení kriminality na území SVL a města.

Naplnění výše uvedených oblastí a přínosů bylo ověřováno v rámci evaluace (představuje KA 3), ve které byla zpracována Evaluační zpráva o realizaci projektu zahrnující kromě evaluace jednotlivých aktivit projektu také srovnání statistik trestné a přestupkové činnosti a výsledky srovnávacího Výzkum pocitu bezpečí realizovaného na konci realizace projektu, které umožní **ověřit míru naplnění změny v oblasti bezpečnosti a kriminality na území SVL a města Ostravy oproti stavu před realizací projektu.**

Cílem Závěrečné evaluační zprávy tak je srovnání dosažených výsledků s cíli projektu. V Evaluačním plánu byly vymezeny sledované oblasti a specifikovány evaluační otázky, na které je v rámci tohoto materiálu odpovězeno.

Závěrečná evaluační zpráva je zpracována za období trvání projektu (1. 10. 2016 – 30. 9. 2019) a sleduje:

- Strategické cíle projektu
- Dopady projektu
- Operativní cíle projektu

Podklady, z nichž Závěrečná evaluační zpráva čerpá, představují výstupy Mentora APK, Koordinátora MdT, kteří zpracovávali i průběžné evaluační zprávy projektu. Dále také jde o výzkumná šetření k Udržitelnosti Asistentů prevence kriminality (Mikulec, 2019) a Udržitelnosti multidisciplinárních týmů (Mikulec, 2019) a Navazujícího šetření k evaluaci projektu Posílení prevence kriminality v Ostravě prostřednictvím asistentů prevence kriminality a multidisciplinárního přístupu (Glumbíková, Mikulec, 2019) a informační zdroje Městské policie Ostrava a Policie ČR – Městského ředitelství Ostrava.

Strategické cíle projektu a jejich naplňování

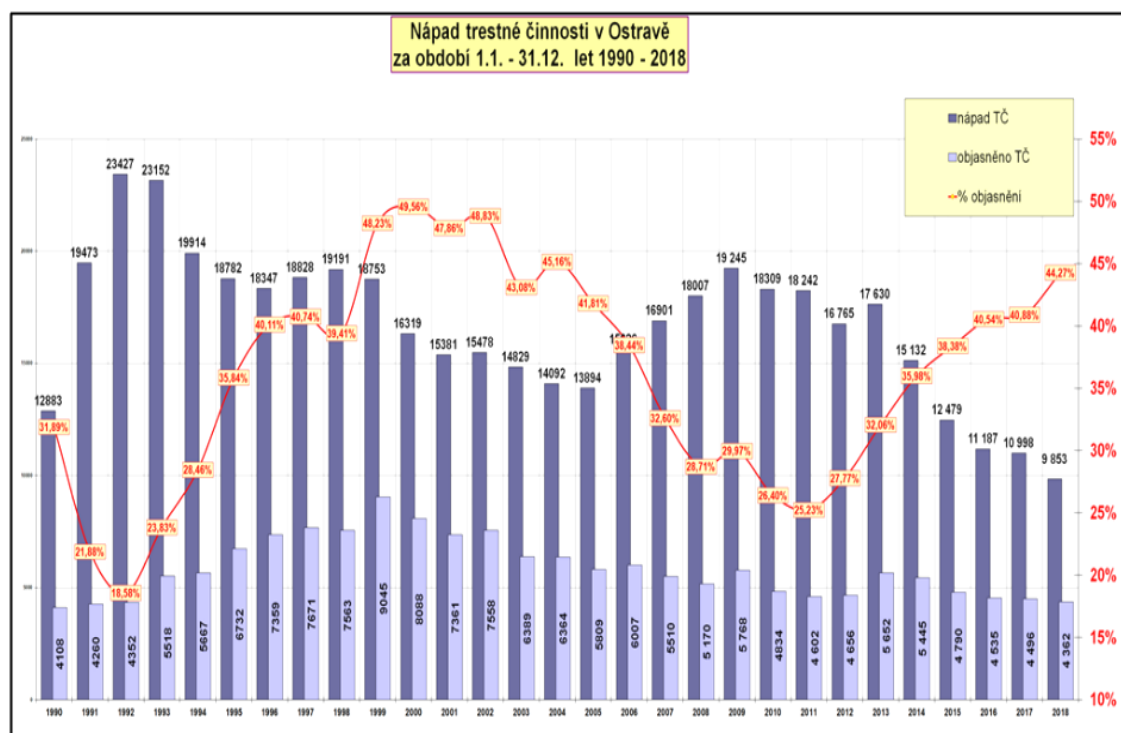
Stabilizace bezpečnosti a snížení kriminality na území SVL a města

PČR uvádí, že kriminogenní faktory na území města Ostravy jsou historicky stálé a představují typické znaky velké aglomerace se značným pohybem nejen domácích osob. Lze je formulovat následovně:

- přetrvávající nízké právní vědomí obyvatelstva i nižší úroveň vzdělanosti odpovídající dřívější struktuře těžkého průmyslu,
- nevšímavost a lhostejnost občanů k páčání trestné činnosti nejen na veřejnosti,
- velký počet osob sociálně nepřizpůsobivých, zdržujících se v tzv. vyloučených lokalitách na území celého města,
- anonymita velkých sídlišť, která znemožňuje osobní znalost mezi občany bydlícími v dané lokalitě,
- množství velkých obchodních středisek, nákupních center a zábavních podniků, které se nabízejí závadovým osobám k páčání protiprávního jednání,
- konzumní způsob života, který mnohdy přeskupuje hodnotovou strukturu osobnosti, což často vede k malé opatrnosti k vlastním věcem,
- pro velkoměsta typický vysoký počet rozlehlých parkovacích ploch hypermarketů, kde dochází ke značnému pohybu obyvatelstva, které je většinou nevšímavé ke svému okolí a nezodpovědné k uložení a zabezpečení svých věcí,
- málo ovlivnitelné mechanismy vzniku ohrožení veřejného pořádku a skupiny pachatelů ohrožující veřejný pořádek při konání nebo v souvislosti s konáním hromadných sportovních a kulturních akcí,
- snadný a těžko kontrolovatelný odbyt odcizených věcí, zejména na různých burzách, v zastavárnách a bazarech,
- stále vysoká nezaměstnanost obyvatel města žijících v sociálně vyloučených lokalitách,
- blízkost státních hranic s Polskem a Slovenskem.

Ve sledovaném období let 2016–2018 bylo Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje (dále jen „KŘP MSK“) každoročně druhým nejzatíženějším územním obvodem (po hlavním městě Praha). V organizačních článcích KŘP MSK pak nápad trestné činnosti v územním obvodu Městského ředitelství policie Ostrava (dále jen „městské ředitelství“) činil více než 40 %. Přestože je městské ředitelství jedním z nejzatíženějších útvarů v ČR, vykazuje nejvyšší objasněnost – více než 40 % (PČR).

Graf 1: Dlouhodobý vývoj trestné činnosti v Ostravě

Shrnutí vývoje stavu bezpečnosti a nápadu kriminality a ve městě je doloženo daty Policie ČR za roky 2016 (zahájení projektu), 2017 a 2018; data za rok 2019 nejsou v době zpracování Závěrečné evaluační zprávy k dispozici.

Tabulka 1: Srovnání kriminality v letech 2016-2018

Rok	Celkem		Index kriminality ¹	Počet obyvatel ²
2016	11 187		336	332 592
2017	10 998	-189	332	331 660
2018	9 853	-1 145	298	330 731

Tabulka 2: Srovnání počtu a objasněnosti trestné činnosti v letech 2016-2018

Rok	Počet trestných činů v ČR	Počet trestných činů v MSK	Podíl Ostravy na celkovém počtu trestných činů v MSK	Počet trestných činů v Ostravě	Objasněnost trestné činnosti v Ostravě	
2016	218 432	26 528	42,2 %	11 187	4 535	40,54 %
2017	202 303	24 781	44,4 %	10 998	4 496	40,88 %
2018	192 405	23 465	42 %	9 853	4 362	44,27 %

¹ Index kriminality se spočítá: (počet trestných činů / počet obyvatel obce nebo správního obvodu ORP či okresu) x 10 000

² Ostrava (online)

Kriminalita v Ostravě v roce 2016

V roce 2016 došlo k meziročnímu **poklesu zjištěné celkové kriminality o 10,4 %**, současně došlo ke snížení počtu objasněných trestných činů o 5,3 %. Celková objasněnost (podíl zjištěných a objasněných trestných činů) však narostla o 2,2 %, což je v souvislosti s klesajícím počtem trestných činů velice pozitivní ukazatel.

Celková zjištěná kriminalita	11 187	(-1292; -10,35 %) ³	} zdroj: Evidence trestního řízení
Objasněno trestných činů	4 535	(-255; -5,32 %)	
Celková objasněnost	40,54 %	(+2,16 %)	
Stíháno osob	5 006	(+437; +9,56 %)	
Způsobená hmotná škoda	209 344 501 Kč	(-48,642.857; -18,9 %)	
Policisty zajištěné hodnoty	44 467 885 Kč	(-14,274.078; -24,3 %)	

Kriminalita v Ostravě v roce 2017

V roce 2017 došlo k meziročnímu **poklesu zjištěné celkové kriminality o 1,7 %**, současně došlo ke snížení počtu objasněných trestných činů o 5,3 %. Celková objasněnost však narostla o 2,2 %, což je v souvislosti s klesajícím počtem trestných činů velice pozitivní ukazatel.

Celková zjištěná kriminalita	10 998	(-189; -1,69 %) ⁴	} zdroj: Evidence trestního řízení
Objasněno trestných činů	4 496	(-39; -0,86 %)	
Celková objasněnost	40,88 %	(+0,34 %)	
Stíháno osob	4 294	(-712; -14,22 %)	
Způsobená hmotná škoda	186 426 394 Kč	(-57,185.489; -23,5 %)	
Policisty zajištěné hodnoty	35 029 615 Kč	(-8,725.921; -19,9 %)	

Kriminalita v Ostravě v roce 2018

V roce 2018 došlo opět k meziročnímu **poklesu zjištěné celkové kriminality o 10,4 %**, současně došlo ke snížení počtu objasněných trestných činů o 3,0 %. Celková objasněnost však narostla o 3,4 %, což je v souvislosti s klesajícím počtem trestných činů pozitivní ukazatel.

Celková zjištěná kriminalita	9 853	(-1145; -10,41 %) ⁵	} zdroj: Evidence trestního řízení
Objasněno trestných činů	4 362	(-134; -2,98 %)	
Celková objasněnost	44,27 %	(+3,39 %)	
Stíháno osob	3 974	(-320; -7,45 %)	
Způsobená hmotná škoda	187 483 716 Kč	(-6,308.389; -3,3 %)	
Policisty zajištěné hodnoty	20 629 106 Kč	(-15,331.383; -42,6 %)	

³ Údaje v závorkách znamenají změnu oproti roku 2015.

⁴ Údaje v závorkách znamenají změnu oproti roku 2016.

⁵ Údaje v závorkách znamenají změnu oproti roku 2017.

Porovnání v letech 2016 - 2018

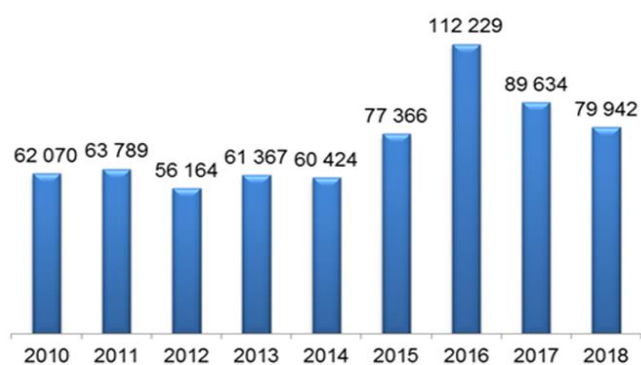
Z výše uvedených údajů je v období 2016 - 2018 patrný pokles celkové kriminality – klesala ve všech sledovaných oblastech kromě kriminality mravnostní, kde došlo k nárůstu mezi lety 2016 a 2017. Přestože je KRP MSK respektive MŘ Policie Ostrava z hlediska nápadu kriminality (trestných činů) jedním z nejzatíženějších územních obvodů, a přestože město Ostrava vykazuje vysoké množství kriminogenních faktorů, kriminalita ve městě ve sledovaném období klesala.

Zlepšení stavu veřejného pořádku v SVL a ve městě

Zlepšil se stav veřejného pořádku ve městě a SVL?

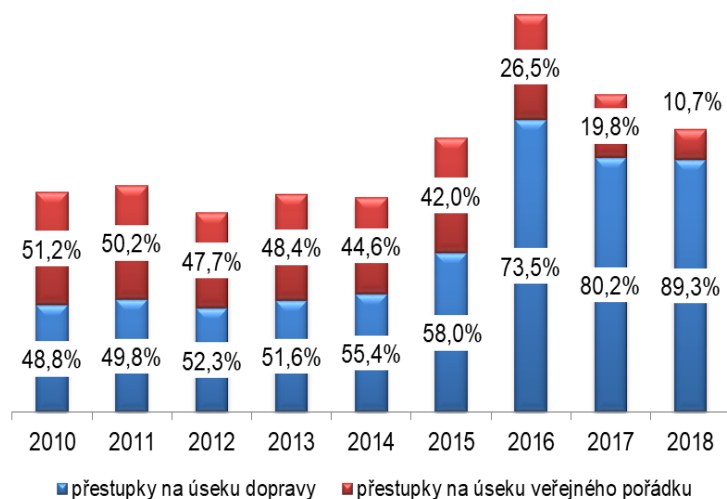
Shrnutí vývoje stavu veřejného pořádku v SVL a ve městě je doloženo na datech od Městské policie Ostrava za roky 2016 (zahájení projektu), 2017 a 2018; data za rok 2019 nejsou v době zpracování Závěrečné evaluační zprávy k dispozici. Celková data za roky 2016, 2017 a 2018 v prostoru vizualizují následující grafy, které využívají dat Městské policie Ostrava a Policie ČR (zbývající mapové výstupy dokreslující vývoj přestupků ve specifikovaných lokalitách na území SMO jsou uvedeny v Příloze č. 1). Klesající počet přestupků dokládají také údaje o vývoji přestupků od Městské policie Ostrava, kdy od roku 2016 do roku 2018 dochází k postupnému poklesu přestupků.

Graf 2: MP Ostrava – vývoj počtu přestupků na území SMO

Klesá také podíl přestupků na úseku veřejného pořádku (data MP Ostrava).

Graf 3: MP Ostrava – přestupky proti veřejnému pořádku

Následující tabulka uvádí vývoj počtu přestupků a jejich členění.

Tabulka 3: MP Ostrava – počty přestupků na úseku veřejného pořádku

Rok	2016	2017	2018
Celkem	29 745	17 726	8 569
Z toho:			
veřejný pořádek § 5 (47) zákona č. 251/2016 Sb.	7 777	7 455	3 146
občanské soužití § 7 (49) zákona č. 251/2016 Sb.	179	142	122
majetkový charakter § 8 zákona č. 251/2016 Sb.	1 958	2 185	1 548
ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi § 35 a § 36 zákona č. 65/2017 Sb.	3 865	2 428	911

Ze strany Městské policie Ostrava byl stav na úseku veřejného pořádku hodnocen jako stabilní, jen v roce 2016 je explicitně zmíněna potřeba zasahovat v oblasti dopravy (včetně četných stížností a podnětů občanů v této oblasti). Roky 2017 a 2018 jsou bez zaznamenání či řešení výraznějšího narušení veřejného pořádku.

S přesahem k činnosti APK i MdT je třeba brát informaci Městské policie Ostrava, že: „*přísnější bezpečnostní opatření bylo přijímáno v souvislosti s obavami občanů z provozů ubytovacích zařízení určených sociálně slabým skupinám. Jde o dlouhodobý problém, jehož řešení je převážně na vládní úrovni. Policie zde nastupuje spíš jako represivní složka. Z dlouhodobého hlediska není udržitelné jednotlivé lokality zajišťovat nepřetržitým výkonem služby, neboť tato opatření jsou činěna na úkor preventivního výkonu služby v jiných částech města. Maximální spolupráce a koordinace činností všech složek státní správy i územní samosprávy a spolupráce s neziskovými organizacemi je za daného legislativního stavu prvořadým úkolem pro zvýšení pocitu bezpečí občanů v okolí těchto zařízení.*“

Zde je patrný přesah i k dalším inkluzivním projektům statutárního města Ostravy a zvláště pak podnět na důležitost systémového řešení situace domácností žijících v prostředí sociálního vyloučení, resp. vyloučení z bydlení.

Posílení systému prevence kriminality ve městě

Měly aktivity projektu vliv na systém prevence kriminality ve městě a systém prevence kriminality v SVL?

Následující tabulka uvádí počet realizovaných projektů v oblasti prevence kriminality včetně nákladů.

Tabulka 4: Realizované projekty prevence kriminality v Ostravě v letech 2016-2018

Počet realizovaných projektů	Celkem	Sociální	Situační	Informace pro občany	Náklady (tis. Kč)
2016	90	67	2	21	12 135
2017	97	86	6	5	11 453
2018	102	94	2	6	12 003

V průběhu realizace projektu došlo ke zlepšení koordinace a spolupráce aktérů působících v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality na území města Ostravy a posílení systému prevence kriminality ve městě. Je možno vysledovat pozitivní vývoj počtu projektů realizovaných v rámci naplňování Strategie prevence kriminality SMO na období 2017 – 2021 celkem, ale také v rámci Priority 4 Řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách.

Tabulka 5: Počet projektů v SVL

Priorita 4: ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ V SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALITÁCH	2016	2017	2018
Počet projektů	17	18	22

Realizace projektu přispěla k naplňování mnoha aktivit v rámci naplňování Strategie prevence kriminality SMO na období 2017 – 2021, především: (1.2.1. Podporovat pracovní skupiny, zvyšovat jejich efektivitu, 1.2.3. Podporovat sdílení informací mezi aktéry uvnitř pracovních skupin, 1.2.4. Zajistit přenos navrhovaných opatření pracovními skupinami směrem ke kompetentním orgánům a institucím, 1.2.5. Zajistit zapojení zástupců městských obvodů do činnosti pracovních skupin a do systému prevence kriminality, 1.2.6. Iniciovat a zajistit spolupráci s dalšími subjekty (podnikatelský sektor apod.), 1.4.2. Podporovat a zajišťovat vzdělávací akce na základě jejich potřeby či projevení zájmu ze strany potenciálních účastníků, 1.5.1. Využívat vědecko-výzkumných kapacit a vlastní analytické práce organizací, mapovat aktuální trendy a jejich příčiny, včetně jejich komparace s dřívějšími daty a dalších. Na základě realizace projektu vznikala krátkodobá opatření zejména bezpečnostního charakteru. Dařilo se propojovat některé aktivity s dalšími systémovými projekty SMO. Jako jeden z největších benefitů realizace projektu bylo jednotlivými aktéry hodnoceno navázání spolupráce mezi subjekty působícími v oblasti prevence kriminality v Ostravě.

Dílčí závěr

Závěrečná evaluační zpráva se zaměřuje na celé období realizace projektu, v rovině monitorovaných dat tedy na roky 2016, 2017 a 2018. Jsou vyhodnoceny údaje od Policie ČR a Městské policie Ostrava, jde zvláště o oblasti trestných činů a přestupků.

Na základě výše uvedených dat je možno poukázat na pozitivní trendy v oblasti vývoje počtu trestných činů i přestupků, tedy na jejich pokles.

Na tento vývoj má vliv množství faktorů, přičemž aktivity realizované v rámci projektu jsou jedním z nich.

Dopady projektu

Bezpečnostní situaci i policejní práci ovlivňuje celá řada dalších faktorů a skutečností, které jsme schopni ovlivnit jen částečně, případně je ovlivnit nedokážeme. Výrazně se však promítají do každodenní činnosti a patří také k významným hodnotícím ukazatelům práce policistů městského ředitelství (PČR).

Snížení počtu spáchaných trestných činů i přestupků v SVL

Došlo ke snížení počtu spáchaných trestných činů a přestupků v SVL?

Na vývoj nápadu počtu spáchaných trestných činů i přestupků se zaměřují data Městské policie Ostrava a Policie ČR a také Navazující šetření k evaluaci projektu Posílení prevence kriminality v Ostravě prostřednictvím asistentů prevence kriminality a multidisciplinárního přístupu (Glumbíková, Mikulec, 2019), které bylo zpracováno v návaznosti na konec projektu a zpracování závěrečné evaluační zprávy.

V analýze jsou porovnávány vybrané trestné činy, přestupky a jiné skutky v čase a ve vybraných lokalitách v Ostravě. Z hlediska údajů poskytnutých Městskou policií Ostrava lze v letech 2016 až 2018 pozorovat pokles v rušení nočního klidu a identifikaci osob podezřelých ze spáchání trestného činu a v přestupcích proti občanskému soužití. Nárůst nastal při sběru stříkaček Městskou policií. Výskyt záškoláctví se zvýšil v letech 2016 a 2017 téměř o polovinu, mezi lety 2017 a 2018 následně nenastal rozdíl. V situaci předání poznatků Policii České republiky nastal mezi lety 2016 a 2017 nárůst o polovinu celkového výskytu (z 5 na 10), který pokračoval v roce 2018 mírným poklesem (z 10 na 9 výskytů).

Z dat poskytnutých Policií ČR vyplývá, že došlo k poklesu trestné činnosti majetkové, násilné a trestné činnosti v podobě vloupání. Výskyt extremismu narostl mezi lety 2016 a 2017 o výskyt dvou případů (z 1 na 3) a v roce 2018 setrval na této hodnotě. Výskyt toxikomanie mezi lety 2016 a 2018 mírně narůstal z roku 2016 na 2017 o výskyt jednoho případu (z 19 na 20) a v roce 2018 o čtvrtinu dosavadního výskytu (z 20 na 25). V letech 2016 až 2018 rovněž docházelo k nárůstu počtu přestupků proti občanskému soužití, kdy činil nárůst mezi lety 2016 a 2017 6 % (ze 139 na 148) a mezi lety 2017 a 2018 13 % (ze 148 na 171). Lze tedy konstatovat, že má výskyt přestupků proti občanskému soužití stoupající tendenci.

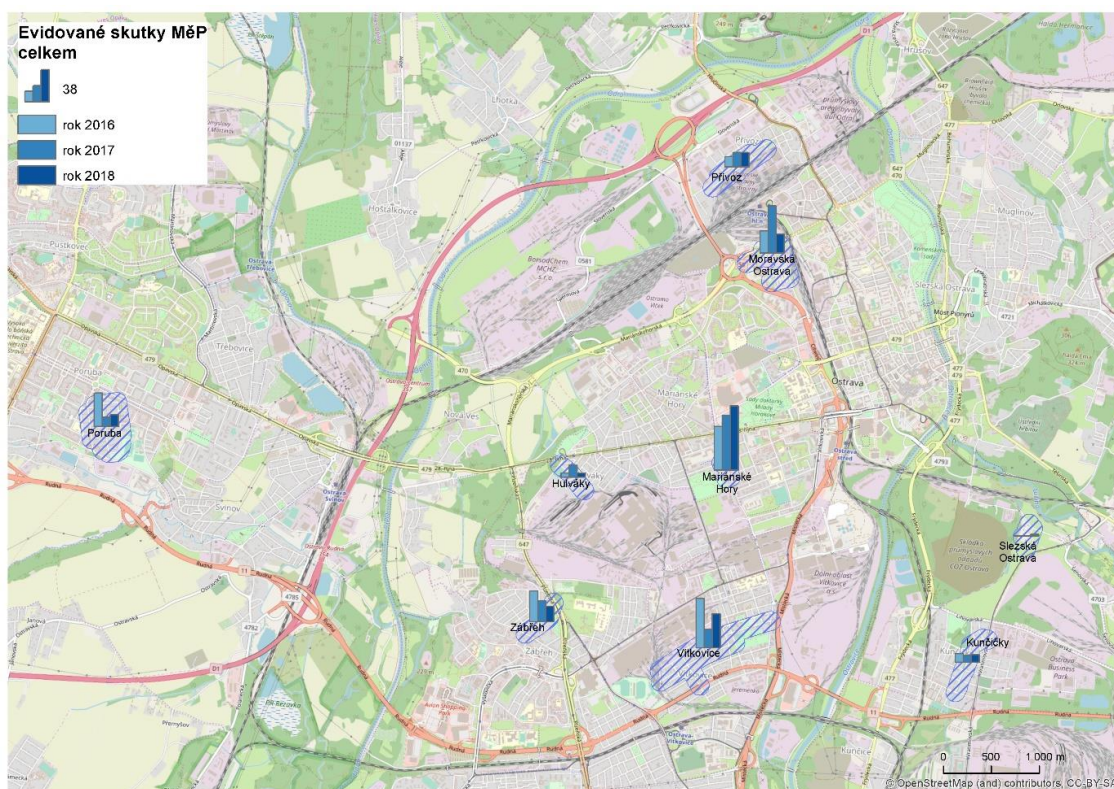
Tabulka 6: Typy událostí ve vytípaných lokalitách – MěP a PČR

Typy událostí	rok		
	2016	2017	2018
Záškoláci	10	21	21
Rušení nočního klidu	88	49	11
Sběr stříkaček MěP	87	102	122
Občan v nouzi	35	24	34
Osoba podezřelá ze spáchání TČ	6	6	2
PCO	0	0	0
Poznatek předán PČR	5	10	9
Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 MěP	6	4	3
Celkem MěP	237	216	202
TČ majetková	171	137	114
TČ násilná	121	102	93
TČ vloupání	83	60	56

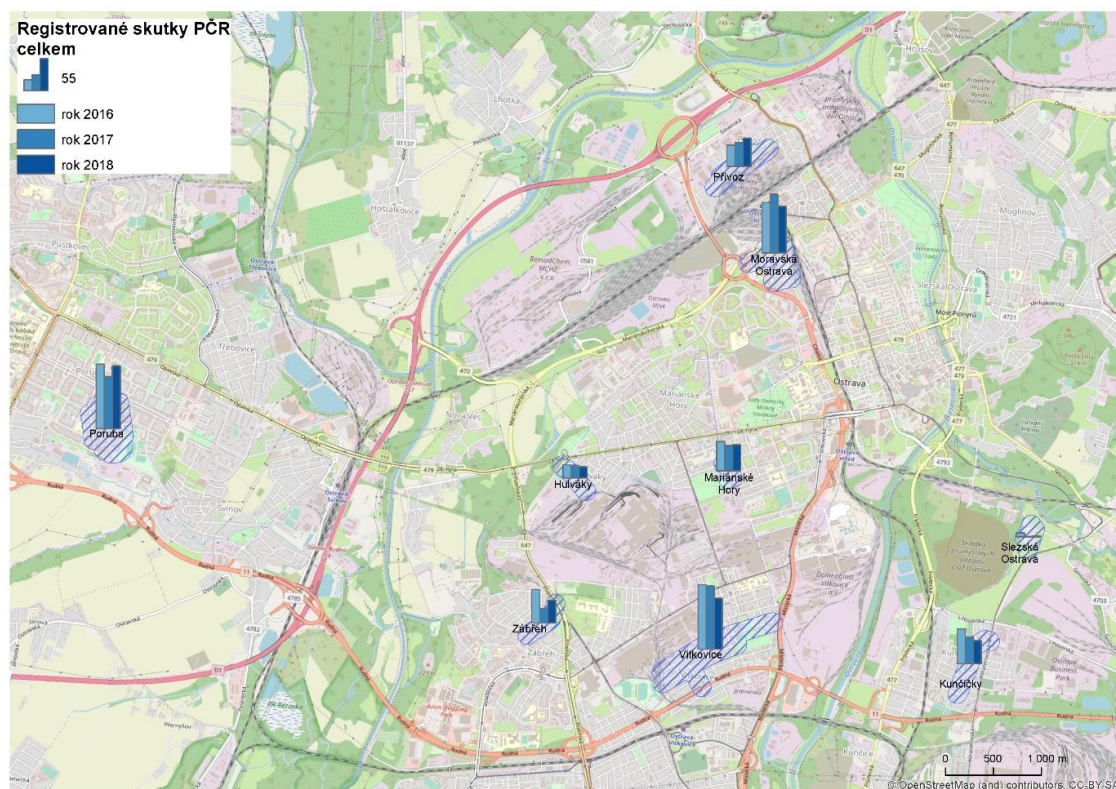
Extremismus	1	3	3
Toxikománie	19	20	25
Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 PČR	139	148	171
Celkem PČR	534	470	462

Detailní vývoj v jednotlivých lokalitách dle dat Policie ČR a Městské policie Ostrava je uveden v Příloze 2.

Obrázek 1: Kriminalita celkem z evidence Městské policie Ostrava ve vybraných rizikových lokalitách

Obrázek 2: Kriminalita celkem z evidence Policie ČR ve vybraných rizikových lokalitách

Dílčí závěr

V rámci monitorovaných a vyhodnocovaných lokalit došlo ke snížení spáchaných trestných činů i přestupků. V rámci lokalit specifikovaných pro působení činnosti MdT a APK jsou reflektovány pozitivní trendy.

Zvýšení pocitu bezpečí obyvatel v SVL

Zvýšil se pocit bezpečí občanů SVL a okolí?

Realizace Navazujícího šetření k evaluaci projektu Posílení prevence kriminality v Ostravě prostřednictvím asistentů prevence kriminality a multidisciplinárního přístupu (Glumbíková, Mikulec, 2019) se zaměřovala i na oblast pocitu bezpečí obyvatel v SVL.

Analýza sestává z popisu moderátorů pocitu bezpečí, analýzy faktorů spojovaných s (ne)bezpečím či viktimizací, hodnocením práce jednotlivých aktérů na zvyšování pocitu bezpečí a evaluace situace v konkrétních lokalitách.

Evaluace pocitu bezpečí v lokalitě

V následující tabulce je uvedena komparace evaluace jednotlivých lokalit komunikačními partnery. Získaná data lze shrnout tím, že komunikační partneři vnímali v lokalitě Moravská Ostrava a Přívoz celkové zhoršení bezpečnostní situace. V lokalitě Zábřeh komunikační partneři ve shodě nevnímali změnu situace a v lokalitě Kunčičky bylo komunikačními partnery vnímáno zlepšení situace. Od takto popsanych pocitů komunikačních partnerů se odvíjely i obavy z konkrétních událostí, které byly v Moravské Ostravě a Přívoze spojeny se závažnějším typem skutků nežli ve druhých dvou lokalitách. Zajímavým faktem je rovněž to, že komunikační partneři předpokládali, že v běžné lokalitě (Moravská Ostrava a Přívoz) nedochází tak často k hlášení událostí policii.

Tabulka 7: Evaluace pocitu bezpečí v lokalitě

Typ lokality	Běžná	Hraniční	Riziková
Lokace	Moravská Ostrava a Přívoz	Zábřeh	Kunčičky
Pocit (ne)bezpečí	U komunikačních partnerů převládal pocit vnímaného nebezpečí. „Necítím se tam dobře, mám pocit ostražitosti, snažím se chodit tam, kde jsem na očích a nezacházet za žádné keře nebo tak.“ (KPB1)	„Nemám výrazný pocit nebezpečí, jen mi vadí hluchost některých obyvatel ubytovny a dávám si větší pozor na svou kabelku. Na toto místo chodím pouze ve dne, po setmění ne.“ (KPH1)	„Tak nějak normálně, ani tak, ani tak, ale zase kdybych to porovnal s tím, co bylo předtím, tak si zlepšení...“ (KPR3)
Změna situace	Všichni tři komunikační partneři se shodovali na vnímaném zhoršení situace.	Všichni tři komunikační partneři se shodovali na tom, že nevnímají výraznou změnu situace.	Všichni tři komunikační partneři se shodovali na vnímaném zlepšení situace; nicméně ve shodě dodávali, že situace „není ideální“.
Obavy z konkrétních událostí	(slovní i fyzické) napadení, krádeže, „trestné činy“, „feťáci“	„posprejované domy, vyvrácené kontejnery, zničené lavičky, odpadky, hluk, drobné krádeže“	ničení veřejného prostoru, hluk, „špína“
Hlášení událostí policii	„Asi jak co... myslím, že něco ano, ale hodně ne...“ (KPB2)	„Policii jsou pravděpodobně hlášeny drobné potyčky a krádeže, vandalismus je anonymní a viníci asi nedohledatelní. Krádež bych určitě řešila s policií.“ (KPH2)	„Hlídky je tu vidět, myslím, že ano, že se hlásí...“ (KPR2)

Hodnocení práce jednotlivých aktérů na zvyšování pocitu bezpečí

Aktéři zajištění pocitu bezpečí

Zvyšování pocitu bezpečí bylo všemi komunikačními partnery spojováno s přímým **výskytem policejních hlídek**. Většina komunikačních partnerů přitom hovořila o potřebě navýšení výskytu policejních hlídek – „chtěl bych je častěji potkávat“ (KPR2). Někteří komunikační partneři přitom ale reflektovali, že „autorita policie slábne“ s ohledem na jejich nízké pravomoci (pozn. v tomto hodnocení se patrně jednalo o městskou policii). Dva komunikační partneři přitom ale reflektovali, že „není možné všechno nechávat jen na policii“. „I my bysme se měli snažit... třeba i přes ty sousedské vztahy...třeba ty sousedské hlídky, jak ve filmech“ (KPR2). „Být všímaví. Ale problémem je arogance mladých a nepřízpůsobivých a každý raději dělá, že nevidí a nechce se vměšovat, napomínat apod.“ (KPH1).

Dva komunikační partneři vnímali jako přínosnou realizaci **preventivních přednášek na školách**, na druhou stranu dodávali, že by také uvítali nějaké „workshopy“ ze strany policie ve vztahu k posílení vlastních preventivních aktivit a možnosti sebeobrany. „Prevence je zaměřena hlavně na děti – přednášky policistů ve školách... to je fajn, ale i třeba já bych uvítala... třeba nějaké kurzy sebeobrany od policie... nebo přednášky.“ (KPH2)

Ve vztahu k existenci pocitu bezpečí měly specifickou roli **kamery** a jejich výskyt. Vztah ke kamerám byl ve spojitosti s pocitem bezpečí totiž určitým způsobem ambivalentní. Kamery byly na pocitové úrovni většinou komunikačních partnerů sice spojovány s pocitem bezpečí, ale na úrovni racionální je vnímalo několik komunikačních partnerů spíše jako zdroj „falešného pocitu bezpečí“. Falešnost pocitu bezpečí byla spojována s obavou, že kamery jsou pouhou atrapou nebo nefungují jako zdroj bezpečí v reálném čase. „Přijde mi, že ty kamery vzbuzují jen falešný pocit bezpečí – nejsem si jistá, že je někdo opravdu sleduje online. Některé ty kamery taky můžou být jen atrapy...“ (KPH2). Komunikační partneři se také shodovali na tom, že nejsou seznámeni s tím, kde se kamery v jejich lokalitě nachází a zda jsou funkční.

Samoaktérství pocitu bezpečí

Komunikační partneři ze všech lokalit se shodovali na tom, že i **oni sami mohou být aktéry existence vlastního pocitu bezpečí**. Jejich názory se ovšem lišily v tom, do jaké míry vnímali vlastní aktivity ve vztahu k existenci pocitu a zajištění bezpečí jako účinné (viz moderátory pocitu bezpečí a viktimizace).

Komunikační partneři se lišili v jednotlivých **strategiích vztažených k zajištění vlastního (pocitu) bezpečí**. Souhrnně lze uvést, že se jednalo o strategie: výběru cesty (resp. ne/chození do určitých míst v určité časy, zejména po setmění), zajištění doprovodu (pro děti) v případě anticipace nebezpečné cesty či nošení ochranných prostředků (tři komunikační partnerky uváděly, že mají k dispozici pepřový sprej).

Samoaktérství ve vztahu k pocitu bezpečí bylo dvěma komunikačními partnery vnímáno také jako „**možnost ovlivnit**“. Toto pojmání pocitu bezpečí bylo spojováno s participativními aktivitami ze strany města, kdy komunikační partneři vnímali, že by se cítili bezpečněji, kdyby oni sami mohli ovlivnit, jak bude určitý prostor ve městě upraven např. z hlediska výskytu bariér či úpravy zeleně (viz výše). „*Mi by se líbilo, kdyby se dalo i ty občany aktivně zapojit do toho rozhodování, kde je a není bezpečno a proč... třeba se i ptát, jak ten prostor upravit tak, aby tam bylo bezpečno... třeba když se podíváte, tady by vyloženě pomohlo ty keře ostríhat, ale to ví jenom místní... tak kdyby se nás zeptaly...*“ (KPH1)

Detailněji rozepsáno v Příloze č. 3.

V rámci **evaluace aktivit prevence kriminality ve vztahu k hodnocené evidenci událostí** lze konstatovat, že (Glumbíková, Mikulec, 2019):

- Lokalitou, v rámci níž bylo vnímáno, že zde došlo k výraznému zlepšení, byly Kunčičky.
- Lokalitou, kde bylo vnímáno v rámci kvantitativního výzkumu zlepšení a v rámci kvalitativního výzkumu setrvání stavu, byla Ostrava-Jih.
- Lokalitou, u níž bylo vnímáno zhoršení stavu, byla Moravská Ostrava a Přívoz. (I když je zde nutné zmínit, že v rámci celkového hodnocení trendu vývoje bylo i zde zaznamenáno určité, byť mírné, zlepšení situace.)
- V rámci evidence vývoje počtu registrovaných trestných činů, přestupků a jiných skutků v čase evidovaných městskou policií a Policií České republiky lze konstatovat, že:
 - o Lokalitami s nejvyšším množstvím evidovaných skutků v letech 2016 až 2018 jsou Moravská Ostrava, Vítkovice a Poruba.
 - o V lokalitě Kunčičky a Vítkovice došlo k celkovému reálnému snížení evidence skutků v roce 2018.
 - o V lokalitě Moravská Ostrava došlo rovněž ke snížení evidence skutků v roce 2018.
 - o V lokalitě Poruba došlo k navýšení počtu evidovaných skutků v roce 2018.

Zaměříme-li se na lokality s tímto výrazným vývojovým trendem, můžeme uvést, že:

- **Moravská Ostrava** je i přes veškeré realizované aktivity zaměřené na děti lokalitou, které je nezbytné věnovat v oblasti prevence kriminality zvýšenou pozornost.
- Zintenzivnění aktivit zacílených na rodiny s dětmi v lokalitě **Ostrava-Jih** mohlo mít vliv na zlepšení a udržení stavu v této lokalitě, kde dochází k dynamickému vývoji sociálního vyloučení.
- V lokalitě **Kunčičky** mohly mít aktivity vedoucí k podpoře bydlení obyvatel, působení místních aktivních skupin obyvatel a flukтуаční trendy v lokalitě vliv na výrazné zlepšení místní situace.
- Vyhlášení tzv. bezdoplatkových zón v lokalitě **Vítkovice**, nepřítomnost romského koordinátora ÚMOB Vítkovice a nesystematizované působení asistentů prevence kriminality (působení soukromé organizace) může souviset s vysokým výskytem reálně evidovaných trestných činů, přestupků a jiných skutků v čase.
- Zvýšení počtu registrovaných trestných činů, přestupků a jiných skutků v lokalitě **Poruba** lze do jisté míry spojovat s dynamickým vývojem situace bydlení a situace působení různých organizací v dané lokalitě. Lokalita Poruba se nicméně z evidence PČR a Městské policie jeví být lokalitou, které je do budoucna potřeba věnovat zvýšenou pozornost.

Uvedené navýšení pocitu bezpečí u 6 % respondentů a udržení stávající situace vnímané 42 % respondentů lze (bez nároku na kauzalitu) propojit s navýšením počtu působících asistentů prevence kriminality. S uvedeným lze (opět bez nároku na kauzalitu) spojovat i snížení výskytu událostí evidovaných Policií ČR a Městskou policií Ostrava, které činí v průměru 14 %. Z analyzovaných zdrojů dat se ovšem jeví být jasné, že je třeba aktivity prevence kriminality, včetně působení asistentů prevence kriminality celkově posílit.

Operativní cíle projektu

Evaluační plán se v rovině operativních cílů projektu komplexně zaměřuje na asistenty prevence kriminality a multidisciplinární týmy.

Asistenti prevence kriminality (APK)

Na činnost APK se v rámci projektu zaměřoval dílčí cíl 1: Vytvořit a zajistit fungování kvalitního týmu 6 motivovaných asistentů prevence kriminality (fungujících současně jako příklady pozitivních vzorů v SVL).

Informační a metodické materiály Ministerstva vnitra ČR (viz Zdroje) uvádí, že APK se zejména:

- podílí na prevenci kriminality v součinnosti s ostatními subjekty prevence;
- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku obcí a měst;
- provádí dohled nad dodržováním čistoty zvláště na veřejných prostranstvích;
- plní dlouhodobé a operativní úkoly v oblasti situační prevence ve stanovené lokalitě a vymezeném čase (nejčastěji jedna dvojice v dopolední a druhá v odpolední směně).

Pro účely projektu byly realizačním týmem a Městskou policií Ostrava na základě místní znalosti specifikovány oblasti, v nichž primárně působili; jedná se o 12 sociálně vyloučených lokalit a 6 ubytoven:

Tabulka 8: Působnost APK - sociálně vyloučené lokality

Sociálně vyloučené lokality	Městský obvod	Ulice
	Mariánské Hory a Hulváky	Bedřiška
		Červený kříž (ul. 28. října, Daliborova, Železárenská, 1. Máje, ubytovna Výstavní)
	Moravská Ostrava a Přívoz	Zadní Přívoz (ul. Palackého, Dobrovského, Na Mlýnici, Božkova)
		Cihelní, Jílová a okolí (sad B. Němcové, nám. Svatopluka Čecha, ul. Cihelní, Jílová)
	Poruba	Dělnická, Skautská
	Radvanice a Bartovice	Trnkovecká
	Slezská Ostrava	Liščina (ul. Na Liščině)
		Hrušov (ul. Pláničkova, Riegrova)
		Kunčičky (ul. Škrobálkova, Holveckova, Linhartská, Vratimovská, Polní osada)
		Zárubek (ul. Zárubecká, Počáteční, Hranečník)
	Vítkovice	Sirotčí
		Zengrova, Erbenova, Tavičská, Nerudova, Okružní, Halasova, Lidická, Rudná)

Tabulka 9: Působnost APK - ubytovny

Ubytovny	Městský obvod	Ubytovna/ulice
	Mariánské Hory	Ubytovna Žákovská (ul. Žákovská)
	Ostrava-Jih	Ubytovna SOIVA (ul. Hulvácká 8)
		Ubytovna Čujkovova (ul. Čujkovova 40)
		HD Areál (ul. Plzeňská 6)
		HD Hlubina (ul. Horní 54)
		Ubytovna Metalurg (ul. U Studia 29)

Činnost APK

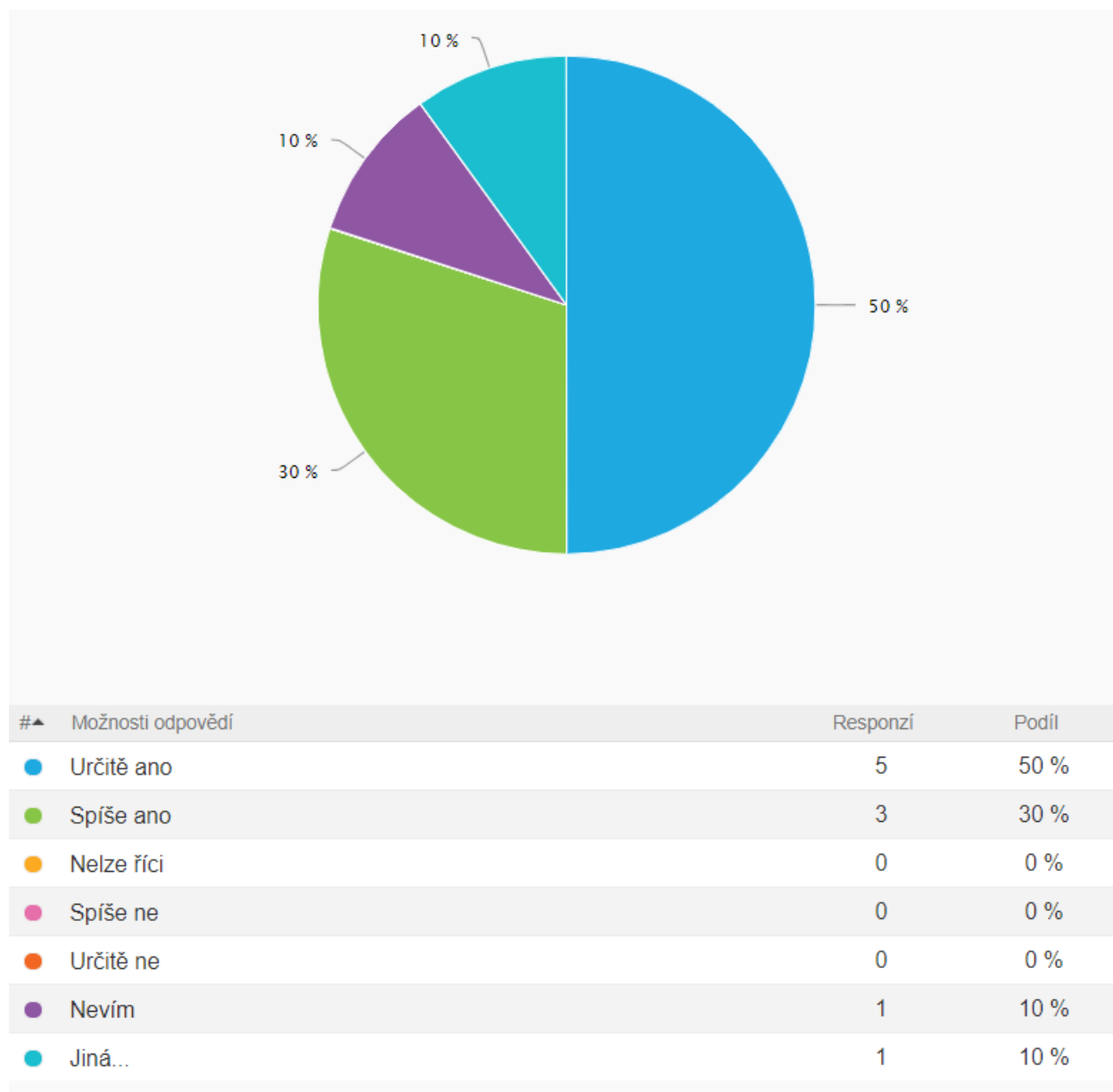
Prispívají k zajištění bezpečnosti a ochrany osob a majetku v SVL v Ostravě? Čím přispívají APK k zajištění bezpečnosti a ochrany osob a majetku v SVL v Ostravě?

APK se po celou dobu projektu významně podíleli na prevenci kriminality společně se všemi ostatními složkami prevence kriminality, a to svým každodenním působením v sociálně vyloučených lokalitách. V jejich případě se jednalo především o pravidelný pěší výkon. V sociálně vyloučených lokalitách dohlíželi na veřejný pořádek. Spolupracovali s ostatními subjekty prevence, připívali k ochraně bezpečnosti osob a majetku ve městě Ostrava, prováděli dohled nad dodržováním čistoty zvláště na veřejném prostranství, plnili dlouhodobé a operativní úkoly v oblasti situační prevence ve stanovených lokalitách a vymezeném čase.

Pochůzková činnost byla APK vykonávána ve dvoučlenných hlídkách, v případě lichého počtu bývali APK přiřazeni do dvoučlenné hlídky se strážníkem. Spektrum činností bylo velmi různorodé, počet partnerů byl stabilní, úroveň byla zvyšující se.

V rámci dotazníkového šetření zaměřeného na činnosti APK na území SMO hodnotili zástupci městských obvodů realizované aktivity velmi kladně. Otázka se zaměřovala na to, zda činnost APK přispívá ke zlepšení veřejného pořádku.

Obrázek 3: APK a veřejný pořádek

Tabulka 10: APK a veřejný pořádek

Odpověď	Městský obvod
Určitě ano	Moravská Ostrava a Přívoz, Poruba (2), Pustkovec, Slezská Ostrava, Vítkovice
Spíše ano	Mariánské Hory a Hulváky, Ostrava-Jih, Svinov
Nevím	Radvanice a Bartovice
Jiná	Poruba (1) – nemám ověřeno, ale věřím, že ano.

Výborným ohodnocením činnosti APK je fakt, že dle odpovědí městských obvodů ke zlepšení veřejného pořádku „určitě přispívají“ nebo „spíše přispívají“, jak uvedlo 80 % respondentů, přičemž neutrální nebo negativní nebyla žádná z odpovědí.

Důležitou související otázkou byla reflexe toho, jaké aktivity k veřejnému pořádku přispívají nejvíce?

Tabulka 11: APK a aktivity přispívající k veřejnému pořádku

Městský obvod	Aktivity APK nejvíce přispívající k veřejnému pořádku
Mariánské Hory a Hulváky	prevence, osvěta, pomoc a podpora, mají informace, jsou proškoleni, dokáží vhodně reagovat
Moravská Ostrava a Přívoz	sledují situaci v oblasti, kde působí, upozorňují na nevhodné chování, jednají s lidmi, každý se na ně může v této věci obrátit
Ostrava-Jih	jsou vidět a věnují se dětem
Poruba	nemám přesný přehled o jejich pracovní náplni, z rozhovoru s nimi ale vím, že provádějí obchůzky a mají potřebnou autoritu ke zklidňování situací
Pustkovec	dle mého názoru v MHD, je to vidět
Svinov	aktivním přístupem činnosti v obvodu
Vítkovice	zvýšená pochůzková činnost
Bez doplňující odpovědi byly městské obvody Poruba (1), Radvanice a Bartovice, Slezská Ostrava.	

Odpovědi městských obvodů se při upřesnění zaměřovaly na viditelnost a působnost v terénu, preventivní a osvětové aktivity i práci s dětmi.

APK akcentovali své aktivity v oblasti užívání alkoholu na veřejnosti, sběr stříkaček, osoby v pátrání (jejich zadržení a přivolání městské policie), záškoláctví a zmíněna byla také domácnost, které zprostředkovali kontakt na projekt SMO zaměřený na sociální bydlení, která sociální byt získala. Poslední z uvedených příkladů je výborným dokreslením synergie systémových projektů SMO.

Narůstá spektrum řešených přestupků a trestných činů a rizikových jevů?

APK řešili všechny typy přestupků od veřejného pořádku až po dopravu nejen v SVL. Jejich spektrum bylo ustálené. Specifické byly konkrétní úkoly na konkrétních ulicích, kde se APK zaměřovali na určitý problém v rámci veřejného pořádku, narušovaného konkrétní činností (např. hlučný soused, konzumace alkoholu v místech, kde je to zakázáno, děti poškozující cizí majetek). U škol řešili kouření a agresivní chování mladistvých. Pakliže se setkali APK s neznámou situací, volali mentorovi, zástupci mentora či vedoucí úseku prevence a propagace, s nimi byla pak podrobně domluvena taktika řešení dané věci.

Narůstá nebo stabilizuje se spektrum činností, které APK vykonávají?

Spektrum činností APK bylo spíše ustálené, pro APK dobře čitelné, a orientace byla velmi dobrá.

Zkvalitňuje se postup a taktika APK při řešení situací?

APK ustáleným množstvím činností měli možnost jít v řešení situací více do hloubky, měli více zkušeností a vše zvládali na velmi vysoké profesionální úrovni.

Měly činnosti pozitivní dopad (došlo ke snížení počtu spáchaných trestných činů a přestupků v SVL)?

Jak vyplývá ze statistik Policie ČR i Městské policie Ostrava, v průběhu realizace projektu docházelo ke snížení počtu přestupků a trestných činů. Pocit bezpečí občanů SVL a okolí je hodnocen jako stabilní, při pohybu Asistentů prevence kriminality je evidováno zvýšení pocitu bezpečí. Vývoj míry kriminality a přestupků viz výše.

Dynamika vývoje kriminality a trestné činnosti je však multikauzální, resp. podíl na ní mají lokální i národní situační determinanty a kontext. Činnost APK tak představuje jeden z vlivových faktorů, jehož míra dopadu na celkové údaje je primárně reflektovatelná v rámci subjektivní perspektivy relevantních stakohoderů než kvantifikovatelně vyjádřeným poměrem míry relevance.

Provádějí dohled nad dodržováním čistoty zvláště na veřejných prostranstvích v SVL a jejich blízkém okolí

Čím a jak dohlíží APK k dodržování čistoty zvláště na veřejných prostranstvích v SVL a jejich blízkém okolí?

Asistenti prevence kriminality dohlíželi na dodržování čistoty na veřejných prostranstvích v SVL a jejich okolí tím, že se v daných lokalitách pohybovali a při své pravidelné pochůzkové činnosti navštěvovali místa, kde vyhodnotili, že mohlo docházet k protiprávnímu jednání. Upozorňovali občany na konkrétní přestupky a vyžadovali po nich nápravu. V případě, že upozornění Asistentů prevence kriminality občan neuposlechl, Asistenti prevence kriminality přivolali na místo hlídku Městské policie Ostrava.

Asistenti prevence kriminality při své pochůzkové činnosti nalézali také použité injekční stříkačky, kdy byla pro jejich likvidaci vždy volána hlídka Městské policie Ostrava. Místa nálezů byla převážně v okolí ubytoven lokalizovaných v sociálně vyloučených lokalitách.

Dále Asistenti prevence kriminality oznamovali výskyty černých skládek a ověřovali, zda jsou již v řešení Městské policie Ostrava. V případě její identifikace volali přímo na služebnu v dané lokalitě a ta již vyřešila formální stránku černé skládky.

APK dále řešili konzumaci alkoholu v místech, kde je to obecně závaznou vyhláškou města Ostravy zakázáno. Pokud osoba konzumující alkohol neuposlechl APK, volali hlídku Městské policie Ostrava, která nastolila pořádek.

Další oblastí byla také nekázeň majitelů psů. Zde upozorňovali na sběr exkrementů, tedy na přestupek proti veřejnému pořádku. Dále seznamovali majitele psů s obecně závaznou vyhláškou města Ostravy ohledně volného pohybu psů, konkrétně s místy k tomuto určenými.

Tématem také byla problematika kouření na místech, kde je to zakázáno zákonem 65/2017 Sb. Občany na toto protiprávní jednání upozorňovali, a pokud občan neuposlechl výzvy Asistenta prevence kriminality, byla asistentem volána hlídka Městské policie Ostrava, která mu může udělit pokutu.

Narůstá spektrum řešených přestupků a trestných činů a rizikových jevů v této oblasti?

V oblasti veřejného pořádku docházelo k mírnému poklesu přestupků, nyní však ve vytipovaných lokalitách dochází k mírnému nárůstu, a to je převážně rušení nočního klidu, které je řešeno hlídkami Městské policie Ostrava. Asistenti prevence kriminality noční směny neslouží, nejsou vybaveni donucovacími prostředky pro případnou nutnou obranu při práci s podnapilými a agresivními občany, nejsou na tyto zákroky proškoleni a nemají potřebný výcvik.

V průběhu realizace projektu bylo spektrum činností Asistentů prevence kriminality hodnoceno jako spíše ustálené.

Plní dlouhodobé a operativní úkoly v oblasti prevence kriminality ve stanovené SVL a vymezeném čase

Čím a jak dohlíží APK k dodržování čistoty zvláště na veřejných prostranstvích v SVL a jejich blízkém okolí?

Mentor APK uváděl, že APK v SVL dohlíží na veřejný pořádek. Spolupracují s ostatními subjekty prevence, připívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku v městě Ostrava, provádí dohled nad dodržováním čistoty zvláště na veřejném prostranství, plní dlouhodobé a operativní úkoly v oblasti situační prevence ve stanovených lokalitách a vymezeném čase. Pochůzková činnost je Asistenty prevence

kriminality vykonávána ve dvoučlenných hlídkách, v případě lichého počtu, bývají Asistenti prevence kriminality přiřazeni do dvoučlenné hlídky se strážníkem. Spektrum činností je velmi různorodé, počet partnerů je stabilní, úroveň se zvyšuje.

Narůstá spektrum řešených přestupků a trestných činů a rizikových jevů v této oblasti?

Mentor APK reflektoval, že Asistenti prevence kriminality, řeší všechny typy přestupků od veřejného pořádku až po dopravu nejen v SVL. Jejich spektrum bylo hodnoceno jako ustálené. Specifické jsou konkrétní úkoly na konkrétních ulicích, kde se Asistenti prevence kriminality zaměřují na určitý problém v rámci veřejného pořádku, který je narušován konkrétní činností, například hlučný soused, děti poškozující cizí majetek. U škol řešili kouření mladistvých a podezření ze šikany.

Pakliže se setkali APK s neznámou situací, volali mentorovi, a domluvili taktiku pro řešení vyvstálé situace.

Narůstá nebo stabilizuje se spektrum činností, které APK vykonávají?

Spektrum činností Asistentů prevence kriminality se postupně ustalovalo v průběhu realizace projektu. Činnosti byly hodnoceny jako „spíše ustálené“ a pro Asistenty prevence kriminality dobře čitelné.

Činnosti APK se také lišily dle ročního období, kdy Asistenti prevence kriminality na jaře a v létě prováděli pochůzkovou činnost i ve večerních hodinách, kdežto na podzim a v zimě v dopoledních a odpoledních hodinách. Na jaře a v létě jsou Asistenti prevence kriminality součástí mnoha akcí pořádaných Městskou policií Ostrava. Tím byla jejich činnost ještě různorodější.

Shrnutí činnosti APK v rámci projektu

Následující údaje shrnují evidované aktivity APK v průběžných zprávách jejich mentora. U zjištěných přestupků jich bylo nejvíce zaznamenáno při řešení zákazu konzumace alkoholu ve veřejném prostranství a kouření na zastávkách.

Tabulka 12: Zjištěné přestupky v SVL na území SMO (APK)

Sledované období	§46 Přestupkového zákona (OZV SMO) <i>Zákaz konzumace alkoholu na veř. prostranství</i>	§ 5 Přestupkovéh o zákona <i>Znečištění veř. prostranství psími exkrementy</i>	Zák. č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání <i>Pes na volno, kde to není povoleno</i>	§ 7 Přestupkového zákona <i>Urážka na cti</i>	§ 35 zákona na ochranu před alkoholismem a užívání návykových látek <i>Kouření na zastávkách</i>
2017	188	70	172	4	29
2018	261	27	45	29	205
2019 (1. 1.–30. 9.)	194	3	85	10	159

U detailnějšího rozpisu činnosti APK jsou uvedeny oblasti sledované mentorem; jejich kategorizace se v průběhu realizace projektu mírně upravovala. Část ze spektra činností je rozpracována v rámci následujících evaluačních otázek.

Tabulka 13: Činnost APK v průběhu realizace projektu

Typ akce/rok	2016	2017	2018	2019
Odhalování přestupků zejména v SVL , případně i mimo tato krizová místa	77	467	562	451
Počet zjištěných trestných činů v SVL na území města Ostravy	1	1	1	0
Podezření z dalších přestupků a trestných činů	neevidováno	neevidováno	24	17
Spolupráce s neziskovými organizacemi mimo MDT	1	2	1	2
Spolupráce s dalšími složkami IZS (záchranná služba a hasiči)	neevidováno	2	1	3
Spolupráce se ZŠ Waldorfská a opatření u této ZŠ	začátek spolupráce 2018	začátek spolupráce 2018	44	92
Podezření na porušení Školského zákona ze strany zákonných zástupců	20	94	133	86
Nálezy injekčních stříkaček	74	177	199	54
Zajišťování bezpečného přecházení dětí a mládeže přes přechod pro chodce	začátek této činnosti 2018	začátek této činnosti 2018	46	235
Podporované osoby	1	16	2	20

Očekávání městských obvodů od činnosti APK

V rámci realizovaného výzkumu (Mikulec, 2019) byla jedna z otázek zaměřena i na očekávání (poptávku) městských obvodů na oblasti činnosti APK; jednalo se o tyto odpovědi:

Tabulka 14: Očekávání od činnosti APK

Městský obvod	Oblast/lokalita
Krásné Pole	bez odpovědi
Mariánské Hory a Hulváky	prevence, dozor nad rizikovým chováním dětí, ale také sociálně slabých obyvatel
Moravská Ostrava a Přívoz	měli by dohlížet na dodržování veřejného pořádku, monitorovat situaci v oblasti, kde se pohybují
Ostrava-Jih	cukr a bič
Poruba	1) prevence patologických jevů, zejména mezi mládeží v problémových lokalitách – dealování drog, záškoláctví 2) svou přítomností podporovat pocit bezpečí a vést k zodpovědnému chování a jednání; vytvářet prostředí bezpečné a rovnoprávné komunikace mezi sousedy. U dětí a mládeže sledovat rizikové faktory, jako jsou záškoláctví, požívání omamných látek a nezákonné aktivity.
Pustkovec	pořádek v době nočního klidu
Radvanice a Bartovice	dbát na bezpečnost a pořádek
Slezská Ostrava	zvyšování bezpečí v těchto lokalitách, navázání kontaktů s obyvateli, preventivní působení
Svinov	osvěta
Vítkovice	záškoláctví

Odpovědi se lišily od akcentace jednoho tématu, které obvod ve vztahu k činnosti APK vnímá nejspíše jako klíčové, až po poměrně rozsáhlý popis agendy, kterou by činnost APK měla „pokrýt“.

APK akcentovali mít možnost více podporovat konkrétní osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách. Tímto je myšlen doprovod osob až do organizace/instituce, nikoli „pouze“ pomoc formou sdělení informace. APK zmiňovali, že doprovodem osoby do neziskové organizace, která se na ně obrátila s nějakým problémem, se jim dařilo navazovat spolupráci i s těmito organizacemi a to, že někoho dovedli až k nim, pozitivně kvitovali.

APK také jmenovali celou řadu činností, kterým se věnují a která představuje značnou část jejich pracovních kapacit; jde o činnosti v oblastech veřejného pořádku, sběru stříkaček, pití alkoholu na veřejnosti, záškoláctví, volný pohyb psa atd. Také zmiňovali důležitost působení v lokalitách.

Rozvoj APK

Na rozvoj APK se zaměřoval dílčí cíl 2: Zajistit plnou podporu činností týmu APK prostřednictvím metodického vedení a rozvoje mentorem týmu APK vč. Podpory rozvoje spolupráce APK se strážníky Městské policie Ostrava.

Mentor APK metodicky vede a řídí a zajišťuje jim průběžné zvyšování kvalifikace

Pro APK je zajištěn rozvoj (dovedností jednotlivých APK – rozvojové odborné vzdělávání APK)

Jak se daří APK vykonávat 4 základní kategorie činností APK a být kvalitním zaměstnancem MPO?

APK se dařilo vykonávat 4 základní činnosti v rozsahu dostačujícím pro jejich aktivity v terénu.

V roce 2019 byly pro APK vytvořeny nové úsekové karty, které asistentům pomohly lépe se orientovat v přidělených úsecích, což se jako nový nástroj pozitivně promítlo do práce v terénu a docházelo k efektivnější koordinaci asistentů při zajišťování veřejného pořádku a občanského soužití.

Jak se daří APK stanovovat a naplňovat rozvojové plány?

Příprava a další profesní rozvoj byly zajišťovány zkušeným mentorem i pravidelným odborným vzděláváním. S každým asistentem byl mentorem zpracován **Rozvojový a vzdělávací plán**, který byl vyhodnocen na konci projektu. APK se podařilo z větší části rozvojové plány naplnit.

Mentorovi se podařilo částečně posunout APK ke studiu a dosažení vyššího stupně vzdělání, a díky tomu následně získat zajímavou práci. APK byli o možnosti zvyšování vzdělání informováni i motivováni k případnému uplatnění u MPO v pozici strážníka, nicméně prozatím bez úspěchu. Po skončení projektu zůstaly na pozici APK 2 ženy, z nichž jedné se podařilo získat u MPO pracovní smlouvu na dobu neurčitou. Další asistent bude zaměstnán u neziskové organizace, s níž v rámci projektu spolupracoval.

Všichni asistenti se shodli, že účast na projektu je obohatila, zvýšila jejich sebevědomí, rozvinula schopnost lépe komunikovat, zvládat vypjaté situace a konflikty. Získali mnoho užitečných kontaktů.

Mentor evaluuje činnost APK, zajišťuje intervize a supervize

Činnost APK byla pravidelně evaluována a podporována mentorem. V průběhu realizace projektu došlo na pozici mentora APK k personálním obměnám.

Vedení MPO ocenilo osobní přístup mentora ke každému asistentovi, čímž se podařilo prostřednictvím konkrétních kazuistik a zájmem pro danou věc stabilizovat životní situace konkrétních asistentů, zamezit fluktuaci a zejména přispět ke stálému zaměstnání u městské policie, případně u jiného zaměstnavatele.

Mentor se také zapojil do řešení případných stížností občanů na aktivity asistentů, a to formou osobních návštěv občanů s cílem odůvodnit podnět stížnosti a oprávněnost zásahu, seznámit občany s rolí asistentů v SVL, což se následně projevilo v pozitivním vnímání role asistentů ze strany občanů.

Supervize, intervize a rozvojové odborné vzdělávání bylo v převažující míře zajišťováno interně prostřednictvím mentora nebo externích dodavatelů.

Ze supervizních zpráv vyplynulo, že APK velice pozitivně hodnotili mentora, kterého považují za skutečného profesionála; jsou přesvědčeni, že je v jejich osobním zájmu dokázat, že jsou pro MPO přínosem. Na druhou stranu byla na dalším setkání negativně vnímána nejistota ohledně setrvání v řadách městské policie z důvodu vyhlášení výběrového řízení na dobu určitou. Intervizí bylo celkem realizováno 21, z toho měly ve 14 případech individuální formu a v 7 případech formu skupinovou.

Tabulka 15: Intervize a supervize APK

Rok	2016	2017	2018	2019
Počet intervizí	1	11	4	5
Počet supervizí	-	-	4	2

Jak se daří APK stanovovat a naplňovat vzdělávací plány?

Plán školení se dařilo naplňovat, v průběhu tří let realizace projektu bylo pro APK realizováno 39 různých školení. Z toho externě proběhla zdravotní příprava, vzdělávání v drogové problematice, zadluženosti a lichvě.

Tabulka 16: Školení APK

Rok	2016	2017	2018	2019
Počet školení	4	14	7	14
Externí vzdělávání	-	1	-	2

Spolupráce z pohledu APK a MdT

Činnost APK a rozsah jejich aktivit byl široký – pro účely odpovědi na tuto evaluační otázku se zaměříme na data pouze ze segmentu jejich činnosti, a to jejich spolupráci v rámci Městské policie Ostrava a MdT.

Spolupráce APK a okrskářů

Odborná společná příprava okrskářů a APK, metodické vedení okrskářů (mimo projekt)

Pomáhá společné školení a metodické vedení budovat osobní vztahy mezi APK a okrskáři? Motivuje je ke společné spolupráci s APK?

Práce APK byla zmiňována na pravidelných vzdělávacích akcích pro strážníky.

Daří se motivovat okrskáře ke spolupráci s APK?

Okrskáři byli motivováni a spolupracovali s APK, brali je jako součást MPO a mnozí byli za jejich práci vděční. Okrskáři sami komunikovali s APK v terénu a využívali jejich schopností k řešení konkrétních situací.

Daří se budovat osobní vztahy mezi APK a okrskáři?

Mezi APK a okrskáři vznikaly pracovní vztahy postavené na vzájemném respektu. Vztahy stály na důvěře, kterou se postupně dařilo budovat. Společná pochůzková činnost tomu napomáhala.

Z předběžné zprávy o udržitelnosti činnosti APK vyplynulo, že se někteří asistenti v průběhu realizace projektu setkali s projevy rasismu, avšak ve vztahu k prostředí SVL byla jejich etnicita zmíněna jako faktor, který jim usnadňuje komunikaci v místním prostředí. APK zmiňovali, že s některými kolegy měli výborné, korektní a kolegiální vztahy; zvláště v začátcích projektu, že se však cítili mimo kolektiv – což se projevovalo např. nezdravením, přehlížením apod. Postupem času se situace zlepšovala. Doporučení pro funkční a dlouhodobé nastavení činnosti APK je, zaměřit se i na vnitřní prostředí MPO a ukotvení pozice a činnosti APK v jejích strukturách.

Jsou okrskáři zorientováni v základních činnostech APK a v jejich kompetencích?

Okrskáři se orientovali v základních činnostech APK i v jejich kompetencích.

Zvyšuje se počet podnětů ze strany okrskářů směrem k APK? Přizývají je více k řešení problémů?

Vedoucí oblastí předávali případné podněty APK prostřednictvím mentora, ten instruoval APK. Vedoucí oblastí byli o pohybu APK v jimi spravovaných lokalitách s denním předstihem informováni. Dále pak každý měsíc byl vedoucím zasílán přehled s četností pohybů asistentů v konkrétních lokalitách a v některých případech i s činností, kterou zde vykonali.

Okrskáři přizývali prostřednictvím svých vedoucích oblastí APK k výpomoci s některými úkoly. Komunikovali spolu v rámci časové úspory o konkrétních záležitostech v terénu nebo prostřednictvím mentora.

O rozvoji vzájemné spolupráce svědčí i fakt, že vedoucí i samotní strážníci žádali účast asistentů při řešení některých problémů v SVL a jejich zapojení si pochvalovali.

Tabulka 17: Činnost APK a spolupráce s MPO

Typ akce/rok	2016	2017	2018	2019
Spolupráce se strážníky a APK při řešení situací a pěší výkon (mimo záškoláky a injekční stříkačky)	26	13	133	10
Akce s účastí MPO a APK	16	68	116	30

Předávají si APK a okrskáři vzájemně informace?

APK i okrskáři vykonávali pochůzkovou činnost v terénu v SVL společně i samostatně. Ze strany okrskářů byla pomoc asistentů hodnocena kladně. APK se v terénu potkávali i se strážníky-hlídkáři. Při plánovaných či náhodných setkáních si předávali informace týkající se problematiky v daných lokalitách. V některých případech byly oboustranné podněty k zajištění veřejného pořádku předávány prostřednictvím mentora.

Daří se zefektivňovat činnosti v rámci realizace BPO?

Mentor APK reflektoval, že Asistenti prevence kriminality se velmi osvědčili a v rámci své činnosti zabezpečovali přechody pro chodce při základních školách, kde v ranních hodinách pomáhali dětem a mládeži se zajištěním bezpečného přechodu přes přechod pro chodce. Byli velmi nápomocní při preventivně bezpečnostních opatření u základních škol, ubytoven a v SVL. Pravidelná pochůzková činnost byla klíčovou aktivitou, tady Asistenti prevence kriminality upozorňovali spoluobčany na přestupky, kterých si mnohdy nemusí být občané města vědomi, řešili i závažnější přestupky v součinnosti se strážníky Městské policie Ostrava a Policí ČR. Řešili také záškoláctví, pití alkoholu na místech, kde je to obecně závaznou vyhláškou města Ostravy zakázáno, kouření na zastávkách, volný pohyb psů, zanedbání úklidu veřejného prostranství, znečištění veřejného prostranství a další. U APK se postupně prohlubovala místní znalost a orientace v problémech obyvatel SVL a mentorem byla hodnocena jako na velmi vysoké úrovni.

Tabulka 18: Činnost APK v rámci realizace BPO

Typ akce/rok	2016	2017	2018	2019
BPO - pohyb APK v SVL	59	717	1061	1474

Spolupráce mentora s koordinátorem

Hodnocení spolupráce. Přispívá ke zlepšení systému prevence kriminality, projektu a činnosti?

Hodnocení spolupráce mentora s koordinátorem z pohledu mentora.

V průběhu projektu se mentor APK pravidelně scházel na projektových týmech s koordinátorem MdT, kde spolu komunikovali o vystupování APK v rámci těchto týmů. Komunikaci a vzájemnou spolupráci hodnotil mentor jako velmi dobrou. Zpětná vazba, kterou dostával, mu pomáhala v hodnocení činnosti APK zapojených v MdT, a v jejich následném vzdělávání. S koordinátorem byli i v telefonickém kontaktu a vzájemně se informovali v záležitostech působení APK v rámci MdT. Při řešení některých nestandardních situací se dohodli na přímé účasti mentora na jednání MdT, kde společnými silami hledali optimální řešení konkrétních problémů a výzev.

Hodnocení spolupráce mentora s koordinátorem z pohledu koordinátora.

Spolupráce koordinátora s mentory byla na dobré úrovni, probíhala hladce, vzájemně si vycházeli vstříc. Komunikovali osobně, telefonicky i emailem. Osobně se setkávali při pravidelném jednání projektového týmu 1x měsíčně, případně na jednáních MdT.

Spolupráce – zapojení APK do MdT

Zhodnocení zapojení APK na MdT z pohledu koordinátora. Účastní se pravidelně? Mají přidělenou územní příslušnost? Přispívají k naplňování cílů MdT? Přinášejí podněty, informace, problémy, navrhuji řešení? Podílejí se na realizaci opatření?

APK byli zapojeni do všech MdT, a to od začátku projektu. Postupně získávali větší jistotu v jednání s ostatními. Byli stále aktivnější, zapojovali se do činnosti týmu, případně do řešení některých situací. Jejich vystupování bylo velmi dobré, smysluplné, k tématům měli co říct, řešili při své činnosti záležitosti, které řeší i MdT.

APK měli přidělenou územní příslušnost, na základě které se pak zapojovali do činnosti jednotlivých MdT. Toto pravidlo bylo komplikováno poměrně častou nepřítomností APK v zaměstnání.

Nejčastěji přinášeny informacemi byly počty zachycených záškoláků a počty a místa nalezených použitých injekčních setů. Nejčastěji si odnášeli tipy na místa, kam zaměřit svou pozornost při pochůzkách. Jejich činnost byla velmi žádaná, často byla členy navrhována mezi prvními možnými řešeními problematických situací.

Příklady činnosti APK oceňované členy MdT:

- MdT Slezská byla vyzdvižena efektivní spolupráce okrskáře a APK v místě konkrétního opatření,
- hlídková činnost APK před školami (MHH, MOaP) a u přechodů pro chodce (MOaP),
- APK přinesli podnět ke zlepšení havarijního stavu chodníku na mostě, tato závada byla následně prošetřena a odstraněna,
- dlouhodobá hlídková činnost u ZŠ Waldorfská v Přívoze – prevence napadání školáků agresivními dětmi.

Tabulka 19: Účast APK na MdT

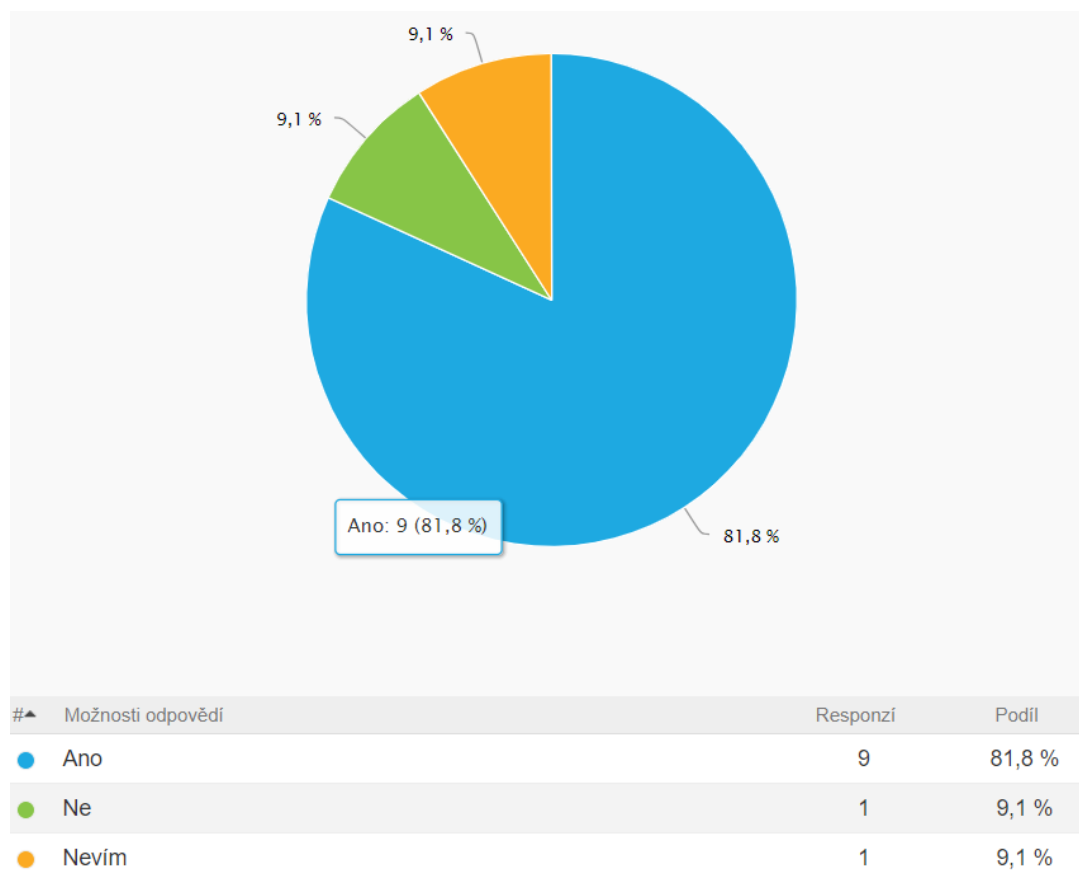
Typ akce/rok	2016	2017	2018	2019
Účast APK na MDT	9	55	56	37

Zájem o působení APK na území městských obvodů

Pro účely udržitelnosti činnosti APK byl realizován výzkum využívající sekvenční kombinace kvantitativní a kvalitativní výzkumné strategie. Cílem bylo vyhodnotit stávající činnost APK a zjistit perspektivu městských obvodů na budoucí podobu činnosti APK a prostřednictvím poznatků z fokusní skupiny s APK reflektovat jejich vlastní činnost. Bylo realizováno dotazníkové šetření, kdy byli osloveni všichni vrcholní zástupci (starostky a starostové) 23 městských obvodů. Celkem se zapojilo 10 městských obvodů (Krásné Pole, Mariánské Hory a Hulváky, Moravská Ostrava a Přívoz, Ostrava-Jih, Poruba, Pustkovec, Radvanice a Bartovice, Slezská Ostrava, Svinov, Vítkovice). V rámci statutárního města Ostravy je o působení APK zájem. Na otázku „Máte zájem o to, aby na území Vašeho obvodu APK působili?“ byly následující odpovědi:

Tabulka 20: Zájem o působení APK

Ano	Mariánské Hory a Hulváky, Moravská Ostrava a Přívoz, Ostrava-Jih, Poruba (2x), Radvanice a Bartovice, Slezská Ostrava, Svinov, Vítkovice
Ne	Krásné pole
Nevím	Pustkovec

Obrázek 4: Zájem o budoucí působení APK na území obvodu

80 % odpovídajících městských obvodů má o působení APK na svém území zájem – jedná se o všechny městské obvody, kde již APK působili v rámci projektu (zde je tedy **100% zájem v pokračování činnosti APK na svém území**) a nově by chtěl s APK spolupracovat Svinov.

Dílčí závěr

Činnost APK je pozitivně hodnocena ostatními aktéry, kteří v dané oblasti působí, resp., s nimiž APK v rámci své činnosti spolupracují.

V rámci vyhodnocování potřebnosti činnosti APK a jejich personálních a kapacitních možností, které by reflektovali a měli možnost plně reagovat na potřebnost identifikovanou v dané lokalitě/v daném městském obvodu, je důležité konstatovat, že by byl vhodný nárůst počtu APK, kteří na území statutárního města Ostravy působí.

Činnost APK se postupně ustalovala, v průběhu projektu spolupracovali se strážníky Městské policie Ostrava, aktivně docházeli na MdT a naplňovali zadané úkoly (viz výše).

V průběhu realizace projektu došlo ke změnám v personálním obsazení pozic APK i mentora.

Multidisciplinární týmy (MdT)

Na činnost MdT se v rámci projektu zaměřoval dílčí cíl 3: Podpořit rozvoj preventivních opatření směřujících ke zvyšování bezpečnosti prostřednictvím vzniku sjednocené metodiky a podpory činnosti 7 multidisciplinárních týmů („MdT“) působících na území 7 městských obvodů/lokalit s největší koncentrací SVL.

(MdT) je dobrovolné uskupení subjektů působících v místě s výskytem sociálně rizikových jevů, jehož cílem je nalézat prostřednictvím spolupráce, koordinace a výměny informací efektivní způsoby prevence a řešení aktuálních problémových situací v lokalitě. Může se jednat o problémy dané lokality, ale i jednotlivce. Činnost 7 MdT probíhala v 6 městských obvodech Mariánské Hory a Hulváky, Moravská Ostrava a Přívoz, Ostrava-Jih, Poruba, Slezská Ostrava (2x MdT) a Vítkovice.

V rámci projektu fungovalo 7 multidisciplinárních týmů, jejichž členy byly zástupci nestátních neziskových organizací, Policie ČR, Městské policie Ostrava, úřadů městských obvodů, základních škol, Magistrátu města Ostravy, asistenti prevence kriminality a další (v dané oblasti) relevantní aktéři. Členové týmů přinášeli informace o problémech v lokalitě, na jednáních hledali společné řešení problému. Díky různým pohledům na řešený problém dle různých odborností a zkušeností členů se daří řešení problému zefektivnit a výstupy z jednání přenášet do praxe.

Činnost MdT

Popis průběhu činnosti MdT ve stávajících lokalitách. Kolik jednání proběhlo? Jak jednání probíhala?

Daří se realizovat stanovený počet jednání MdT v rizikových lokalitách?

Je tento počet adekvátní? Mění se? Proč?

Na začátku projektu fungovalo v Ostravě 5 týmů:

- 4 policejní buňky – Mariánské Hory a Hulváky, Moravská Ostrava a Přívoz, Slezská Ostrava, Vítkovice,
- 1 MdT – Poruba.

Většina měla frekvenci setkávání 1x měsíčně, s výjimkou Mariánských Hor a Hulvák, kde se tým scházel 1x za 2 měsíce.

V rámci projektu fungovalo 7 MdT.

Všechny týmy měly nastaven pravidelný den a hodinu v měsíci, kdy se scházely. Organizace setkání jednotlivých týmů byla jednotná. Členové se setkávali v předem domluveném pravidelném termínu na obvyklém místě. Délka trvání jednoho setkání byla cca 1,5 hodiny.

Setkání týmu mělo danou strukturu – začínalo administrativně provozní částí, následovalo připomenutí obsahu předchozího jednání s vyhodnocením případných úkolů a posunů v řešených tématech, přijatých opatření, následovalo řešení témat společných pro všechny členy (dotazy na řešení / výskyt nějakého jevu, předávání informací, podnětů, výzvy ke spolupráci apod.), poté jednotliví členové sdělovali aktuality ze svých organizací/institucí.

Členové týmu se během jednání zabývali aktuálními problémy v rizikových lokalitách, s nimiž se setkávali při své práci. Do jednání týmu byly zahrnuty i další body, které bylo nutné se členy projednat (např. plánování otevřeného jednání týmu s veřejností, evaluace projektu, změny v souvislosti s GDPR, udržitelnost a organizace činnosti MdT po skončení projektu apod.).

Činnosti byly zautomatizované, pravidelné, organizaci, koordinaci i kontrolu výstupů z jednotlivých MdT prováděla koordinátorka, kontrolu pak manažerka a odborná garantka projektu.

V průběhu realizace projektu **proběhlo 206** jednání MdT, z toho **25 otevřených** s možností účasti veřejnosti a **181 uzavřených** za účasti členů a hostů bez veřejnosti. V letních měsících členové z důvodu čerpání dovolených neměli o setkávání zájem a jednání se proto nekonala.

V projektu bylo plánováno celkem 252 jednání – 189 uzavřených a 63 otevřených. Pokles byl způsoben tím, že MdT Jih se poprvé sešel v březnu 2017 a MdT Kunčičky v dubnu 2017. K další změně došlo také v MdT Jih, kdy tým od roku 2018 jednal 1x za 2 měsíce, z důvodu osamostatnění 4 tzv. **klubů** (viz následující bod). Celkem se uskutečnilo **40 jednání klubů**.

Tabulka 21: Počet uskutečněných setkání MdT (mimo otevřená jednání a kluby)

MdT	Kunčičky	Mar. Hory a H.	MOaP	O-Jih	Poruba	Slezská O.	Vítkovice
uzavřená jednání	20	27	27	17	31	30	29
otevřená jednání	5	5	3	5	5	1	1
celkem	25	32	30	22	36	31	30

Rozšiřování MdT

Popis průběhu činnosti MdT v nových lokalitách. Kolik jednání proběhlo? Jak jednání probíhala?

Podařilo se rozšířit MdT ve městě do dalších rizikových lokalit? Je tento počet adekvátní? Mění se? Proč?

Na jaře 2017 vznikly 2 plánované týmy v nových lokalitách (Ostrava-Jih, Kunčičky). K jinému rozšíření nedošlo, nebyla zjištěna potřeba. Týmy neměnily ani své oblasti působení.

MdT Jih

Tým vznikl v březnu 2017 s cílem řešit situaci ve 4 rizikových lokalitách, a to u ubytoven pro osoby s nízkými příjmy. Tým se proto vnitřně rozčlenil na 4 tzv. kluby. Vzhledem k náročnosti takového způsobu jednání došlo od počátku roku 2018 k vyčlenění jednání klubů mimo MdT (a také mimo projektové aktivity) a snížení frekvence setkávání MdT Jih na 1x za 2 měsíce.

Kluby (Hlubina, Čujkovova, Areál, Soiva) působily samostatně pod vedením kontaktních osob (pracovníci sociálního odboru ÚMOB Jih a NNO). V červnu 2019 došlo ke sloučení klubu Hlubina a Čujkovova, neboť klub Hlubina prakticky nefungoval a zároveň zapojené subjekty byly i členy klubu Čujkovova.

MdT Kunčičky

Tým měl od začátku velký zájem zapojit místní aktivní obyvatele, jejichž zástupci měli přicházet na každé druhé jednání týmu. Na konci roku 2017 však došlo k porušení diskretnosti jednání a tato skutečnost měla negativní dopad na důvěru obyvatel ve členy týmu. V červnu 2019 se však situace výrazně změnila – obyvatelé sami požádali o účast na jednání. S výsledky byli natolik spokojeni, že se hodlají účastnit i nadále. Spolupráci však komplikuje negativní postoj obyvatel k přítomnosti APK na jednání, protože je viní z porušení důvěrnosti v roce 2017.

Tým opakovaně řešil smysluplnost své existence, nejen díky změně postoje obyvatel se však ukázalo, že své opodstatnění v Kunčičkách má.

Rozvoj MdT

Porovnání spektra účastníků. Rozšiřuje se? Nebo naopak? Jaký to má vliv na činnost MdT? Je činnost MdT efektivnější? Jsou členové MdT v přímém kontaktu s terénem?

Členská základna jednotlivých týmů byla velmi podobná. Jednalo se zejména o NNO působící v dané lokalitě, školy, MP Ostrava, PČR, zástupce příslušného ÚMOB včetně OSPOD, místní aktivní spolky a další subjekty. Dle potřeby byli zváni také hosté (technické služby, hasiči, starosta MOB apod.).

Tabulka 22: Počty členských subjektů a profesního složení MdT

Členské subjekty	2016	2017	2018	2019
Počet členských subjektů	26	40	43	43
Počet členských subjektů podle typu	26	45	48	49
Počet profesí/pracovních pozic	24	39	36	43

Celkem tvořilo členskou základnu **48 různých subjektů**.

Zástupci členů, kteří přicházeli na jednání, byli v převážné většině **v přímém kontaktu s obyvateli lokalit** a místní situaci znali. V týmech byly zastoupeny tyto profese či pracovní pozice:

Poskytovatelé sociálních služeb a návazných aktivit:

- pedagogický pracovník NNO; pracovník podpory zaměstnatelnosti; ředitel; SP odborné sociální poradenství; SP/PSS NZDM; SP/PSS pomoc obětem TČ; SP/PSS SAS; SP/PSS sociální bydlení; SP/PSS TP; SP/PSS TP drogy; vedoucí sociální služby; zástupce ředitele.

Školy:

- ředitel; metodik prevence; sociální pedagog; školní asistent; učitel; zástupce ředitele.

Veřejná správa v přenesené i samostatné působnosti:

- SP OSPOD, člen bezpečnostní komise/výboru rady; mentor domovníků-preventistů; místostarosta; romský asistent/poradce; ředitel technických služeb; SP (dospělí); starosta; vedoucí bytového odboru; koordinátor sociálního začleňování.

Úřad práce ČR:

- vedoucí oddělení podpor a evidence nezaměstnanosti; vedoucí oddělení hmotné nouze.

Bezpečnostní složky – Policie České republiky a Městská policie Ostrava:

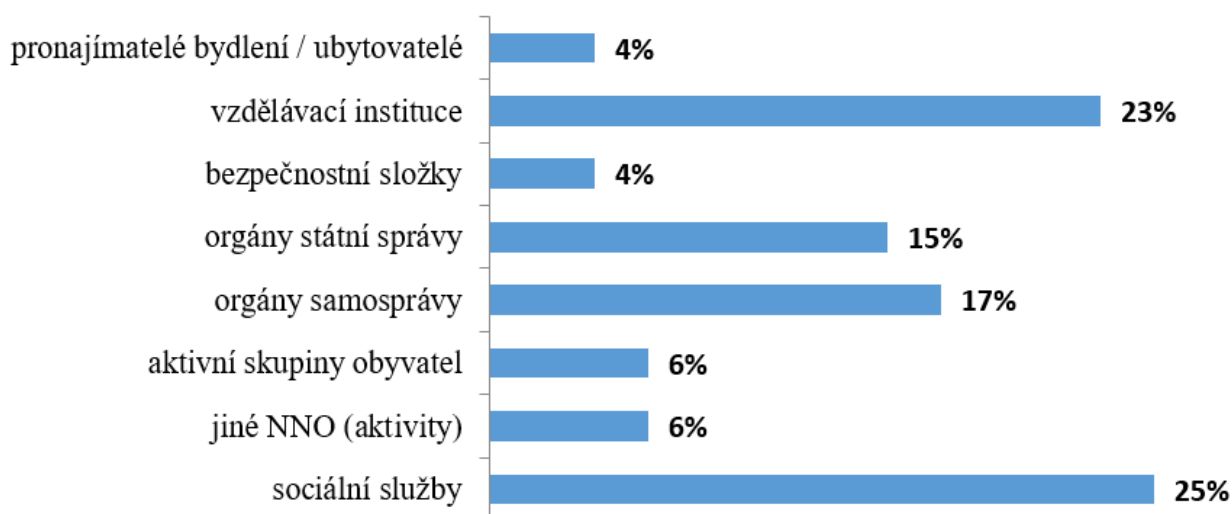
- asistent prevence kriminality; mentor APK; strážník-okrskář; vedoucí oblasti/zástupce vedoucího oblasti MPO; vedoucí směny MPO; policista (preventista, specialista); styčný důstojník pro menšiny KŘP; zástupce vedoucího OOP.

Pronajímatelé bydlení / provozovatelé ubytovacích zařízení nebo sociálního bydlení:

- provozní ubytovny; bytový technik; vlastník bytového fondu; SP/PSS sociálního bydlení.

Zástupci aktivních obyvatel, organizátoři romských komunit.

Graf 4: Složení členské základny MdT

Někteří členové se **účastnili jednání všech MdT**.

Do činnosti některých MdT byly aktivně zapojeny **spolky tvořené místními obyvateli, celkem se jednalo o 8 subjektů**.

K **rozšiřování členské základny** docházelo několika způsoby:

- dle aktuální potřeby v lokalitě,
- dle požadavků stávajících členů,
- host, který se následně stal členem,
- zvýšení zájmu politické reprezentace po komunálních volbách,
- převzetím činnosti jiného člena,
- na vlastní žádost zároveň však v souladu s požadavky členů.

Vliv na efektivitu a akceschopnost týmu

Přítomnost vyššího počtu osob přirozeně prodlužovala délku jednání, názorové spektrum se rozšířilo, témata byla diskutována z více úhlů pohledu, noví lidé přinášeli nová témata k řešení. Zásadní vliv na efektivitu měla **přítomnost konkrétních osob na konkrétních pozicích** – tedy zájem a kompetence těchto osob realizovat řešení. Nedořešena zůstala otázka, zda je efektivnější, pokud je tým tvořen **osobami se základní pracovní pozicí** (těch, kdo jsou v přímém kontaktu s obyvateli, v terénu) **nebo vedoucími pracovníky**.

Na efektivitu činnosti týmu měla významný vliv i **stabilita členské základny**. Té se však nepodařilo dosáhnout a je nereálné očekávat, že k tomu dojde. Bylo obvyklé, že na jednání nepřicházela stále táž pověřená osoba za člena, ale střídaly se, přicházely také osoby na různých pozicích. Projevovala se také fluktuace zaměstnanců jednotlivých členů.

Daří se dát váhu činnosti MdT? Je zde větší zapojení politicky zodpovědných osob?

Politická reprezentace byla v některých týmech zapojena od začátku projektu. Po komunálních volbách na podzim 2018 však došlo ke **zvýšení zájmu politické reprezentace** o účast na jednáních MdT. Zájem se udržel až do konce projektu. Zástupce vedení MOB byl aktivně zapojen ve všech MdT.

Politická moc byla zastoupena na různých úrovních:

- starosta (Mariánské Hory a Hulváky, klub Soiva),
- místostarosta (Mariánské Hory a Hulváky, Poruba, Jih, Vítkovice, Moravská Ostrava a Přívoz, Kunčičky, Slezská Ostrava),
- člen bezpečnostního výboru/rady, zastupitel (Vítkovice, Jih).

Předávají se podněty k řešení vyšším instancím?

Podněty k řešení projednávaných situací byly předávány kompetentním institucím. V tom, zda a jak byly podněty (vy)řešeny, hrála významnou roli účast konkrétních osob na jednáních týmů – např. v obvodu Moravská Ostrava a Přívoz byla bez odkladu realizována opatření v kompetenci městské policie, neboť na jednání docházel zástupce MPO, který tyto podněty považoval za důležité a sám se na jejich realizaci podílel.

Evidence podnětů z MdT

Jaké další neočekávané/nepředpokládané podněty se na MdT vyskytly? Mohlo by být zařazení jejich sledování do jednání na MdT přínosné, přestože se původně zdálo, že s obsahem MdT nesouvisí? Jsou například místně zcela specifické nebo se netýkají sociálně patologických jevů a sociálních problémů, ale ovlivňují lokalitu?

Na jednáních týmů se neobjevovala témata, která by vybočovala ze sledovaných oblastí. Přesto se vyskytlo několik hraničních témat, jejichž řešení bylo formou písemného podnětu předáno kompetentním orgánům:

- Protipožární bezpečnost ve sklepech a společných prostorách bytových domů – MdT Poruba zorganizoval akci na vyklizení sklepních prostor, podal podnět HZS Moravskoslezského kraje k provedení kontroly a společně s hasiči uspořádal otevřená jednání pro obyvatele, do činnosti týmu se následně zapojil spolek Asociace Romských Rodičů z.s.
- Nesouhlas obyvatel s vystěhováním a demolicí domů v osadě Bedřiška – proběhlo otevřené jednání týmu přímo v lokalitě, situace byla průběžně sledována a vyhodnocována, činnosti koordinovány na jednáních MdT.
- Děti ohrožující bezpečnost silničního provozu na frekventované ulici – členové dali MOB podnět k vybudování hřiště v této lokalitě, aby děti měly bezpečné místo ke hře.
- Jízda bez platného jízdního dokladu dětí plnicích povinnou školní docházkou v MHD Ostrava (zadlužování, jedna z příčin pozdních příhodů do vyučování a záškoláctví) – jménem všech MdT byl podán podnět k zavedení bezplatné přepravy dětí k rukám primátora města.
- Násilné chování mezi dětmi – dohodnuté rvačky a sdílení jejich videonahrávek na sociálních sítích – téma bylo diskutováno všemi týmy, souhrnná informace byla předána k řešení Týmu pro mládež,

- Snížení záškoláctví a skrytého záškoláctví dětí s povinnou školní docházkou – téma bylo formou souhrnné informace a návrhů řešení předáno kompetentním školským orgánům, které svolaly schůzku zainteresovaných orgánů, a došlo ke vzniku meziresortní odborné pracovní skupiny.
- Podmínky poskytování potravinové a jiné hmotné pomoci potřebným osobám – téma bylo řešeno ve spolupráci s Potravinovou bankou Ostrava, z.s.

Vnitřní rozvoj MdT – organizace, koordinace, kontrola výstupů – evidence

Popis organizace, koordinace a kontroly výstupů z MdT. Daří se tyto činnosti z pohledu koordinátora?

Organizaci, koordinaci i kontrolu výstupů z jednotlivých MdT prováděla koordinátorka. Zodpovídala i za vzhled a obsah písemností vytvářených týmy (pozvánky na jednání a otevřená jednání, zápisy a záznamy, informační letáčky, články v místních periodických apod.), oslovovala a zvala na jednání týmem navržené hosty nebo potenciální členy.

Kontrolu výstupů prováděla manažerka a odborná garantka projektu.

Vnitřní rozvoj MdT Organizace, koordinace, kontrola výstupů - hodnocení

Stručná analýza MdT. Jaké jsou silné a slabé stránky, jaká jsou ohrožení a příležitosti pro činnost MdT? Jak jsou členi spokojeni s organizací, koordinací a kontrolou v rámci MdT? Co by potřebovali, aby se dařilo naplňovat cíle MdT?

Ze zpětných vazeb získaných během činnosti MdT vyplynulo, že členové za **největší benefity** považují:

- možnost získat informace potřebné pro svou činnost nebo o činnosti jiných členů (vyjasnit kompetence),
- získat osobní kontakty, případně předat informace a přednést problémy k řešení,
- navázat nebo prohloubit spolupráci mezi některými členy.

Mezi **slabé stránky** patřila **(ne)schopnost týmu jako celku něco změnit, vyřešit**. Členové očekávali, že organizátor týmů – magistrát, „město“, má mandát přednesené problémy vyřešit. Projednávané problémy jsou většinou dlouhodobé, hluboké, celospolečenské, obtížně řešitelné v krátkodobém horizontu, členové jsou proto zklamáni, že „se nic neděje“. Poukazovali také na to, že se o problémech mluví, ale nekoná, nejsou patrné jasné výsledky jednání. Častým postojem však bylo přednesení problému, „ať ho někdo řeší“.

Docházelo také ke **vzniku komunikačních šumů a dezinformací**, případně úniku důvěrných informací z jednání týmů. Tomuto nebylo možné zcela zabránit, zejména při časté fluktuaci a množství osob, které se jednání účastnily (na setkáních se v průběhu projektu vystřídalo více než **200 osob**). Situace byly řešeny preventivně metodicky nastavením postupu sdílení citlivějších informací.

Velkou **výzvou** zůstalo **zapojení veřejnosti do činnosti týmů**. Postoj členů byl spíše odmítavý, zapojení obyvatel nepovažovali za nezbytné. Poukazovali na to, že oni sami ze své praxe v terénu ví, co obyvatele trápí, a tyto informace na tým přinášejí. Byli také přesvědčeni, že obyvatele sami nemají zájem zapojit se do činnosti týmu. Otevřená jednání sice probíhala, týmy (s výjimkou MdT Poruba) k nim však byly pobízeny koordinátorkou, vlastní iniciativu nevyvíjely.

Výzvou zůstalo také zvýšit atraktivitu jednání natolik, aby účast na něm byla prioritou členů. Členové přicházeli spíše proto, že právě neměli důležitější výplň pracovního času.

Ohrožující byla **nestabilita členské základny** – fluktuace osob, které členové na jednání vysílali jako své zástupce, a členství, které členy k ničemu konkrétnímu nezavazovalo, bylo dobrovolné.

Jako ohrožující mohl působit i **vliv politické reprezentace** účastníci se jednání, tedy snaha využít existenci týmu jako prostředek k uspokojování svých politických zájmů, které však mohou být v rozporu se zájmy obyvatel lokalit.

Ohrožující byla také **nemožnost zajistit plnou důvěrnost a diskrétnost jednání** – zabránit zkreslování a vynášení důvěrných informací mimo prostor jednání. Tato situace byla řešena zpracováním právního rozboru a následnou úpravou Metodiky činnosti MdT.

Metodika MdT – VÝVOJ

Podařilo se navrhnout, projednat, prosadit a uplatnit Metodiku? Je jednotná pro všechny MdT? Je potřeba ji měnit? Je přínosná? Nebo naopak svazuje? Jsou k ní připomínky?

Klíčovým předpokladem pro úspěšnou realizaci aktivity bylo vytvoření **metodiky práce** jednotlivých MdT v Ostravě a zajištění metodické podpory činnosti jednotlivých MdT. Účelem metodiky bylo sjednocení procesů fungování MdT, nastavení základních principů činnosti MdT a pomoc dalším, nově vznikajícím týmům při jejich formování.

Metodika byla vytvořena na základě dosavadní praxe již existujících MdT působících v Ostravě od roku 2004 do roku 2016. Členy MdT byla přijata od 1. 3. 2017 a byla revidována v 07/2018 a v 08/2019. Konečná podoba vznikla v září 2019.

Metodika MdT – SPECIÁLNÍ PRAVIDLA – VÝVOJ

Podařilo se navrhnout, projednat, prosadit a uplatnit Speciální pravidla pro jednotlivé MdT? Je potřeba je měnit? Jsou přínosná? Nebo naopak svazují? Jsou k nim připomínky?

Z metodiky vznikla Pravidla činnosti multidisciplinárních týmů ve městě Ostravě, kterými se jednotlivé týmy při své činnosti řídí. Obecná pravidla fungování mohou jednotlivé týmy doplnit svými specifickými pravidly, která reagují na situaci v místě působení týmu.

Týmy přes aktivní výzvu koordinátorky neměly zájem o vytvoření speciálních pravidel. **Speciální pravidla** tak platila pouze tři:

- délka jednoho jednání nepřesáhne 60 minut (1 MdT),
- každé druhé jednání proběhne za přítomnosti zástupců obyvatel (1 MdT),
- tým se vnitřně člení na kluby (1 MdT).

Vzdělávání pro členy MdT

Jak se daří zjišťovat vzdělávací potřeby členů MdT? Daří se zvyšovat odbornost a kompetence v souladu s potřebami členů? Jak hodnotí členi MdT poskytnuté vzdělávání? Připadalo jim přínosné? Využijí něco?

Členové týmu nejevili zájem se vzdělávat v rámci činnosti MdT. Vzdělávali se v rámci svých odborností u svých zaměstnavatelů. Výjimku tvořilo vzdělávání v roce 2017, které bylo zaměřeno na možnosti participace veřejnosti a vytčení cílů jednotlivých MdT, spojené s následnou metodickou podporou. Členové také měli možnost účastnit se seminářů realizovaných magistrátem v rámci jiných aktivit.

Chyběla-li týmu nějaká odbornost či kompetence, bylo to řešeno pozváním hosta nebo zástupce jiné organizační složky člena týmu, případně rozšířením členské základny MdT.

Spolupráce v rámci MdT

Jaký je vývoj míry spolupráce mezi subjekty na MdT?

Navázání spolupráce bylo členy hodnoceno jako **jeden z největších benefitů** MdT. Většina členů v jednotlivých týmech aktivně spolupracovala mimo jednání, na jednáních docházelo i ke koordinaci nebo doplnění těchto spoluprací.

Na setkáních také docházelo k **nastavování hranic a objasňování možností jednotlivých členských organizací**.

Koordinátorka nebo členové s celoostravskou působností pak přenášeli dobrou praxi i do dalších MdT.

Příklady navázaných spoluprací:

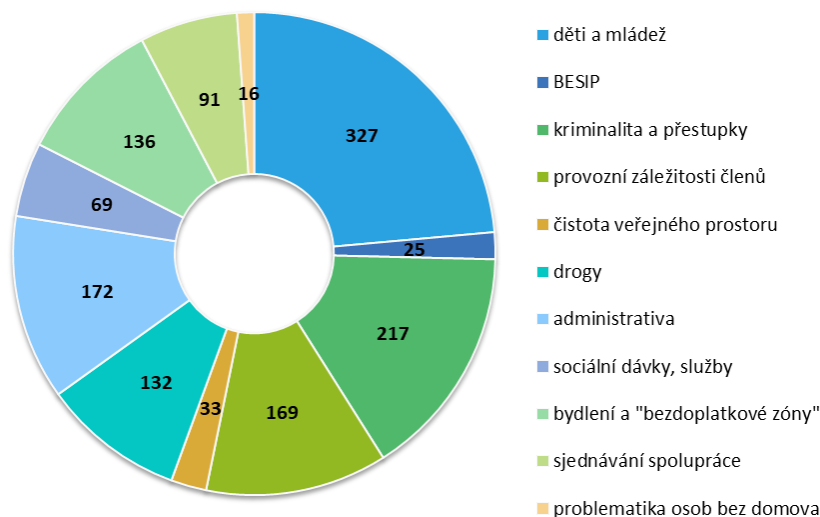
- preventivní opatření ke snižování agresivity dětí,
- opatření k eliminaci agresivity místních dětí vůči žákům školy, ničení majetku,
- společné depistáže sociálních pracovníků ÚMOB a sociálních služeb na ubytovnách,
- celkové zlepšení situace ve škole a spolupráce s rodiči,
- zvýšení BESIP před školou,
- spolupráce při zvyšování školní úspěšnosti romských dětí, spádovost ZŠ, vzdělávání romských dětí v MŠ,
- eliminace pedikulózy mezi školními dětmi,
- poradenství v oblasti závislostí v rámci poskytování sociální služby NZDM,
- společný monitoring nebo spolupráce terénních služeb v lokalitách („drogové“ a „běžné“ terénní programy),
- MdT a domovníci-preventisté,
- opatření APK dle aktuální situace v lokalitách, upozornění na problémová místa – podněty k jednotlivým opatřením často přicházely právě z MdT
- hledání možností snížení záškoláctví dětí.

Informování

Předávají si subjekty na MdT informace které přispívají k naplňování cílů MdT? Jak se vyvíjí počet předaných informací? Jakého charakteru jsou tyto informace?

Členové informovali o své činnosti, případně se dotazovali (na situaci nebo na řešení situace). Informace si předávali i mimo jednání týmu. Na jednáních se představovaly i služby, aktivity, které probíhaly v lokalitách, ale nebyly součástí členské základny týmu. Informace odpovídaly cílům stanoveným metodikou MdT, byly zaměřeny na včasnou identifikaci jevů kriminality a rizikového chování, řešení sociálních problémů, zjišťování problémů v SVL a návrhy jejich řešení, navazování spolupráce na různých úrovních mezi jednotlivými aktéry, podporu členů v řešení problémů nejen jednotlivce, ale i komunity v dané lokalitě, otevírání se veřejnosti. Koordinátorka v zápisech informace doplňovala, upřesňovala nebo rozšiřovala, přidávala odkazy tak, aby zápisy sloužily i jako návod k řešení, rozšíření vědomostí členů týmů.

Obrázek 5: Nejčastěji řešená témata na MdT a jejich četnost

Tabulka 23: Témata MdT, jejich četnost a specifikace

Témata MdT (dle četnosti)	Četnost	Zahrnuje (řazeno dle četnosti v kategorii)
Děti a mládež	327	záškoláctví školní docházka (zápisy, odklady, povinnosti) volnočasové aktivity narušování veřejného pořádku, kriminalita agresivita (dohodnuté rvačky, šikana) přeprava, chování dětí v MHD předškolní docházka BESIP týrání, zanedbávání studium na SŠ, stipendia pedikulóza činnosti OSPOD prodej alkoholu/tabáku nezletilým
Kriminalita a přestupky	217	narušování veřejného pořádku (alkohol na veřejnosti, rušení nočního klidu, volně pobíhající a neregistrované psi, hazardní hry, sousedské soužití, autovraky) černé skládky odpadu týrání zvířat, povinnosti chovatelů, volně pobíhající psi hazardní hry podvody na internetu podomní prodej domácí násilí alkohol na veřejnosti šíření poplašných zpráv lichva drobné (kapesní) krádeže prodej alkoholu/tabáku nezletilým diskriminace Dále: činnost APK, MPO, PČR (objasňování, požadavky) městský kamerový systém preventivní opatření Plán postupu (extremistické akce)
Administrativa, projektové aktivity	172	mlčenlivost, GDPR participace veřejnosti publicita organizace MdT po skončení projektu APK po skončení projektu provozní záležitosti MdT (členství, hostování, místo jednání, zápis) aktualizace metodiky činnosti MdT hodnocení

Provozní záležitosti a aktuality členů, pozvánky na akce	169	
Bydlení, „bezdomovostní zóny“	136	sociální bydlení bydlení na ubytovně problémy (neplnění povinností, poškozování práv, nemožnost najít bydlení pro vícečetné rodiny, hromadné ukončování nájemních smluv) ostatní (revitalizace Kunčiček, kontroly v domech a další) bydlení – vyhlášení OOP oblasti se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů změny vlastníka
Drogová problematika	132	obecně (distribuce, chování uživatelů drog, nálezy použitých injekčních setů, výroba) syntetická droga Bakiba asistované testování na infekční choroby prevence vliv na rodinu léčba závislosti
Navazování a prohlubování spolupráce mezi členskými subjekty	91	
Sociální dávky, služby, aktivity, veřejná služba	69	
Veřejný prostor a komunita	33	čistota komunální odpad (mimo černé skládky odpadu) komunitní aktivity péče o veřejnou zeleň
Bezpečnost silničního provozu	25	přechody pro chodce BESIP děti BESIP na ulici (nepřiměřená rychlost jízdy, chodci na vozovce) BESIP v zimě řízení bez oprávnění
Problematika osob bez domova	16	

Průřezová témata řešená všemi MdT (abecedně):

- bydlení (ubytovny, sociální bydlení, nemožnost zajistit bydlení pro vícečetné rodiny),
- černé skládky odpadu,
- epidemie spalniček,
- drogová problematika (sběr použitých injekčních setů, výroba, distribuce),
- likvidace velkoobjemového odpadu,
- narušování veřejného pořádku (alkohol, rušení nočního klidu, volně pobíhající, agresivní nebo neregistrovaní psi, hazardní hry, sousedské soužití, autovraky, podomní prodej),
- osoby bez domova (stížnosti na jejich chování, v MHD),
- školní a předškolní docházka,
- volnočasové aktivity pro děti,
- záškoláctví.

Informování – Plán postupu

Předávají si subjekty na MdT informace v rámci Plánu postupu? Byly přímo Policii ČR či MPO předány informace v rámci Plánu postupu? Byly tyto informace přínosné i s ohledem na to, že MdT většinou neřeší zcela akutní/krizové problémy?

Nedošlo k žádné události, která by znamenala využití Plánu postupu. V roce 2018 byli členové na jednáních **preventivně upozorňováni** na existenci a obsah Plánu postupu, a to u příležitosti voleb a oslav 100. výročí založení republiky.

Došlo-li by k použití Plánu postupu, byl by MdT fungující v místě velkou výhodou, zejména byli-li by do jeho činnosti zapojeni místní obyvatelé. Byl by vytvořen rychlý a efektivní komunikační kanál a existovala vyšší důvěra obyvatel a zapojeným složkám (PČR, MPO, NNO).

Reflexe činnosti MdT jejími členy

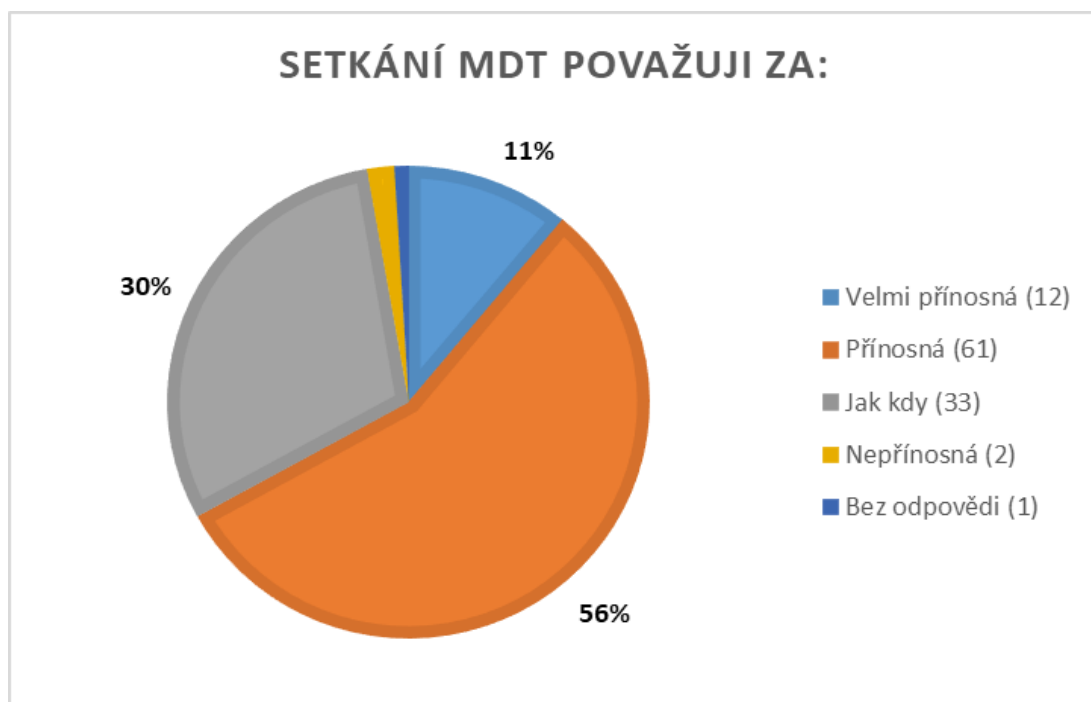
V průběhu realizace projektu byl v návaznosti na udržitelnost činnosti MdT po jeho skončení realizován výzkum, který využíval kvantitativní i kvalitativní výzkumné strategie. Cílem bylo vyhodnotit stávající činnost MdT a zjistit perspektivu aktérů MdT na jeho budoucí podobu, a to jak perspektivou jeho členů/účastníků, tak členů realizačního týmu.

Kvantitativní výzkumná strategie byla využita při dotazníkovém šetření v jednotlivých MdT a klubech; celkem bylo vyplněno a vyhodnoceno 109 dotazníků.

Kvalitativní výzkumná strategie byla využita při rozhovorech s klíčovými aktéry činnosti MdT (n=6) a členy realizačního týmu (n=4).

Ve vztahu k vyhodnocení činnosti MdT a zájmu o jejich udržitelnost byla důležitá otázka zaměřující se na hodnocení přínosnosti MdT.

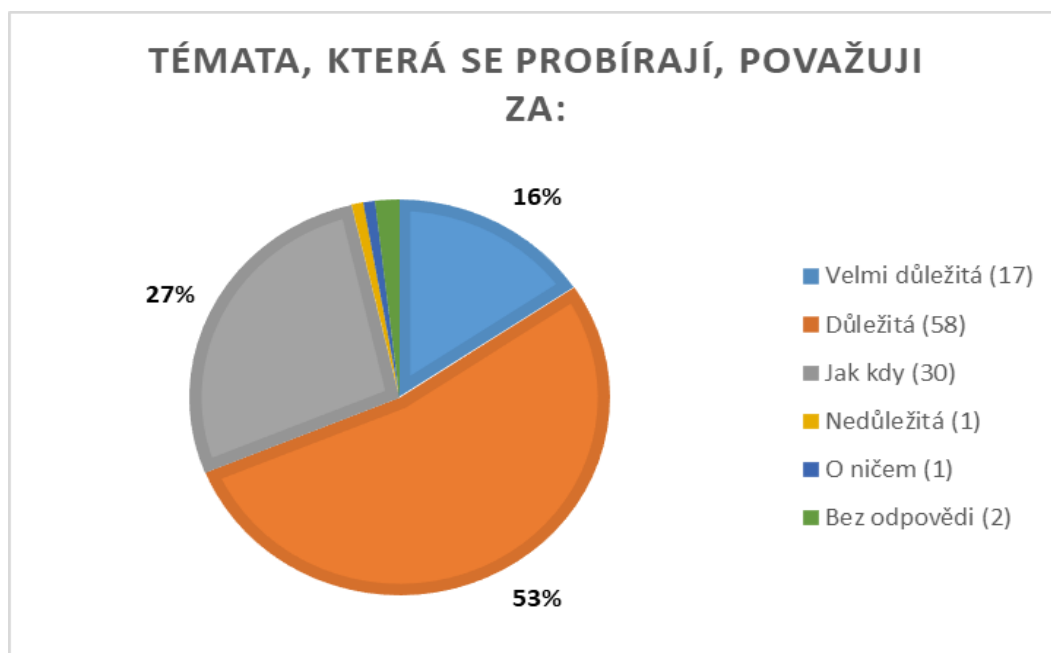
Obrázek 6: Setkání MdT považují za...

Jako velmi přínosná či přínosná hodnotilo MdT 67 % respondentů, dalších 30 % zvolilo odpověď „jak kdy“; celkově tedy pozitivně či neutrálně hodnotilo činnost MdT 97 % respondentů.

Důležitou součástí bylo také vyhodnocení důležitosti probíraných témat; celkem 69 % respondentů je hodnotilo jako velmi důležitá či důležitá, různě hodnotilo témata 27 % respondentů. Jako nedůležitá či o ničem, tedy negativní hodnocení probíraných témat uvedlo pouze 2 % respondentů. Členové MdT tedy probíraná témata hodnotí pozitivně.

Obrázek 7: Témata, která se probírají na MdT, považují za...

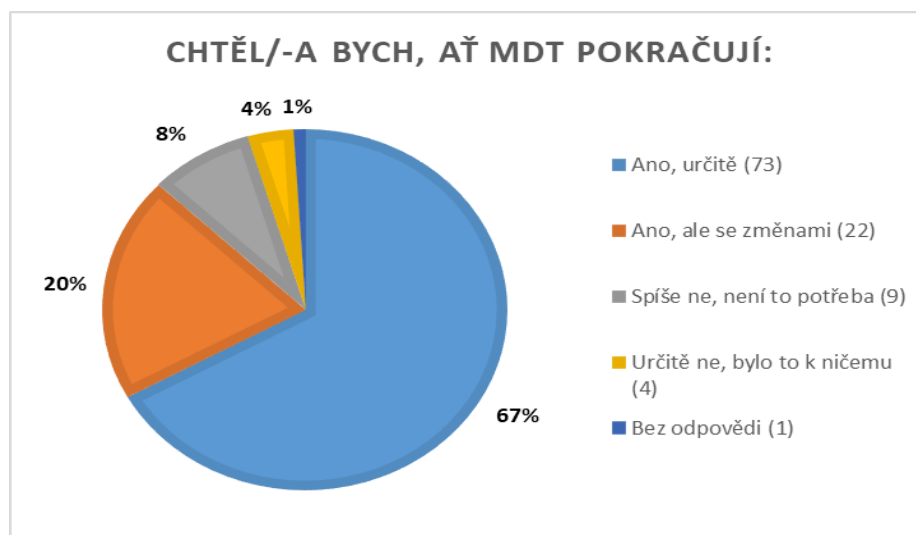

V další otázce respondenti hodnotili, jakou mají možnost témata navrhnout, zde jich 92 % odpovědělo, že tuto možnost mají vždy či většinou, což indikuje vnímání schůzek MdT jako otevřeného prostoru pro vnášení témat. Dokresluje to vyhodnocení jiné otázky, kde 97 % respondentů uvedlo, že cítí, že mají možnost vyjádřit svůj názor na diskutovaná témata.

V rámci činnosti MdT je důležitým úkolem přenos výstupů MdT do terénu/praxe – 80 % respondentů uvedlo, že se to daří ve všech či některých případech.

Ve vztahu k udržitelnosti respondenti odpovídali na to, zda chtějí, ať MdT pokračují ve své činnosti i po ukončení projektu. Určitě ano odpovědělo 67 % respondentů, ano, ale se změnami 20 % respondentů. Spíše ne a určitě ne odpovědělo 12 % respondentů. Celkem 87 % respondentů tedy chtělo, ať MdT určitě a/nebo se změnami pokračují i po konci projektu.

Obrázek 8: Chtěl/-a bych, ať MdT pokračují

Dílčí závěr

Činnost MdT byla aktéry, kteří na jednání docházeli, resp. byli členy MdT, velmi pozitivně hodnocena. Pozitivně byl také hodnocen přenos probíraných témat do praxe (či alespoň některých témat).

Velmi pozitivně byla hodnocena role koordinátora MdT (šetření mezi členy realizováno v březnu 2019).

MdT byly realizovány v 6 městských obvodech, resp. v 7 lokalitách, na jednání týmu docházeli APK. Struktura členů MdT si byla v jednotlivých lokalitách podobná – zástupci relevantních aktérů působících v rámci dané lokality.

V průběhu realizace MdT byla koordinátorem MdT vytvořena velmi komplexní síť relevantních aktérů v rámci daného území, dané lokality. Je tak vytvořen půdorys funkční platformy pro řešení široké škály problémů souvisejících s daným prostředím.

Ověření participativních metod

Na participativní metody a jejich využití při činnosti MdT se zaměřoval dílčí cíl projektu č. 4: Podpořit zavedení a pilotní ověření nových metod práce s cílovou skupinou zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů, prevenci kriminality a veřejného pořádku, a to se zapojením min. 100 osob ze SVL (v rámci činnosti MdT zapojováním do rozhodovacích procesů, participativních metod, případně realizací vzdělávacích seminářů pro osoby ze SVL).

Otevírání MdT

V projektu bylo plánováno pravidelné otevírání jednotlivých týmů veřejnosti. Jako tzv. otevřené, mělo probíhat každé 4. pravidelné jednání týmu. Každý tým tak měl za dobu trvání projektu uskutečnit 9 otevřených jednání – všechny týmy celkem 63.

Otevírání týmů, tedy zapojování obyvatel lokalit do činnosti MdT, bylo plánováno jako pilotní ověření participativních metod. Zapojování obyvatel však budilo mezi členy týmů poměrně velké emoce. Přestože většina účastníků jednání je s lidmi v lokalitách v běžném kontaktu, případně i komunitní setkání organizuje, nebyli členové na participaci obyvatel či otevírání jednání týmu veřejnosti připraveni. Metodickou podporu členům týmů poskytovali odborníci Ostravské univerzity, fakulty sociálních studií. Bylo uspořádáno vzdělávání, vytvořeny akční plány a vznikla metodika, která je součástí metodiky činnosti MdT. Přesto proběhlo pouze **25 otevřených jednání**.

Důvodů bylo několik:

- názor, že je dostatečné, pokud informace přenášejí od lidí týmu a od týmu lidem zástupci členů, kteří se přímo pohybují v lokalitách, čímž je zároveň snížena
- obava ze ztráty kontroly nad interpretací a šířením informací sdělovaných na jednání týmu, z narušení diskretnosti jednání,
- obava jednat společně s lidmi – laiky – názor, že tým je určen pro odborníky, kteří vědí, co lidé/lokality potřebují,
- názor, že veřejnosti jsou určeny jiné formy setkání – setkání s občany, pořádaná vedením městských obvodů, komunitní akce, aktivity poskytovatelů sociálních služeb apod.,
- právní normy/předpisy členské instituce, které nedávají mandát zástupci člena na MdT jednat jménem člena s veřejností,
- názor, že lidé stejně nemají zájem se zapojit,
- ochota otevřít jednání pouze v případě, že tým má téma, se kterým je vhodné veřejnost seznámit formou otevřeného jednání,
- historicky – policejní buňky nebyly veřejnosti otevřené.

K zapojování obyvatel lokalit členové volili různé způsoby:

- beseda / přednáška / diskuze na osvětové téma,
- účast zástupce obyvatel přímo na běžném jednání týmu,
- jednání s veřejností o problémech zjištěných předem anketními dotazníky,
- jednání s veřejností s cílem představit MdT a získat podněty k další činnosti,
- pravidelná účast zástupců obyvatel na jednání týmu,
- spontánní příchod obyvatel na jednání týmu z důvodu akutní situace v lokalitě.

Smysluplné se ukázalo **zapojení místních aktivních spolků do činnosti MdT** formou členství, takto se obyvatelé zúčastnili celkem **24 jednání**.

Obrázek 9: Počet otevřených jednání MdT

Počet otevřených jednání - přehled								
	Kunčičky	MHory	MOaP	O-Jih	Poruba	SleOva	Vítkovice	Celkem
2016		0	0		0	0	0	0
2017	2	2	0	5	1	0	0	10
2018	1	1	2	0	4	0	0	8
2019	2	2	1	0	0	1	1	7
celkem	5	5	3	5	5	1	1	25

Obrázek 10: Počet jednání MdT s účastí obyvatel, členů spolků apod.

Počet běžných jednání MdT, kterých se zúčastnili zástupci místních obyvatel - členové spolků apod.								
	Kunčičky	MHory	MOaP	O-Jih	Poruba	SleOva	Vítkovice	Celkem
2016		0	0		1	0	0	1
2017	1	0	0	2	1	0	0	4
2018	0	0	0	0	9	0	0	9
2019	0	0	1	0	5	0	4	10
celkem	1	0	1	2	16	0	4	24

Reflexe otevřených jednání (Gojová, FSS OU)

Realizovaná setkání MdT s veřejností v prvním sledovaném roce (2017) začínala obvykle na stupni informování, kdy se MdT rozhodl uspořádat informativní setkání s obyvateli lokality buď přímo v ní, nebo v prostorách, kde se MdT schází. Setkání měla konkrétní témata, která navrhly především terénní sociální pracovnice (členky MdT) na základě aktuálního dění v lokalitě. Pokud šlo o setkání s obyvateli na vyšším stupni participace, bylo toto setkání iniciováno konkrétními obyvateli nebo skupinou obyvatel již aktivních. V MdT, které v roce 2017 setkání s obyvateli neiniciovaly, jako hlavní překážky vyvstává upřednostňování perspektivy druhých (tedy profesionálů, obvykle členů MdT), jejich znalosti a moci, a také obavy ze znehodnocení expertní pozice (tedy obavy z participace).

Setkání s veřejností realizovaná v letech 2018 a 2019, pokud jde o obyvatele lokality, se odehrávala na vyšších stupních participace než setkání jednotlivých MdT v předchozím roce činnosti. Vliv na tento posun má pravděpodobně již předchozí zkušenost MdT se setkáním s obyvateli a tedy zmírnění obavy členstva MdT z tohoto typu činnosti.

Hodnocení seminářů pro obyvatele v lokalitách

Při přípravě projektu bylo naplánováno celkem 21 vzdělávacích seminářů pro obyvatele lokalit v rámci otevřených setkání 7 multidisciplinárních týmů.

S ohledem na pilotní ověření práce s cílovou skupinou, kdy se z počátku projektu nedařilo obyvatele motivovat k účasti na vzdělávání, podařilo se vzdělávací semináře zrealizovat až v roce 2018 a 2019 ve vybraných lokalitách dle skutečného zájmu cílové skupiny.

Proběhlo **12 vzdělávacích seminářů** k těmto tématům:

- Proč je dobré se učit?,
- Diskriminace,
- Příroda jako prevence sociálně patologických jevů chování,
- Příroda jako prevence aneb environmentální výchova jako prevence sociálně patologických jevů v předškolním věku,
- Společenské vztahy a komunikace,
- Kyberšikana,
- Domácí násilí a šikana,
- Poskytování první pomoci,
- Výchova dětí se specifickými potřebami a problémy,
- Metody komunitního organizování,

- Restart k životní změně,
- Prevence kriminality formou realizace volnočasových aktivit pro děti.

Témata byla volena dle potřeb cílové skupiny. Seminářů se celkem zúčastnilo **98 osob**.

Účastníci seminářů vyplňovali **evaluační dotazníky** – 84 % hodnotilo semináře celkovou známkou 1 nebo 2, 95 % uvedlo, že se dozvěděli něco nového a cca 90 % informacím rozumělo a využije je ve svém životě.

Tabulka 24: Semináře – evaluační dotazníky

Celkově hodnotím (známkování jako ve škole)			Naučil/a jsem se něco nového		Informacím jsem dobře rozuměl/a		Informace využiji ve svém životě		Chtěl/a bych se o tématu dozvědět více	
1	31	54 %	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE
2	17	30 %	54	3	52	5	50	7	39	18
3	5	9 %	95 %	5 %	91 %	9 %	88 %	12 %	68 %	32 %
4	4	7 %								
5	0	0 %								
celkem	57	100 %	57	100 %	57	100 %	57	100 %	57	100 %
počet dotazníků		57								
počet účastníků		98								

Reflexe realizace vzdělávacích seminářů (Gojová, 2019)

V prvním roce realizace projektu neproběhl žádný seminář pro obyvatele.

V dalších dvou letech projektu k realizaci seminářů pro obyvatele došlo. Témata byla volena dle potřeb cílové skupiny. Ty měly být zjišťovány na otevřených jednáních, která však probíhala pouze v minimálním počtu. Proto byla témata seminářů získána alternativní cestou, a to přes sociální pracovníce členských neziskových organizací. Přesto zájem obyvatel o semináře nebyl příliš velký. Obyvatelé obvykle neparticipovali na plánování a realizaci seminářů, což může být důvodem jejich malého zájmu o ně.

Ověření participativních metod

Součástí této části klíčové aktivity bylo i ověření participativních metod, které byly v rámci záměru zapojit do činnosti MdT obyvatele lokalit využívány. První rok projektu byl tedy věnován seznamování s tématem participace a diskusím o jeho přínosech, rizicích a podobách akceptovatelných MdT. Několik MdT věnovalo čas tomu, aby alespoň jednu z participativních metod vyzkoušelo. Jednalo se o (Gojová, 2019):

The World Café

MdT mohou tuto techniku využít v situacích, kdy se setkání má zúčastnit větší počet lidí (cca 20 a více) a chtějí získat názory/zkušenosti/nápady od všech zúčastněných.

Realizovaný příklad: multidisciplinární tým jde do lokality, kde zorganizuje besedu na předem připravené téma, zároveň chtějí znát názory/zkušenosti lidí s tímto tématem (besedy na téma novely zákona o pomoci v hmotné nouzi, beseda na téma Šikana).

Focus group (ohnisková skupina)

Pro činnost MdT se zdá focus group využitelná v situacích, kde je potřeba zjistit nejen jednotlivé názory účastníků, ale i osvětlit, jak nad tématem uvažují a jak k těmto názorům došli.

Realizovaný příklad: seminář (workshop) pro obyvatele na základě jejich potřeb (jednání s veřejností na základě výsledků ankety, pravidelná účast zástupců aktivních skupin obyvatel na jednání MdT).

Den otevřených dveří (Open House)

Tato participativní technika je vhodná pro MdT, které plánují, jak informovat osobně lidi z lokality o své činnosti jako celku, ale také o činnostech jednotlivých členů MdT.

Realizovaný příklad: v rámci akce mít informační stánek/stanoviště jednotlivých členů MdT a informovat tak lidi, co vše v obvodu je a zároveň od nich získat informace, co by chtěli (stánek na velikonočním jarmarku na náměstí pořádaném MOB – nerealizováno pro nezájem členů), informovat obyvatele lokality o možnostech MdT i zapojených subjektů (otevřené jednání za přítomnosti veřejnosti, seriál v informačním zpravodaji obvodu o činnosti MdT a jeho jednotlivých členů).

Další participativní postupy užité jednotlivými MdT:

- jít za lidmi do lokality a zjistit, co potřebují,
- uspořádání tematického kulatého stolu,
- na MdT budou přítomni obывatelé, přinesou své zájmy a potřeby, spolu naplánujeme řešení.

Součástí aktivity byly také vzdělávací semináře realizované v jednotlivých lokalitách, které byli pozitivně hodnoceny a účastníci se dozvěděli (dle vlastního zhodnocení) něco nového.

Poskytnutí podpory min. 100 osob z řad cílové skupiny při řešení životních situací souvisejících s řešením a předcházením trestné, přestupkové a další společensky nežádoucí činnosti v SVL

V průběhu realizace projektu byla poskytnuta podpora celkem 222 osobám, a to zejména prostřednictvím obdržení intenzivnější podpory či intervence ze strany asistentů prevence kriminality, kteří s každou podpořenou osobou vyplňovali tzv. zjednodušený monitorovací list a také formou účasti cílové skupiny na vzdělávacích seminářích a otevřených jednáních.

Dílčí závěr

V průběhu realizace projektu byly realizovány aktivity cílící na podporu zapojení obyvatel dané lokality do činnosti MdT. Téma participace je velmi komplexní a náročné na čas, resp. je potřeba s tímto tématem pracovat dlouhodobě.

Účel a dopady působení MdT z jejich pohledu

Včasná evidence problémů

Daří se evidovat /zjišťovat) problémy? Daří se je evidovat včas? Jaký je vývoj u jednotlivých stanovených sledovaných ukazatelů? Máme lepší přehled o situaci, umíme proto lépe reagovat na problémy?

Členové týmů přinášeli informace o problémech v lokalitě, při jednáních týmů potom hledali buď možnosti řešení pro svou instituci/organizaci (radili se s ostatními), nebo hledali společné možnosti řešení problému v rámci multidisciplinarity a spolupráce (domlouvali společný postup). Díky různým pohledům na řešení problémů dle různých odborností a zkušeností členů týmu se tak dařilo řešení problému lépe uchopit, zefektivnit.

Koordinátorka přenášela témata či dobrou praxi mezi jednotlivými týmy.

Návrhy na řešení problémů

Daří se převádět podněty a zjištěné problémy v návrhy na řešení a realizaci řešení? Jsme schopni navrhnout řešení? Jsme schopni realizovat řešení? Jaké máme nástroje?

Členové týmů navrhovali řešení problémů, byli také ochotni se na řešení podílet. Obvykle se však jednalo o problémy dlouhodobé a hluboce zakořeněné, proto byly řešeny, nikoli vyřešeny, a výsledky tedy nebyly jasně viditelné nebo okamžité.

Nástroje k řešení problémů týmem spočívaly v odbornosti jednotlivých členů a jejich ochotě/možnosti se do řešení zapojit či spolupracovat na řešení s jinými aktéry. Tyto možnosti týmy při řešení konkrétních situací rozšiřovali přizváním hostů – odborníků na jednání.

Další možností bylo přenášení problematiky řešené na týmu ke kompetentním osobám, což bylo záležitostí koordinátorky, která měla možnost spojit informace z více zdrojů – týmů.

Podpora preventivních opatření

Jaký je vývoj preventivních opatření vzešlých z popudu MdT? Vzdůstá jejich počet? Kolika osob se dotkla? Zvýšila se kvalita preventivních opatření a jejich dopadu na kvalitu života v lokalitách v závislosti na působení z pohledu MdT?

Realizováno bylo například:

- několik opatření ke zvýšení bezpečnosti v Přívoze, kde se do řešení aktivně zapojovala MPO (např. bezpečnost žáků WZŠ cestou ze školy, zvýšení bezpečnosti přechodu pro chodce u ZŠ Ibsenova, zvýšení bezpečnosti silničního provozu na ul. Palackého, chov hospodářských zvířat u bytového domu),
- aktivity ke zvýšení školní úspěšnosti dětí a prevenci kriminality z lokality v Porubě, kde zástupci MOB, MPO i samotní obyvatelé vzájemně intenzivně spolupracují,
- společné kontroly k prevenci záškoláctví na ubytovnách v Ostravě-Jihu,
- společně depistáže sociálních pracovníků ÚMOB a NNO na ubytovnách v Ostravě-Jihu,
- dvěma NNO působícím na ubytovnách byla poskytnuta a jedné z nich následně i navýšena dotace z rozpočtu MOB Jih,
- opatření ke zvýšení bezpečnosti a bezpečnosti silničního provozu na ul. Plzeňská (klub Soiva),
- seriál o činnosti týmu a jeho jednotlivých členech ve zpravodaji MOB Mariánské Hory a Hulváky,
- jednání koordinátorky se specialistou PČR na problematiku drog a nastavení spolupráce

Podněty z MdT měly přímý vliv na **opatření realizovaná APK** – zaměření pochůzkové činnosti či konkrétní opatření (např. hlídky u přechodů pro chodce nebo před základními školami).

S ohledem na informace sdělované na jednáních týmů vznikala **krátkodobá opatření zejména bezpečnostního charakteru** (PČR nebo MPO). Případně pracovníci NNO zaměřili svou pozornost na danou oblast nebo problém, čímž předcházeli zhoršení situace včasnou nebo intenzivnější intervencí. O opatřeních bezpečnostních složek se členové buď nedovídali, nebo dovídali s časovým odstupem v řádu měsíců, jak to vyplývá z předpisů těchto institucí. To platí především pro podněty předávané PČR o konkrétních podezřeních na výrobu a distribuci drog, které přicházely ze všech týmů.

Stabilizace bezpečnosti v lokalitách

Je výskyt problémových míst a problémových lidí stabilizovaný? Nezvyšuje se? Nebo je naopak evidentní, že dochází k opaku?

Počet se pravděpodobně nezvyšuje, ale dochází k přesunu mezi místy, což je standardní vývoj.

Tabulka 25: Počet SVL a ubytoven

Sociálně vyloučené lokality:	Stav 2019	Stav 2015
počet SVL	12	15
počet městských obvodů se SVL	6	9
Ubytovny:		
počet ubytoven	37	40
z toho:		
počet ubytoven s potřebností poskytovat sociální práci	15	nesledováno
počet městských obvodů s ubytovnami	10	neuvedeno
počet lůžek na ubytovnách	5 800	8 000

Členové týmů věnovali pozornost těmto **rizikovým místům**:

- Bedřiška – po celou dobu trvání projektu,
- Červený Kříž – po celou dobu trvání projektu,
- Čujkovova, nám. SNP – po celou dobu trvání projektu,
- Dubina – po celou dobu trvání projektu,
- Havlíčkovo nám., Alšova, Komenského – zájem klesal,
- Jílová, Cihelní, Spodní, Vaškova – po celou dobu trvání projektu,
- Liščina – po celou dobu trvání projektu,
- Muglinovská, Bohumínská, Olešní – po celou dobu trvání projektu,
- nám. Sv. Čecha a přilehlá část ul. Nádražní – zájem o lokalitu v průběhu trvání projektu narůstal,
- Nová Karolina – po celou dobu trvání projektu (řešeno na všech týmech – děti se scházejí u OC),
- Rovná, Na Mlýnici, Palackého – po celou dobu trvání projektu,
- Sad Boženy Němcové – po celou dobu trvání projektu, v roce 2019 byl zájem malý,
- Střádalů, Holveková, Škrobálkova – po celou dobu trvání projektu,
- ubytovna Hlubina – po celou dobu trvání projektu,
- ubytovna Sadová – byla zrušena, místo přestalo být rizikové,
- ubytovna Soiva (Hulvácká 8) – po celou dobu trvání projektu,
- ubytovna Výběr – místo přestalo být rizikové,
- ubytovna Výstavní – po celou dobu trvání projektu,
- ubytovna Žákovská – po celou dobu trvání projektu,
- Výhradní, Pstruží, Osada Míru – po celou dobu trvání projektu,
- Zárubek – po celou dobu trvání projektu,
- Zengrova, Tavičská, Obránců Míru – po celou dobu trvání projektu,
- ZŠ Štúra – přestala být riziková.

Členové týmů zaznamenali **zvýšení agresivity u dětí nad 10 let věku**, včetně dívek. Jde jak o slovní agresi, tak o fyzické napadání nejen slabších, ale i o předem dohodnuté rvačky, které jsou následně dětmi zveřejňovány na sociálních sítích.

V roce 2019 se také významně zvýšila potřeba týmů diskutovat situaci **osob bez domova a vyhlašování OOP oblastí se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů**. Naopak klesal zájem o problematiku drog.

Významně se proměnila situace v oblasti **bydlení** osob s nižšími příjmy v Ostravě. Postupně se proto do činnosti všech týmů zapojovali i pronajímatelé, ubytovatelé či poskytovatelé sociálního bydlení, což přineslo zklidnění situace především kolem velkých ubytovacích zařízení v Ostravě-Jihu a Mariánských Horách. Začala se zvyšovat kvalita bydlení na ubytovnách, někteří provozovatelé se aktivně zapojili do činnosti týmů (MdT Jih, MdT Mariánské Hory a Hulváky). Majitelé ubytovacích zařízení se však začali

orientovat na jednotlivce a bezdětné zaměstnané páry, které mají zajištěny příjmy z jiných zdrojů než sociálních dávek, čímž se prohloubil problém najít bydlení pro vícečetné rodiny. Zároveň dochází k postupným rekonstrukcím a zvyšování standardu bydlení na ubytovnách. Provozovatelé jsou vstřícní i k poskytovatelům sociálních služeb a sociální pracovníkům ÚMOB.

Zlepšení situace v lokalitách

Zlepšuje se situace v lokalitách z pohledu MdT? Jak se vyvíjí jednotlivé sledované jevy?

Členové týmů mají za to, že situace se spíše nemění. Vývoj je z velké míry závislý na vnějších vlivech, např. v Kunčičkách provádí většinový vlastník bytového fondu tzv. revitalizaci a lidé proto z lokality odcházejí. Naopak v jiných lokalitách se počet osob zvyšoval, což s sebou přineslo i celkové zhoršení situace (např. Jílová – Cihelní, ubytovna Výstavní, Červený Kříž).

Členové MdT Jih vidí **pozitivní posun situace na jednotlivých ubytovnách**, u kterých působí kluby (Soiva, Čujkovova, Areál, Hlubina). Jedná se zřejmě o výsledek navázání spolupráce mezi institucemi, NNO a provozovateli těchto zařízení, ke které došlo v rámci činnosti MdT Jih. Zástupci institucí a NNO díky tomu také mají možnost monitorovat situaci uvnitř ubytoven, což bylo dříve velmi obtížné.

Závěr

Realizace projektu Posílení prevence kriminality v Ostravě prostřednictvím asistentů prevence kriminality a multidisciplinárního přístupu měla systémové dopady i dopady v prostředí konkrétních lokalit.

Systémová rovina dopadů projektu a praktické dopady aktivit v lokalitách

Snížení počtu spáchaných trestných činů i přestupků

Dopady projektu na celkový vývoj počtu spáchaných trestných činů i přestupků není možno oddělit od dalších vlivových faktorů, které mají na tuto situaci vliv. Důležitou roli mají také další aktivity relevantních aktérů v rámci daného prostředí.

Projekt však představuje aktivity, které se na tomto poklesu a pozitivně hodnoceném vývoji podílí, resp. přispěly k výsledným hodnotám celkového stavu v rámci statutárního města Ostravy a zvláště pak ke konkrétním dopadům jednotlivých klíčových aktivit ve specifikovaných lokalitách.

Na základě dat od Policie ČR, Městské policie Ostrava, mentora APK, koordinátora MdT je možno konstatovat **naplnění strategického cíle projektu**. Realizované aktivity byly jedním z faktorů, který pozitivně ovlivňoval prostředí a situaci ve statutárním městě Ostrava.

Asistenti prevence kriminality

APK působili ve vymezených lokalitách a v rámci této aktivity projektu bylo zřízeno 6 pracovních pozic, čímž získalo 6 osob dlouhodobě nezaměstnaných či obtížně zaměstnatelných se znalostí specifik SVL zaměstnání (na pozicích APK). Celkem se na těchto 6 pozicích podílelo v průběhu realizace projektu 9 osob.

V rámci systémové roviny dopadů projektu je důležitým indikátorem reflexe činnosti APK i zájem městských obvodů na pokračování této aktivity. 80 % městských obvodů, které se účastnily dotazníkového šetření, si přálo, ať na území jejich obvodu APK působí; **100 % městských obvodů, které mají díky projektu zkušenost s činností APK, si přeje, ať tato aktivita pokračuje.**

Městské obvody také pozitivně hodnotí dopady činnosti APK na veřejný pořádek.

Městská policie Ostrava tuto poptávku a pozitivní zpětnou vazbu reflektuje a dojde k zaměstnání 6 osob na pozici APK i po ukončení projektu.

Multidisciplinární týmy

Multidisciplinární týmy byly v rámci projektu realizovány v 7 lokalitách, resp. 6 městských obvodech. Činnost MdT je velmi pozitivně hodnocena členy – 97 % respondentů hodnotilo činnost jako pozitivní či neutrální. 87 % respondentů z řad členů MdT chtělo, ať aktivita pokračuje i po konci projektu.

Do činnosti MdT se podařilo zapojit širokou škálu aktérů relevantních pro místní prostředí a majících možnost podílet se na změně, resp. na řešení identifikovaného a tematizovaného problému. Do činnosti MdT se zapojili tito aktéři – neziskové organizace, městské obvody, Magistrát města Ostravy, Policie ČR, Městská policie Ostrava (včetně APK), základní školy a další aktéři relevantní v rámci daného prostředí či potřeby řešení určité situace.

V rámci činnosti MdT byly také ověřovány aktivity zaměřené na zapojování obyvatel lokality do činnosti MdT. Obtížné téma participace cílové skupiny bylo ověřováno prostřednictvím využití různých technik zapojování. Přes dílčí limity zapojování v rámci projektu tak byly získány cenné zkušenosti a pilotovány mechanismy, jak s obyvateli lokality pracovat.

Posílení systému prevence kriminality ve městě a synergie inkluzivních aktivit statutárního města Ostravy

V průběhu realizace projektu došlo ke zlepšení koordinace a spolupráce aktérů působících v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality na území města Ostravy a posílení systému prevence kriminality ve městě. Je možno vysledovat pozitivní vývoj počtu projektů realizovaných v rámci naplňování Strategie prevence kriminality SMO na období 2017 – 2021 celkem, ale také v rámci Priority 4 Řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách. Spolu s oblastí prevence kriminality se statutární město Ostrava zaměřuje také na oblast sociálního bydlení, rodinné politiky a vzdělávání. Důležitým faktorem je, že tyto aktivity jsou svými dopady vzájemně provázány a mají možnost pozitivně ovlivňovat situaci osob v obtížné životní situaci.

Pocit bezpečí

Se systémovou rovinou dopadu projektu také souvisí subjektivní kategorie vnímání pocitu bezpečí ve specifikovaných lokalitách. Uvedené navýšení pocitu bezpečí u 6 % respondentů a udržení stávající situace vnímané 42 % respondentů lze (bez nároku na kauzalitu) propojit s navýšením počtu působících asistentů prevence kriminality. S uvedeným lze (opět bez nároku na kauzalitu) spojovat i snížení výskytu událostí evidovaných Policií ČR a Městskou policií Ostrava, které činí v průměru 14 %.

Z analyzovaných zdrojů dat se ovšem jeví být jasné, že je třeba aktivity prevence kriminality, včetně působení asistentů prevence kriminality, celkově posílit.

Zdroje

Glumbíková, K., Mikulec, M. 2019. Navazující šetření k evaluaci projektu Posílení prevence kriminality prostřednictvím asistentů prevence kriminality a multidisciplinárního přístupu.

Gojová, V. 2019. Závěrečná evaluační zpráva – zapojování obyvatel do činnosti MdT.

Křivohlavý, J. 2001. Psychologie zdraví. Praha: Portál.

Latané, B., Darley, J. M. 1970. The Unresponsive Bystander: Why doesn't he help? New York: Appleton-Century-Crofts.

Městská policie Ostrava – Interní materiály poskytnuté Magistrátu města Ostravy.

Městská policie Ostrava - Zprávy o činnosti Městské policie Ostrava v letech 2016, 2017 a 2018.

Michálková, L. 2017-2019. Průběžné evaluační zprávy Koordinátora MdT.

Mikulec, M. 2019. Udržitelnost Asistentů prevence kriminality (APK).

Mikulec, M. 2019. Udržitelnost multidisciplinárních týmů (MdT).

Ministerstvo vnitra České republiky. Povinné náležitosti projektu Asistent prevence kriminality.

Ministerstvo vnitra České republiky. Základní doporučení pro rozhodovací proces samosprávy k výběru, přípravě a vedení asistentů prevence kriminality.

Městská policie Ostrava. 2016-2019. Průběžné evaluační zprávy Mentora APK.

Ostrava. Počet obyvatel. Online, dostupné na: <https://www.ostrava.cz/cs/urad/hledam-informace/aktualni-informace/pocet-obyvatel-ve-spravnim-obvodu-statutarniho-mesta-ostravy>

Peluso, P. 2014. City and Insecurity Feeling Creation. Journal of Law and Criminal Justice, 2(2), 2374 – 2674.

Policie České republiky – Městské ředitelství policie Ostrava – Zprávy o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území města Ostravy za roky 2016, 2017 a 2018.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Srovnání kriminality v letech 2016-2018.....	6
Tabulka 2: Srovnání počtu a objasněnosti trestné činnosti v letech 2016-2018.....	6
Tabulka 3: MP Ostrava – počty přestupků na úseku veřejného pořádku	9
Tabulka 4: Realizované projekty prevence kriminality v Ostravě v letech 2016-2018.....	10
Tabulka 5: Počet projektů v SVL	10
Tabulka 6: Typy událostí ve vytipovaných lokalitách – MěP a PČR.....	11
Tabulka 7: Evaluace pocitu bezpečí v lokalitě	14
Tabulka 8: Působnost APK - sociálně vyloučené lokality.....	17
Tabulka 9: Působnost APK - ubytovny	17
Tabulka 10: APK a veřejný pořádek	18
Tabulka 11: APK a aktivity přispívající k veřejnému pořádku	19
Tabulka 12: Zjištěné přestupky v SVL na území SMO (APK).....	21
Tabulka 13: Činnost APK v průběhu realizace projektu	22
Tabulka 14: Očekávání od činnosti APK	22
Tabulka 15: Intervize a supervize APK.....	24
Tabulka 16: Školení APK.....	24
Tabulka 17: Činnost APK a spolupráce s MPO	25
Tabulka 18: Činnost APK v rámci realizace BPO	26
Tabulka 19: Účast APK na MdT	27
Tabulka 20: Zájem o působení APK	27
Tabulka 21: Počet uskutečněných setkání MdT (mimo otevřená jednání a kluby).....	29
Tabulka 22: Počty členských subjektů a profesního složení MdT	30
Tabulka 23: Témata MdT, jejich četnost a specifikace	36
Tabulka 24: Semináře – evaluační dotazníky	43
Tabulka 25: Počet SVL a ubytoven.....	46
Tabulka 26: Vývoj počtu registrovaných tr. činů, přestupků a jiných skutků v čase dle lokality	58

Seznam obrázků

Obrázek 1: Kriminalita celkem z evidence Městské policie Ostrava ve vybraných rizikových lokalitách....	12
Obrázek 2: Kriminalita celkem z evidence Policie ČR ve vybraných rizikových lokalitách.....	13
Obrázek 3: APK a veřejný pořádek.....	18
Obrázek 4: Zájem o budoucí působení APK na území obvodu.....	27
Obrázek 5: Nejčastěji řešená témata na MdT a jejich četnost	35
Obrázek 6: Setkání MdT považují za... ..	38
Obrázek 7: Témata, která se probírají na MdT, považují za... ..	39
Obrázek 8: Chtěl/-a bych, ať MdT pokračují	40
Obrázek 9: Počet otevřených jednání MdT	41
Obrázek 10: Počet jednání MdT s účastí obyvatel, členů spolků apod.	42
Obrázek 11: Rušení nočního klidu v lokalitách.....	52
Obrázek 12: Přestupky proti občanskému soužití: Městská policie Ostrava.....	52
Obrázek 13: Přestupky proti občanskému soužití: Policie ČR.....	53
Obrázek 14: Osoby podezřelé z páchaní trestného činu.....	53
Obrázek 15: Předání poznatků Policii ČR.....	54
Obrázek 16: Sběr stříkaček.....	54
Obrázek 17: Násilné trestné činy.....	55
Obrázek 18: Krádeže a vloupání	55
Obrázek 19: Majetková trestná činnost	56
Obrázek 20: Toxikomanie	56
Obrázek 21: Občan v nouzi	57
Obrázek 22: Záškoláctví.....	57
Obrázek 23: Vývoj počtu registrovaných trestných činů, přestupků a jiných skutků v letech	66

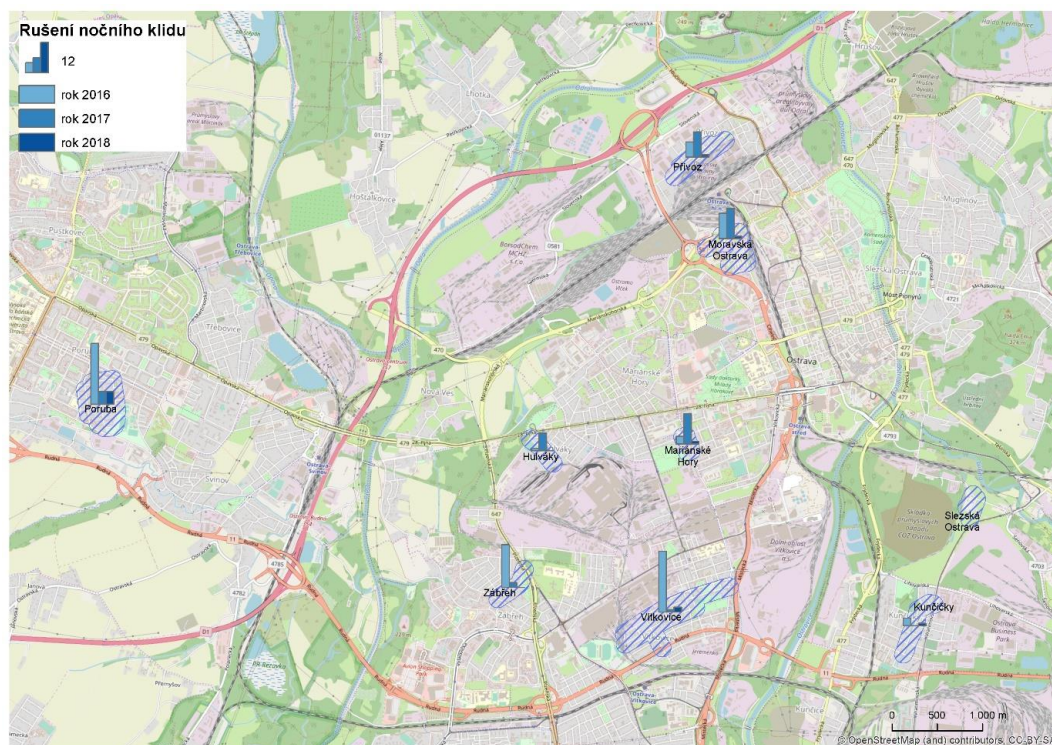
Seznam grafů

Graf 1: Dlouhodobý vývoj trestné činnosti v Ostravě	6
Graf 2: MP Ostrava – vývoj počtu přestupků na území SMO.....	8
Graf 3: MP Ostrava – přestupky proti veřejnému pořádku	8
Graf 4: Složení členské základny MdT	31

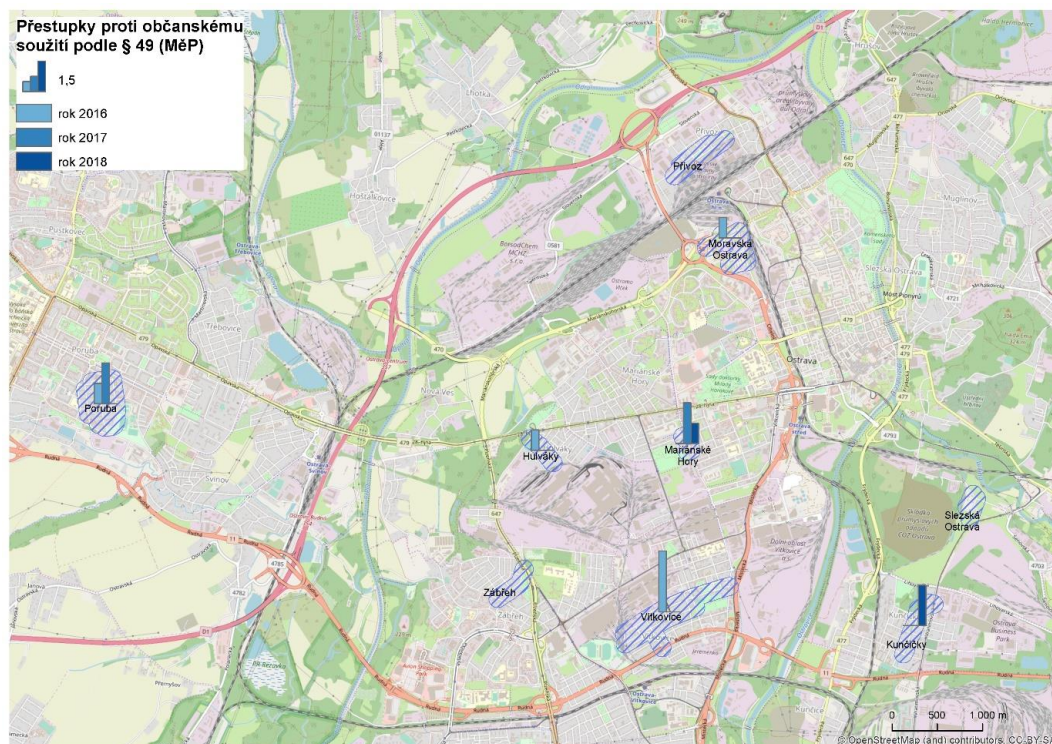
Přílohy

Příloha 1: Mapové výstupy

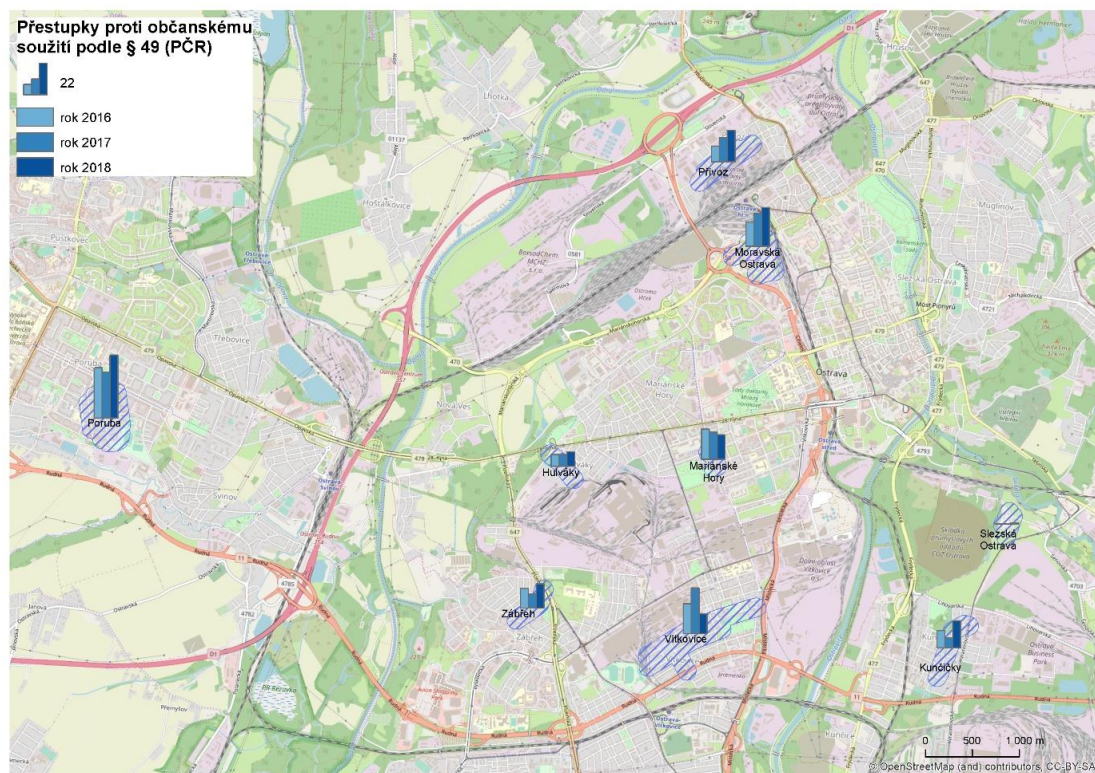
Obrázek 11: Rušení nočního klidu v lokalitách

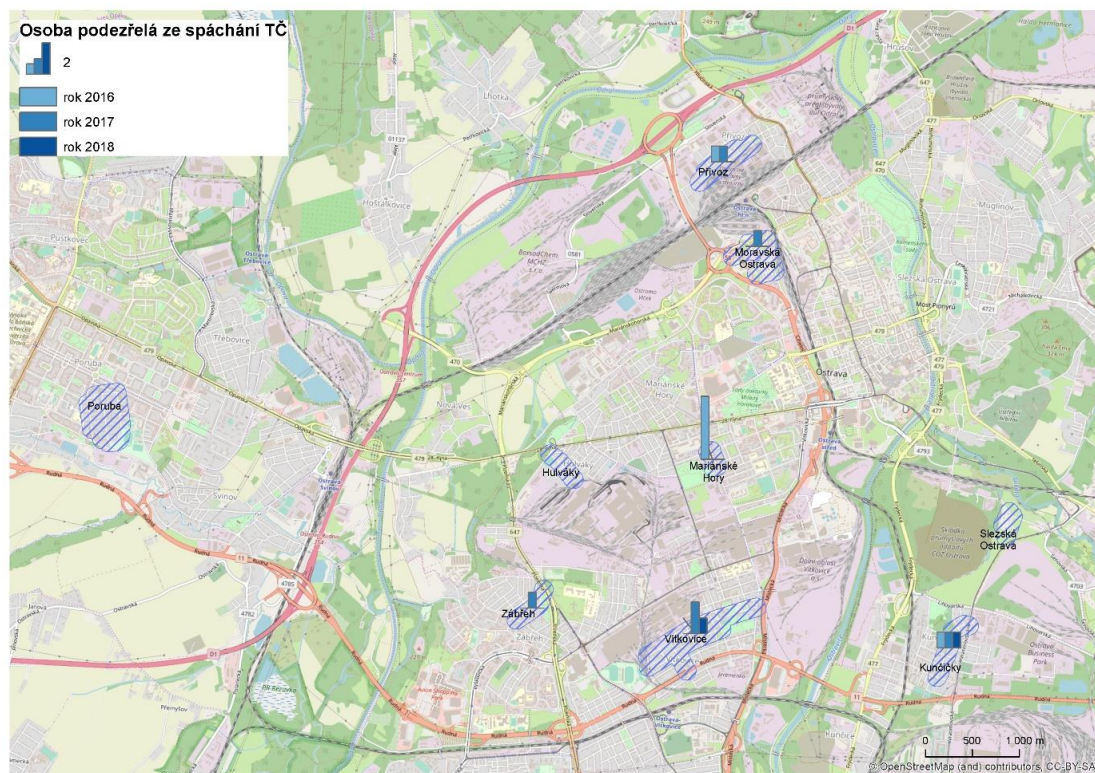
Obrázek 12: Přestupky proti občanskému soužití: Městská policie Ostrava

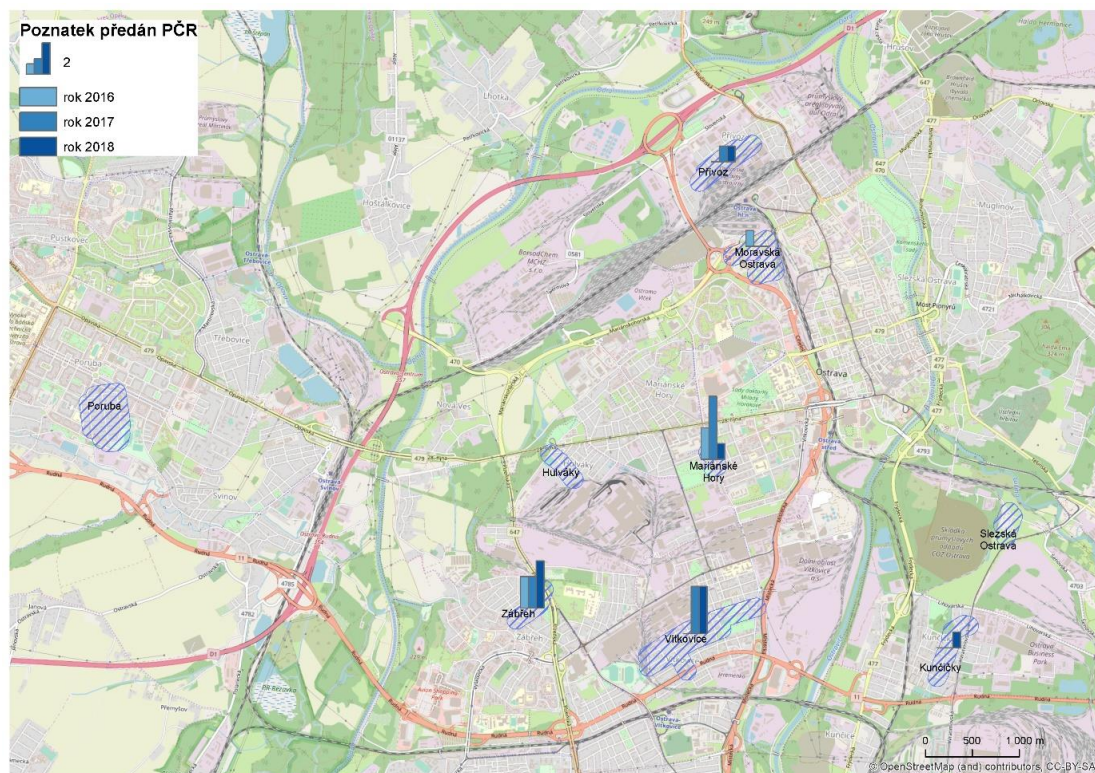
Obrázek 13: Přestupky proti občanskému soužití: Policie ČR

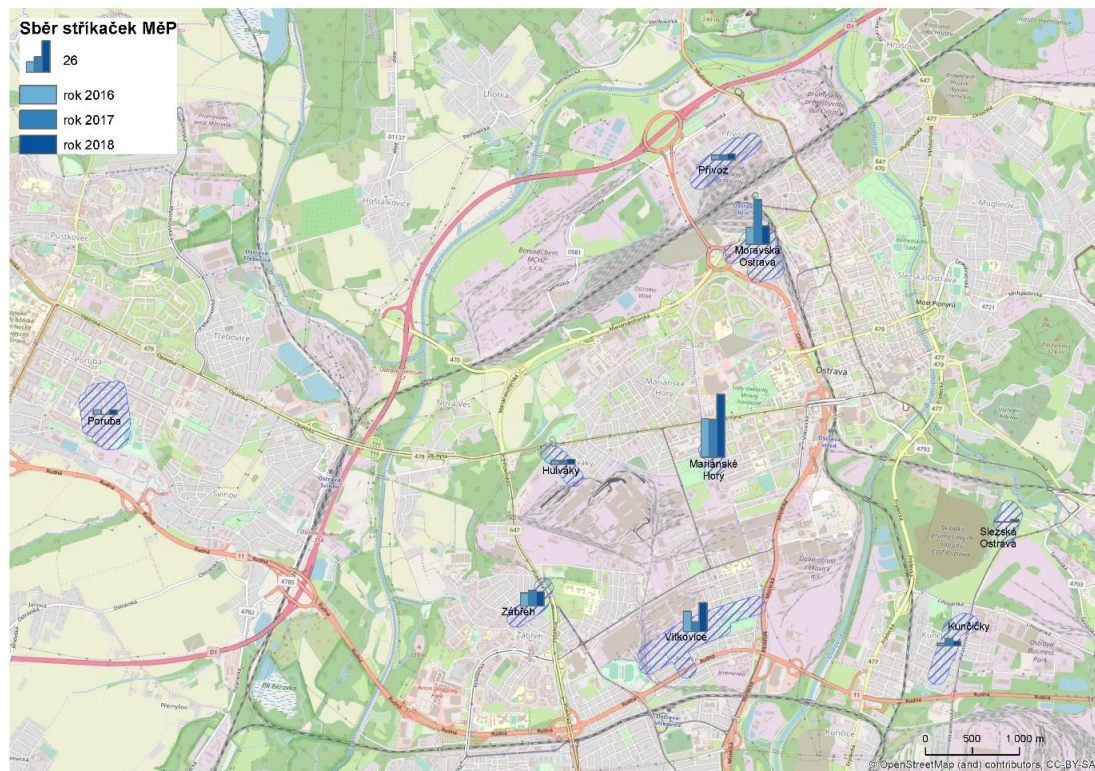
Obrázek 14: Osoby podezřelé z páchaní trestného činu

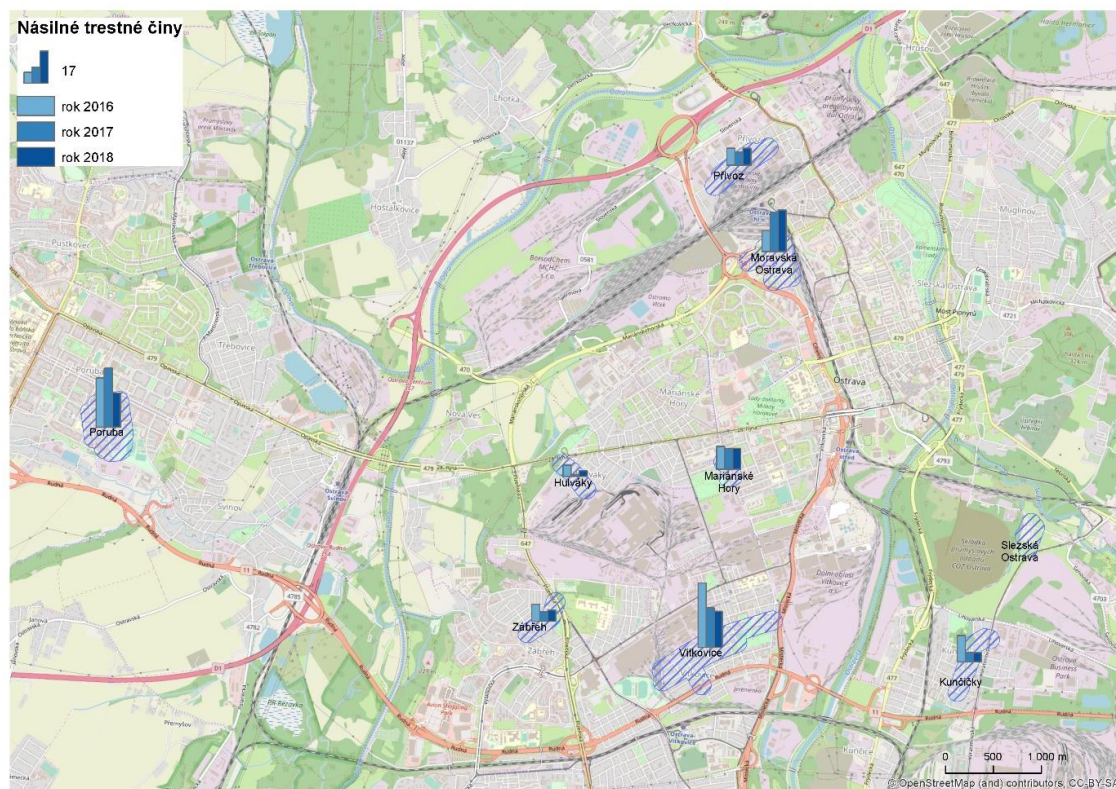
Obrázek 15: Předání poznatků Policii ČR

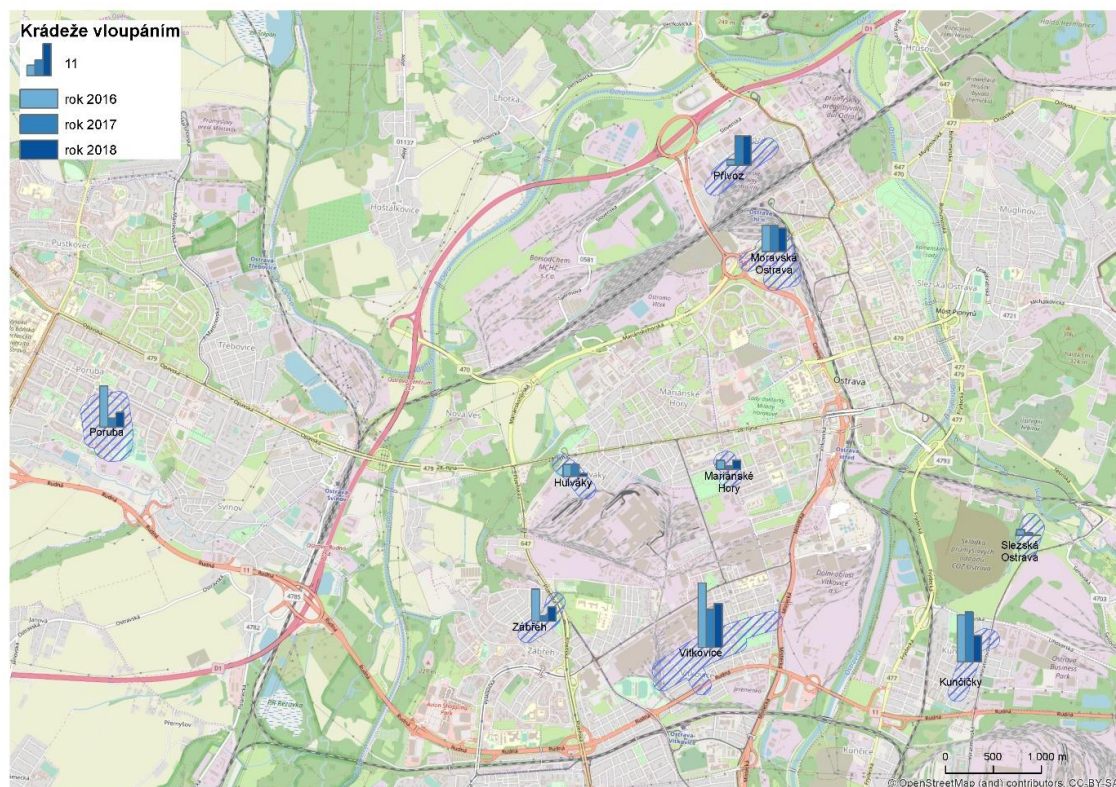
Obrázek 16: Sběr střikaček

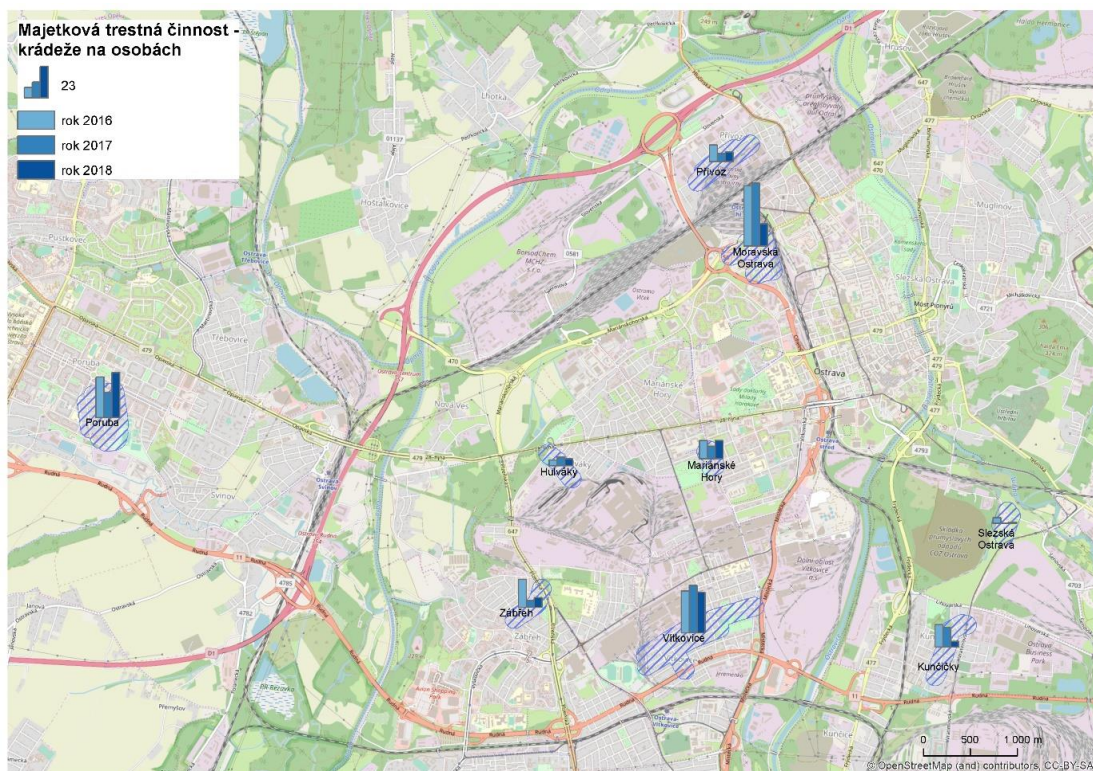
Obrázek 17: Násilné trestné činy

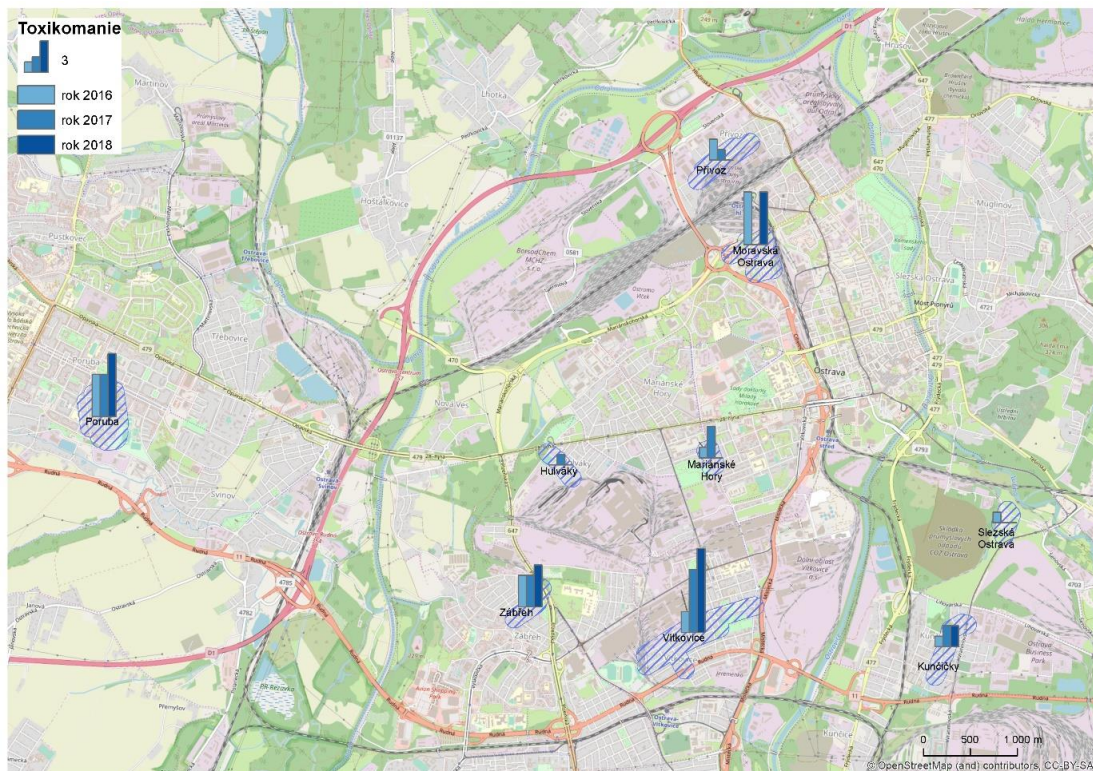
Obrázek 18: Krádeže a vloupání

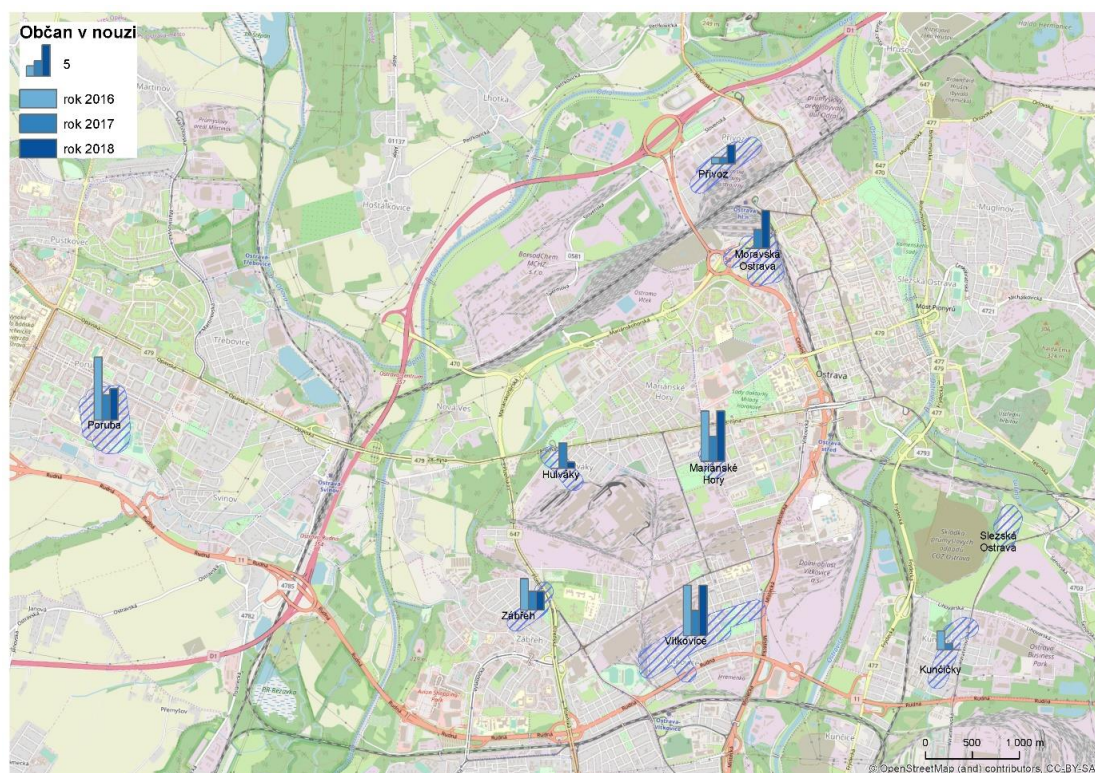
Obrázek 19: Majetková trestná činnost

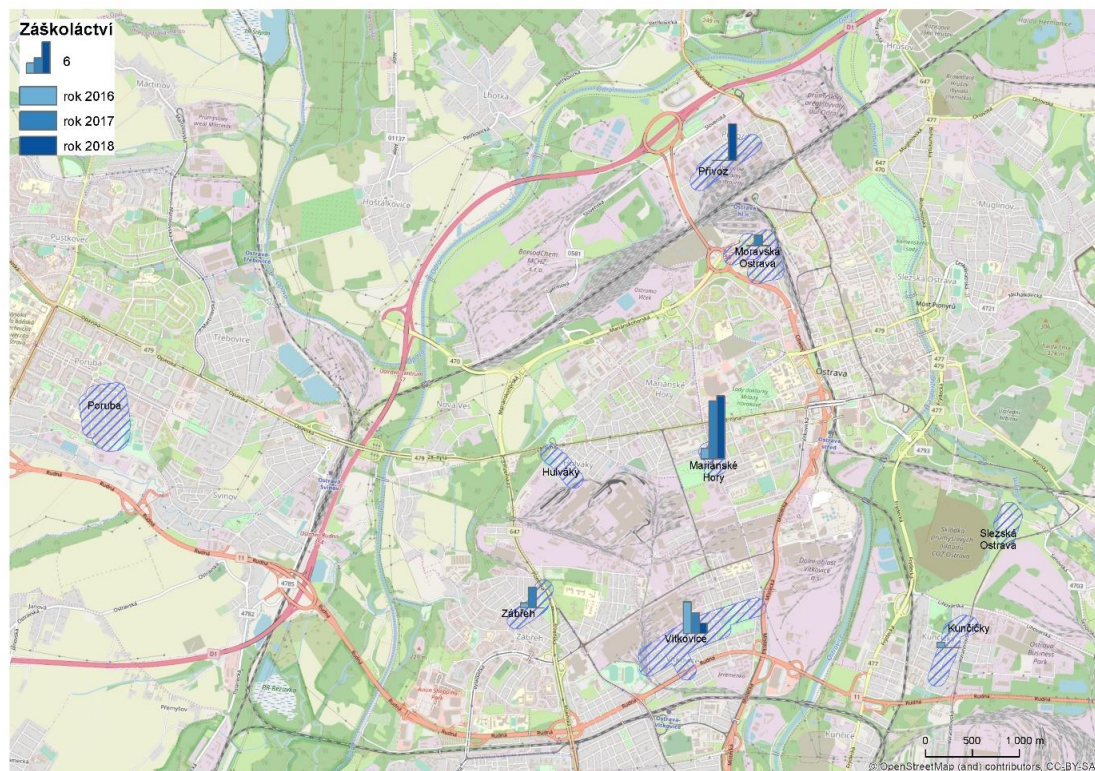
Obrázek 20: Toxikománie

Obrázek 21: Občan v nouzi

Obrázek 22: Záškoláctví

Příloha 2: Vývoj počtu registrovaných tr. činů, přestupků a jiných skutků v čase dle lokality

Tabulka 26: Vývoj počtu registrovaných tr. činů, přestupků a jiných skutků v čase dle lokality

Lokalita	Typ skutku	Rok		
		2016	2017	2018
Hulváky	Občan v nouzi	0	4	1
	Osoba podezřelá ze spáchání TČ	0	0	0
	PCO	0	0	0
	Poznatek předán PČR	0	0	0
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 MPO	1	0	0
	Rušení nočního klidu	1	7	0
	Sběr stříkaček MěP	3	3	4
	Záškoláci	0	0	0
	Celkem MPO	5	14	5
	TČ majetková	4	6	5
	TČ násilná	6	1	3
	TČ vloupání	4	4	1
	Toxikománie	0	1	0
	Extremismus	0	1	0
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 PČR	8	8	10
	Celkem PČR	22	21	19
Kunčičky	Občan v nouzi	3	1	0
	Osoba podezřelá ze spáchání TČ	1	1	1
	PCO	0	0	0
	Poznatek předán PČR	0	0	1
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 MPO	0	0	2
	Rušení nočního klidu	3	0	1
	Sběr stříkaček MPO	2	6	4
	Záškoláci	1	0	0
	Celkem MPO	10	8	9
	TČ majetková	16	14	4

	TČ násilná	14	5	5
	TČ vloupání	16	17	9
	Toxikománie	1	2	2
	Extremismus	0	0	0
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 PČR	12	7	19
	Celkem PČR	59	45	39
Mariánské Hory	Občan v nouzi	8	4	8
	Osoba podezřelá ze spáchání TČ	4	0	0
	PCO	0	0	0
	Poznatek předán PČR	2	4	1
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 MPO	0	2	1
	Rušení nočního klidu	3	12	1
	Sběr stříkaček MPO	32	31	52
	Záškoláci	2	11	12
	Celkem MPO	51	64	75
	TČ majetková	13	9	13
	TČ násilná	12	11	11
	TČ vloupání	3	1	3
	Toxikománie	1	3	0
	Extremismus	0	0	0
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 PČR	21	19	17
	Celkem PČR	50	43	44
Moravská Ostrava	Občan v nouzi	0	3	6
	Osoba podezřelá ze spáchání TČ	0	1	0
	PCO	0	0	0
	Poznatek předán PČR	1	0	0
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 MPO	1	0	0
	Rušení nočního klidu	10	12	1
	Sběr stříkaček MPO	14	37	15
	Záškoláci	0	2	0
	Celkem MPO	26	55	22

	TČ majetková	43	45	16
	TČ násilná	11	21	22
	TČ vloupání	9	9	8
	Toxikománie	5	0	5
	Extremismus	0	1	1
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 PČR	17	23	27
	Celkem PČR	85	99	79
Poruba	Občan v nouzi	10	4	5
	Osoba podezřelá ze spáchání TČ	0	0	0
	PCO	0	0	0
	Poznatek předán PČR	0	0	0
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 MPO	1	2	0
	Rušení nočního klidu	24	5	5
	Sběr stříkaček MPO	4	0	4
	Záškoláci	0	0	0
	Celkem MPO	39	11	14
	TČ majetková	29	18	32
	TČ násilná	26	31	18
	TČ vloupání	14	3	5
	Toxikománie	4	4	6
	Extremismus	1	0	1
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 PČR	35	32	44
	Celkem PČR	109	88	106
Přívoz	Občan v nouzi	1	1	3
	Osoba podezřelá ze spáchání TČ	1	1	0
	PCO	0	0	0
	Poznatek předán PČR	0	1	1
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 MPO	0	0	0
	Rušení nočního klidu	6	10	1
	Sběr stříkaček MPO	4	4	5
	Záškoláci	0	0	7

	Celkem MPO	12	17	17
	TČ majetková	12	6	7
	TČ násilná	9	7	9
	TČ vloupání	2	10	10
	Toxikománie	2	1	0
	Extremismus	0	0	0
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 PČR	11	17	22
	Celkem PČR	36	41	48
Slezská Ostrava	Občan v nouzi	0	0	0
	Osoba podezřelá ze spáchání TČ	0	0	0
	PCO	0	0	0
	Poznatek předán PČR	0	0	0
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 MPO	0	0	0
	Rušení nočního klidu	0	0	0
	Sběr stříkaček MPO	0	0	2
	Záškoláci	0	0	0
	Celkem MPO	0	0	2
	TČ majetková	4	0	1
	TČ násilná	0	0	0
	TČ vloupání	2	1	0
	Toxikománie	1	0	0
	Extremismus	0	0	0
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 PČR	0	0	1
	Celkem PČR	7	1	2
Vítkovice	Občan v nouzi	8	4	8
	Osoba podezřelá ze spáchání TČ	0	2	1
	PCO	0	0	0
	Poznatek předán PČR	0	3	3
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 MPO	3	0	0
	Rušení nočního klidu	24	1	2
	Sběr stříkaček MPO	17	8	24

	Záškoláci	6	4	2
	Celkem MPO	58	22	40
	TČ majetková	30	34	29
	TČ násilná	34	21	19
	TČ vloupání	22	13	15
	Toxikománie	2	6	8
	Extremismus	0	1	1
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 PČR	21	32	14
	Celkem PČR	109	107	86
Zábřeh	Občan v nouzi	5	3	3
	Osoba podezřelá ze spáchání TČ	0	1	0
	PCO	0	0	0
	Poznatek předán PČR	2	2	3
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 MPO	0	0	0
	Rušení nočního klidu	17	2	0
	Sběr stříkaček MPO	11	13	12
	Záškoláci	1	4	0
	Celkem MPO	36	25	18
	TČ majetková	20	5	7
	TČ násilná	9	5	6
	TČ vloupání	11	2	5
	Toxikománie	3	3	4
	Extremismus	0	0	0
	Přestupky proti občanskému soužití podle § 49 PČR	14	10	17
	Celkem PČR	57	25	39

V **Hulvákách** byl trend vývoje událostí evidovaných Městskou policií Ostrava stoupající v letech 2016 až 2017, kdy došlo téměř ke ztrojnásobení výskytu událostí (z 5 na 14). V roce 2018 byl přitom patrný pokles výskytu těchto událostí na původní hodnotu z roku 2016 (tj. celkem 5 událostí). Z hlediska četnosti výskytu jednotlivých typů událostí mezi lety 2016 a 2018 dominovalo v roce 2017 rušení nočního klidu (7 událostí). Událostí se setrvalým výskytem mezi lety 2016 a 2018 je sběr injekčních stříkaček (3 události v roce 2016 a 2017 a 4 události v roce 2018). V roce 2017 došlo rovněž k výskytu občana v nouzi (4 případy). Výskyt občana v nouzi byl přitom v roce 2018 zaznamenán pouze v jednom případě.

Z hlediska událostí evidovaných Policií ČR došlo v Hulvákách k mírnému poklesu výskytu celkových evidovaných událostí, rozdíl mezi rokem 2016 a 2018 činil celkem 14 %. Nejčastěji se vyskytujícím jevem byly přitom přestupky proti občanskému soužití, jejichž výskyt mezi lety 2017 a 2018 mírně narostl (z 8 na 10 případů). Z hlediska trendu lze popsat snížení násilné trestné činnosti o 50 % mezi lety 2016 a 2018 (z 6 na 3 případy) a snížení trestné činnosti vloupání mezi rokem 2017 a 2018 o 75 % (ze 4 na 1 případ). Majetková trestná činnost se vyskytovala ve všech letech s odchylkou dvou či jednoho případu; mezi lety 2017 a 2018 došlo k poklesu o 17 %.

V **Kunčičkách** došlo k malému nárůstu skutků evidovaných Městskou policií Ostrava mezi lety 2017 a 2018 (o 1 skutek), oproti roku 2016 se ovšem jedná o celkový pokles (o 1 skutek). Z hlediska výskytu jednotlivých skutků lze poukázat na pokles v evidenci občana v nouzi (ze 3 případů v roce 2016 na žádný případ v roce 2018). Rovněž lze popsat stabilní trend výskytu osoby podezřelé ze spáchání trestného činu (1 osoba v každém ze sledovaných roků). V lokalitě také došlo k nárůstu výskytu události předání poznatku Policii ČR (z 0 výskytů v roce 2017 na 1 výskyt v roce 2018) a nárůstu výskytu přestupků proti občanskému soužití (z 0 výskytů v roce 2017 na 2 výskyty v roce 2018). Rušení nočního klidu se vyskytlo v roce 2018 jednou, v roce 2017 nebyl přitom zaznamenán žádný výskyt této události – celkově lze ale i tak zaznamenat klesající trend v této události, jelikož se v roce 2016 vyskytlo rušení nočního klidu třikrát. V lokalitě došlo k poklesu záškoláctví a sběru stříkaček (téměř o třetinu mezi lety 2017 a 2018).

V rámci událostí evidovaných Policií ČR došlo k celkovému poklesu evidovaných událostí, který činil mezi lety 2016 a 2018 celkem 34 %. Nejčtenější trestnou činností v roce 2018 bylo vloupání (9 událostí). V rámci této události ovšem došlo oproti roku 2016 k poklesu o 44 %. Rovněž výskyt násilné (o 65 % mezi lety 2016 a 2018) a majetkové (o 75 % mezi lety 2016 a 2018) trestné činnosti se v čase snížil. Výskyt toxikomanie se mezi lety 2016 a 2018 mírně navýšil (o 1 událost). Nejčtenější událostí evidovanou Policií ČR byly přestupky proti občanskému soužití, kdy došlo k jejich nárůstu mezi lety 2016 a 2018 o 37 %. V rámci této události ovšem nelze identifikovat celkový vzrůstající trend, jelikož došlo v roce 2017 k poklesu oproti roku 2016 o 42 %.

V **Mariánských Horách** má výskyt událostí evidovaných Městskou policií Ostrava od roku 2016 rostoucí tendenci, oproti roku 2016 je v roce 2018 nárůst o 32 % událostí. Nejvíce událostí přitom spadá do kategorie sběr stříkaček, který narostl mezi lety 2016 a 2018 o 38 %. K nárůstu došlo rovněž v případě záškoláctví. Tento nárůst činil mezi lety 2016 a 2018 83 % (ze 2 událostí na 12 událostí). Naopak u rušení nočního klidu, výskytu osob podezřelých ze spáchání trestného činu a přestupků proti občanskému soužití a předání poznatků Policii ČR došlo k poklesu výskytu těchto jevů. Výskyt občana v nouzi se mezi lety 2016 a 2018 nezměnil, ale v roce 2017 došlo k jednorázovému poklesu téměř o 50 % událostí (z 8 událostí na 4 události).

Z dat Policie ČR vyplývá, že došlo mezi lety 2016 a 2018 k poklesu evidovaných událostí z 50 na 44. Převažujícím typem událostí ve všech letech byly přestupky proti občanskému soužití, jejichž výskyt má ovšem mezi lety 2016 a 2018 mírnou klesající tendenci (z 21 na 17 událostí, tedy pokles o 19 %). Výskyt majetkové trestné činnosti v porovnání roku 2016 a 2018 nezměnil (13 událostí), i když v roce 2017 došlo k poklesu na 9 událostí. Výskyt násilné trestné činnosti se mezi lety 2016 a 2017 snížil o jednu událost (z 12 na 11) a tento počet zůstal konstantní i v roce 2018. Trestná činnost vloupání se objevila v lokalitě ve třech událostech v roce 2016 i 2018, v roce 2017 došlo k poklesu na jednu událost. Mezi lety 2016 a 2018 došlo rovněž k poklesu toxikomanie, která činila v roce 2016 jednu událost a po přechodném zvýšení v roce 2017 na tři události poklesla v roce 2018 na nula událostí.

V **Moravské Ostravě** došlo k celkovému nárůstu událostí evidovaných Městskou policií Ostrava v roce 2017 (nárůst o 53 %); celkově však počet událostí v evidenci poklesl z 26 na 22, tedy o 15 %. Největší počet událostí ve všech letech tvořil sběr stříkaček, který měl po nárůstu o 62 % mezi lety 2016 a 2017 pokles na 15 událostí (tedy nárůst o 7 % oproti roku 2016 a pokles o téměř 60 % oproti roku 2017). V rámci

jednotlivých událostí došlo mezi lety 2017 a 2018 k nárůstu výskytu událostí typu občan v nouzi o 50 % (ze 3 událostí na 6 událostí). Rovněž došlo k poklesu s záškoláctví mezi roky 2017 a 2018 ze 2 na 0 událostí a k poklesu rušení nočního klidu, kdy rozdíl mezi lety 2016 a 2018 činil 90 %.

Z dat evidovaných Policií ČR vyplývá, že počet evidovaných událostí mezi lety 2016 a 2018 poklesl o 7 %. Rovněž zde lze ale upozornit na nárůst o 14 % mezi lety 2016 a 2017. Mezi nejčastěji evidované události patřila trestná činnost majetková, trestná činnost násilná, přestupky proti občanskému soužití a trestný čin vloupání. U majetkové trestné činnosti lze popsat celkový klesající trend, kdy došlo k celkovému poklesu mezi léty 2016 a 2018 o 37 %. Násilná trestná činnost i přestupky proti občanskému soužití narůstaly. Mezi léty 2016 a 2018 došlo k nárůstu násilné trestné činnosti o 50 % a nárůstu přestupků proti občanskému soužití o 37 %. V rámci trestných činů vloupání došlo k poklesu o evidenci jednoho trestného činu mezi lety 2016 a 2018. Stav evidence toxikománie se mezi roky 2016 a 2018 nezměnil (5 případů), ale v roce 2017 došlo k poklesu na nula případů.

V **Porubě** došlo k poklesu událostí evidovaných Městskou policií Ostrava mezi lety 2016 a 2018 o 64 %; i když mezi lety 2017 a 2018 došlo k nárůstu o 21 %. Největší četnost evidovaných událostí vykazovala událost občan v nouzi a rušení nočního klidu. Mezi lety 2016 a 2018 došlo k rozdílu o 50 % mezi výskytem události občan v nouzi. V rámci události rušení nočního klidu došlo mezi lety 2016 a 2017 k poklesu výskytu rušení nočního klidu o 80 %. Sběr stříkaček zůstal mezi lety 2016 a 2018 na stejném výskytu (4 události), došlo zde však k poklesu na nula výskytů těchto událostí v roce 2017.

Z údajů Policie ČR vyplývá, že se celkový výskyt evidovaných událostí mezi lety 2016 a 2018 snížil o 3 %. Mezi roky 2016 a 2017 došlo ovšem ke snížení o 20 % a opětovnému navýšení výskytu událostí v roce 2018. Nejčastěji byla evidována trestná činnost majetková a násilná a přestupky proti občanskému soužití. Trestná činnost majetková má mezi roky 2016 a 2018 nárůst o 9 % a přestupky proti občanskému soužití o 20 %. U obou typů událostí přitom došlo v roce 2017 k jednorázovému poklesu. V rámci trestné činnosti násilné došlo mezi lety 2016 a 2018 k poklesu o 31 %. Ve vztahu k trestné činnosti vloupání lze rovněž zaznamenat pokles mezi lety 2016 a 2018, a sice o téměř 65 %.

V lokalitě **Přívoz** došlo k nárůstu událostí evidovaných Městskou policií Ostrava ze 12 v roce 2016 na 17 v roce 2017 a 2018 (nárůst tedy činil přibližně 30 %). Mezi nejčastěji se vyskytující události patřilo rušení nočního klidu, výskyt občana v nouzi, sběr stříkaček a záškoláctví. V rámci výskytu občana v nouzi, sběru stříkaček a záškoláctví došlo mezi lety 2016 a 2018 k nárůstu výskytu. V případě záškoláctví dokonce z nula na sedm událostí. V rámci rušení nočního klidu došlo mezi lety 2016 a 2018 (po nárůstu v roce 2017) k poklesu o 83 % (z 6 událostí na 1).

Evidence událostí Policie ČR má rovněž narůstající tendenci. V roce 2016 se jednalo o 36 událostí a v roce 2018 již o 48 událostí; nárůst tedy činí 25 %. Nejčastěji evidovanými událostmi jsou trestná činnost majetková a násilná, trestná činnost vloupání a přestupky proti občanskému soužití. Trestná činnost vloupání a přestupky mají mezi lety 2016 a 2018 rostoucí tendenci. Evidované přestupky proti občanskému soužití vzrostly o 50 %; trestná činnost vloupání o 80 %. Evidence trestné činnosti násilné se mezi lety 2016 a 2018 nelišila (9 událostí; došlo zde ovšem k jednorázovému poklesu v roce 2017 na 7 událostí). Evidence trestné činnosti majetkové klesla mezi lety 2016 a 2018 o 42 %.

V rámci lokality **Slezská Ostrava** došlo k nárůstu v evidenci událostí mezi lety 2016 a 2018 z 0 událostí na 2 události. V obou případech se jednalo o sběr stříkaček. V rámci evidence Policie ČR došlo k poklesu počtu evidovaných událostí mezi lety 2016 a 2018 ze sedmi událostí na dvě události (tedy o 71 %). V případě trestné činnosti majetkové, toxikománie a trestné činnosti v podobě vloupání došlo k poklesu výskytu událostí. V rámci přestupků proti občanskému soužití došlo k nárůstu výskytu událostí z 0 na 1 událost v roce 2018.

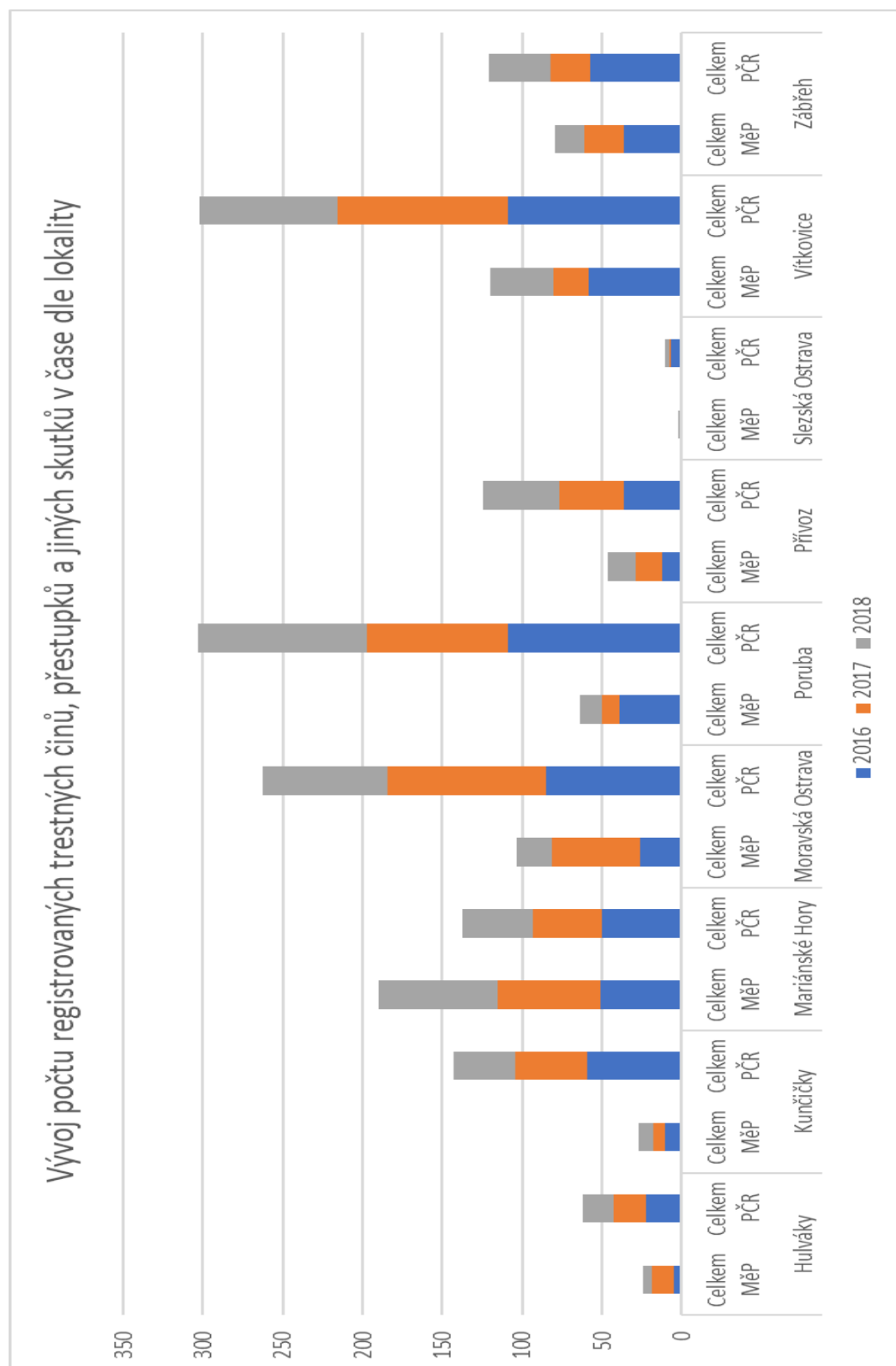
Ve **Vítkovicích** došlo mezi lety 2016 a 2018 ke snížení událostí evidovaných Městskou policií Ostrava (z 58 událostí na 40 událostí, tedy o 31 %). Nicméně mezi lety 2017 a 2018 lze zaznamenat nárůst o 45 %. Nejvyšší výskyt byl v rámci událostí sběr stříkaček, rušení nočního klidu, výskyt občana v nouzi a záškoláctví. V případě výskytu občana v nouzi byl počet výskytu událostí mezi lety 2016 a 2018 stejný (8 událostí). V roce 2017 nelze však v rámci analýzy trendu opomíjet snížení o 50 % oproti předchozímu roku. Rušení nočního klidu pokleslo mezi lety 2016 a 2018 z 24 událostí na pouhé 2 události (tedy o 92 %). Sběr stříkaček narostl mezi lety 2016 a 2018 o přibližně 30 % (nejvyšší nárůst byl přitom mezi lety 2017 a 2018 a to o 67 %). V rámci záškoláctví lze popsat klesající trend, rozdíl ve výskytu této události v letech 2016 a 2018 je 67 %.

V rámci evidence událostí Policií ČR lze pozorovat klesající trend výskytu událostí, kdy rozdíl mezi rokem 2018 a 2016 činí 21 %. Nejčtenější je přitom výskyt majetkové trestné činnosti, kde po zvýšení v roce 2017 (z 30 na 34 událostí) došlo v roce 2018 na snížení na 29 událostí. U násilné trestné činnosti lze pozorovat klesající trend výskytu, kdy rozdíl mezi rokem 2016 a 2018 činí 44 %. I u trestné činnosti v podobě vloupání můžeme sledovat klesající trend, rozdíl mezi roky 2016 a 2018 je 32 %. Po nárůstu v roce 2017 z 21 na 32 případů lze pozorovat i pokles v rámci přestupků proti občanskému soužití (pokles mezi lety 2016 a 2018 o 33 %). V rámci toxikomanie dochází naopak k nárůstu, který činí mezi léty 2016 a 2018 75 %.

V lokalitě **Zábřeh** lze vnímat klesající trend v případě celkového výskytu evidence událostí Městskou policií Ostrava. Rozdíl mezi lety 2016 a 2018 činil 50 %. K výraznému snížení došlo v rámci události rušení nočního klidu, kdy ze 17 událostí v roce 2016 došlo k poklesu na nula událostí v roce 2018. Sběr stříkaček tvořil v letech 2016 až 2018 průměrně 12 událostí ročně. Rovněž došlo ke snížení výskytu události typu občan v nouzi z 5 na 3 výskyty. A k nárůstu o jeden předaný poznatek policii České republiky mezi léty 2016 a 2017.

V rámci evidence Policie ČR lze popsat výrazný pokles evidence událostí mezi roky 2016 a 2017 – celkový pokles činil 56 %. Mezi roky 2017 a 2018 však došlo k nárůstu výskytu z 25 událostí na 39 událostí (tedy o 36 %). V roce 2018 se nejčastěji vyskytovala událost v podobě přestupků proti občanskému soužití, kde došlo k nárůstu oproti roku 2016 o 18 %. V rámci majetkové trestné činnosti došlo mezi roky 2016 a 2018 k poklesu o 65 %. V případě násilné činnosti lze rovněž zaznamenat mezi léty 2016 a 2018 pokles, tentokrát o 33 %. Trestná činnost vloupání klesla mezi roky 2016 a 2018 o 55 %. Toxikomanie vzrostla mezi roky 2016 a 2018 o výskyt jedné události (tedy ze 3 událostí na 4).

Obrázek 23: Vývoj počtu registrovaných trestných činů, přestupků a jiných skutků v letech

Příloha 3: Moderátory pocitu bezpečí a viktimizace

Vnímání atributů prostředí ve vztahu k vlastnímu vnímanému bezpečí nebo nebezpečí se jeví být poměrně **subjektivní**. Realizovaný výzkum odhalil několik faktorů moderujících vlastní pocit (ne)bezpečí v dané lokalitě.

Komunikační partneři ze všech typů lokalit popisovali **pokles sociální důvěry** v druhé osoby. Tento pokles se projevoval tím, že se domnívali, že kdyby se „něco stalo“, ostatní lidé jim nepomůžou. „*Já obecně vzato nemám moc důvěru v ty druhé lidi, já nevěřím, že by mi někdo pomohl, kdybych třeba potřebovala... oni se lidi podívej, a jsou dál...nechtějí se zaplést nebo možná mají taky strach.*“ (KPR3) Uvedený jev lze propojit s, v psychologii dobře popsáním, efektem přihlížejícího, kdy tedy sociálně psychologický jev, kdy lidé nenabídnou ve stavu nouze pomoc, jsou-li přítomny jiné osoby (Latané, Darley, 1970)⁶.

Tento pocit byl buď mírněn, nebo umocňován dvěma proměnnými. Jedna z těchto proměnných měla interní povahu a bylo by možné ji popsat jako vnímaná **víra v možnost ovlivnit události kolem sebe**. Ti komunikační partneři, kteří tuto víru měli nízkou, nevnímali využití případných preventivních strategií nebo zasahování do událostí jako účinné. Přesvědčení o možnosti ovlivnit události kolem sebe je v psychologii vysvětlováno existencí externího nebo interního místa kontroly („*locus of control*“, LOC). Lidé s vnitřním místem kontroly jsou přitom přesvědčeni, že jejich ne/úspěchy determinovány jejich vlastními aktivitami a schopnostmi; lidé s vnějším místem kontroly naopak věří, že jejich vlastní jednání nemá na události vliv (viz např. Křivohlavý, 2001). Ve vztahu k uvedenému lze předpokládat, že osoby, které mají vnitřní LOC v budoucnu vnímat vlastní možnost preventovat nebo změnit nepříznivou situaci jako vyšší resp. pravděpodobnější. „*Já si myslím, že člověk toho stejně jako moc něudělá..., nijak tomu nezabrání*“ (KPB2). Druhou proměnnou byl vnímaný **vztah mezi sousedy** v dané lokalitě, pakliže sousedské vztahy neexistovaly, byla komunikačními partnery vnímána větší pravděpodobnost ne pomoci ze strany okolí a na druhou stranu i menší pravděpodobnost zásahu z jejich strany. „*My tu máme sousedy... ti by pomohli... máme tu ty vztahy navázané... já kdyby něco tak bych taky samozřejmě zasáhl okamžitě... my se tu tak sousedsky jako... nenecháme ve štychu.*“ (KPB2) „*Problém je, že se nikdo nechce do ničeho plést a raději dělají, že nevidí, že se něco děje... upřímně si nemyslím, že by mi někdo pomohl... se sousedy se tady známe jen od vidění, a to aby mi pomohli, by chtělo asi nějaký hlubší vztah.*“ (KPH3)

Ve vnímání pocitu bezpečí nebo viktimizace se projevovalo u většiny komunikačních partnerů jako moderující faktor i **vnímání místa jako „svého místa“**, tedy místa spojeného s domovem a tak i s pocitem bezpečí. Hranice onoho „*domova*“ přitom přesahovala reálnou hranici bytu či domu. Většinou se jednalo o vlastní vchod, ulici či jeho bezprostřední okolí. „*Tak já su tady doma, tady se jako cítím v bezpečí... tu máme vchod, ulice...*“ (KPB1) Zážitek vnímání místa jako „*vlastního místa*“ byl uvedenou většinou komunikačních partnerů spojován také s pocitem náležení k místu. Místa, lidé a sousedství spojované s tímto **náležením (resp. existencí aktivních sociálních sítí)** byli přitom propojeny s vyšším pocitem bezpečí. „*Já tu patřím...tu se není čeho bát...*“ (KPR2). Pocit určitého insidera v lokalitě tak lze spojovat s pocitem bezpečí. V tomto kontextu lze upozornit na určitým způsobem specifickou situaci osob v hraničních lokalitách, které se často vnímali jako stojící na **pomyslné hraně mezi insidery a outsidersy** dané lokality (podobně viz také Peluso, 2015), což ilustruje výrok jednoho z komunikačních partnerů „*Tam ta lokalita, tam já bych za setmění nešla vůbec, celkově se jí snažím vyhýbat... tam je to o... ústa, jak se říká... a tady, tu je to tak na půl... ony sem pronikají ty vlivy odtamtud, ale není to ještě tak hrozný...*“ (KPH3) Na základě výše uvedeného lze tedy předpokládat, že se osoba, která vnímá vlastní náležení k místu, tedy resident, často cítí v dané lokalitě bezpečněji než osoba, která k lokalitě nemá žádný vztah a je pouhým „*průchozím*“.

⁶ Latané a Darley popisují čtyři důvody, proč jednotlivec za přítomnosti jiných lidí oběti nepomůže, přestože si všimne stavu nouze: a) Druzí slouží jako publikum, a proto jednotlivce brzdí v rozumově nepromyšleném jednání; b) Chování ostatních funguje jako návod pro vhodné chování. Jsou-li nečinní, zůstane jednotlivec též pasivní; c) Kombinace výše uvedených jevů; d) Přítomnost dalších svědků oslabuje pocit vlastní zodpovědnosti u jednotlivců. (1970, s. 125)

Pocit bezpečí byl dále moderován existencí pocitu, že „*mě si nic stát nemůže*“. Tento **pocit vlastní nedotknutelnosti** lze přitom vnímat jako určitou obranu před připuštěním si vlastní zranitelnosti (psychologická reprezentace možnosti viktimizace; viz také Closs Stephens, 2015) Tento pocit dle zážitků jednoho komunikačního partnera vymizí v momentě zisku zkušenosti s viktimizací. „*Já sem si vždycky myslel, že mě se nic stát nemůže... že to se děje jinde, jiným... pak sem ale dostal ránu přes ucho a jak sem se probral...peněženka, doklady, všechno pryč...*“ (KPR2).

Dalším z moderátorů pocitu bezpečí byla **pověst dané lokality** (ve smyslu všeobecně sdíleného názoru na lokalitu), kdy se komunikační partneři z hraniční a rizikové lokality shodovali na tom, že se pověst dané lokality jednak „*podepisuje*“ na tom, kolik osob „*z venku*“ se v ní vyskytuje a jednak na míře určité „*ostrážitosti*“ ve vztahu k okolí. „*Tak tam, kde to má špatnou pověst, tam já nechodím... to je ta tak zvaná vyloučená část, lokalita, tam se moc jen tak nikdo nevydá... když už tam musím jako... tak si setsakra dávám pozor, rozhlížím se, držím kabelku a procházím, co nejrychleji...*“ (KPH1)

Dalším faktorem spojovaným s existencí pocitu bezpečí bylo **pohlaví** komunikačních partnerů, kdy bylo třemi komunikačními partnery ženské pohlaví implicitně spojováno s vyšší zranitelností a mužské pohlaví naopak s určitým očekáváním „*nebojácnosti*“ „*Pak si myslím, že další skupinou, která tu trpí, jsou obzvláště ženy, protože na ně oni si troufnou, začnou pokřikovat a když si jich člověk nevšímá, tak to ještě zintenzivní. Tady je to jejich lokalita, oni se jakby rozšiřují sem mezi nás, pořád rozšiřují to svoje území.*“ (KPH2)

Předposledním faktorem spojovaným zejména s obavou z viktimizace bylo, zda má či nemá daný komunikační partner či partnerka **děti**. Pokud komunikační partner nebo partnerka měli děti, byl pocit nebezpečí spojován zejména s nimi. „*... hlavně mám ale strach o dceru, je jí 16 a někdy se vrací sama domů z tréninku, když už je tma, chodím jí čekat na zastávku.*“ (KPH2)

Posledním faktorem spojovaným s možností viktimizace byl **věk**, kdy byly osoby v seniorském věku spojovány téměř všemi komunikačními partnery s vyšší možností viktimizace zejména s ohledem na nižší pohyblivost a vyšší celkovou zranitelnost (fyzickou i psychickou). „*Tak ti senioři jsou ohroženější... já bych se třeba i ubránil, ale jak takový neřád vidí babičku s kabelkou o holi, tak to je zle... tam on vidí tu příležitost...*“ (KPR2)

Faktory spojované s (ne)bezpečím a viktimizací

Faktory spojované s nebezpečím lze základně kategorizovat jako faktory spojené s osobami (resp. se skupinami osob) a faktory spojované s atmosférou místa.

Faktory spojené s osobami

První skupina faktorů, faktorů spojených s osobami, byla často vázána k výskytu osob, k nimž se ve společnosti pojí určité **předsudky**. Jednalo se přitom zejména o osoby bez domova a příslušníky romského etnika. Zajímavým faktem je, že žádný z komunikačních partnerů, kteří vyjadřovali obavu z osob bez domova nebo z příslušníků romského etnika, neměl žádnou reálnou zkušenost s viktimizací ze strany této cílové skupiny. Jedním z prvků spojených s obavami z těchto skupin osob byla nevědomost a vnímaná vlastní snížená schopnost porozumění (ne)reálnosti existence nebezpečí. „*Vadí mi chování některých skupin obyvatel, hlavně hlučnost, nevím, jestli se pak hádají nebo se něco děje, oni na sebe běžně pokřikují.*“ (KPH2)

Další skupinou osob, kterou komunikační partneři spojovali s nebezpečím, byly **osoby závislé na návykových látkách nebo osoby pod vlivem alkoholu**. Obě skupiny osob byly s nebezpečím ze strany všech komunikačních partnerů spojovány zejména ve vztahu k určité „*odbržděnosti*“ v chování a nepředvídatelnosti reakcí. „*Já mám strach zejména z těch, co jsou pod vlivem... alkoholu, drog... tam člověk neví, co může čekat... oni se nekontrolují... stačí málo a ta situace se může vyhrotit.*“ (KPH1)

Strach z uvedených skupin osob byl **umocňován: a) výskytem většího počtu těchto osob** (skupin; „*tvorba přesily*“); **b) věkem těchto osob**. Komunikační partneři se přitom shodovali na tom, že větší počet osob a mladistvý věk (pubescence, mladá dospělost) osob zvyšuje jejich pocit nebezpečí. Zvýšený pocit

nebezpečí z osob mladistvého věku ve skupině vysvětloval jeden z komunikačních partnerů existencí skupinové dynamiky a nápodoby, která může vést k „*vyostření situace*“ a neschopností anticipovat závažnost důsledků vlastního jednání. „*Oni, když jsou partička, tak oni se vzájemně hecují... třeba i kdo udělá něco horšího... často ani nedomyslí ty následky...*“ (KPR2)

Faktory spojené s atmosférou místa

S atmosférou místa byla většinou komunikačních partnerů spojována jeho **udržovanost a vzhled**. Tato většina komunikačních partnerů (bez ohledu na typ lokality pobytu) se shodovala, že čistota, udržovanost a upravenost místa je pro ně zdrojem pocitu bezpečí. Místo, které je čisté, udržované, a upravené (ať už se jedná o fasády budov, zeleň, chodníky, občanskou vybavenost jako např. hřiště) je považováno za místo, do nějž „*má smysl investovat*“, tudíž bezpečné. „*Tak nepříjemné mi je, když je tady nepořádek, když se tu válí třeba ty lahve rozbité a odpadky... pak taky to, jak to tu vypadá, nic se tu neudrží... nic nevydrží pěkné, všechno je hned zničené... myslím, že už si musí i město říkat, že sem nemá smysl dávat nic nového, jsou to vyhozené peníze.*“ (KPH1) V tomto rámci jeden z komunikačních partnerů dodával, že je důležité nejen to, jak dané místo vypadá, ale také, jaké tam jsou zvuky či pachy. Pocit bezpečí je tedy dle něj ovlivňován **vjemy z více smyslů**.

Dalším faktorem spojovaným s pocitem (ne)bezpečí byla existence **bariér**. Bariéry byly přitom komunikačními partnery nejčastěji spojovány s nemožností: a) viditelností; výhledem ve smyslu preventivního rozhlédnutí se i možnosti přivolat pomoc („*někdo vidí, že se něco děje*“); a b) nemožností útěku z dané situace. „*Já třeba vidím jako problém, že tu sou ty keře nebo ta zeď tam... tam člověk nevidí, co se tam děje... a i kdyby se tam něco dělo... může se tam někdo schovat a nevidíme ho...*“ (KPR2)

Jako určitý opak existence bariér byla dvěma komunikačními partnery vnímána existence **úkrytu**, který byl vnímán jako určitá (preventivní) možnost řešení možného vzniklého nebezpečí. „*Tak bezpečnějc se cítím jasně tam, kde se mám kde schovat...*“ (KPB2)

S pocitem bezpečí byl rovněž většinou komunikačních partnerů spojován výskyt osob v dané lokalitě (**zaldněnost**). „*Tam kde jsou lidi, tam je potenciál, že někdo pomůže... tam je to dobrý...*“ (KPB3).

V noci se faktorem pocitu bezpečí stávalo (dle všech komunikačních partnerů) rovněž **osvětlení**. „*Tak v noci ty světla, to je jasný... tam kde je tma, tam je nebezpečí, ale to je přirozeně...*“ (KPR2)

Jako přímé bariéry pocitu bezpečí byla téměř všemi komunikačními partnery vnímána **určitá „nebezpečná“ místa**, zejména pak bary, „*hospody*“, herny a ubytovny.